

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO HEZKUNTZA ORIENTAZIO-ESTRATEGIA

2023-2026

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren,
Batxilergoaren eta Lanbide
Heziketaren esparruan

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO HEZKUNTZA ORIENTAZIO-ESTRATEGIA

2023-2026

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren,
Batxilergoaren eta Lanbide
Heziketaren esparruan

Izenburua

EAEko Hezkuntza Orientazio-Estrategia. 2023-2026

Argitalpena

Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza.
Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saila.

Argitalpen data

2024ko martxoa

Aurkibidea

0. Glosategia	5
1. Sarrera	9
2. Arau esparrua	13
3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Orientazio Plana	21
3.1 Plana egiteko prozesua	25
3.2 Orientazioa Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan eta Batxilergoan	26
3.3 Diagnostikoa: Hezkuntza-Orientazioa hobetzeko erronkak	35
3.4 Printzipioak, ikuspegiak eta irizpideak	44
3.5 Helburu estrategikoak, jarduketa-ildoak eta ekintzak	46
3.6 Jarraipen- eta ebaluazio-sistema	71
4. Lanbide Heziketako Orientazio Plana	73
4.1 Plana egiteko prozesua	76
4.2 Orientazioa Lanbide Heziketako sisteman	77
4.3 Diagnostikoa: Lanbide Heziketako orientazioa hobetzeko erronkak	81
4.4 Printzipioak, Ikuspegiak eta Irizpideak	84
4.5 Helburu Estrategikoak eta Ekintzak	85
4.6 Jarraipen- eta ebaluazio-sistema	96
5. Bibliografia	97

0

Glosategia

Tutoretza: Oinarrizko Hezkuntzan eta Batxilergoan, funtsezko konpetentziak lortzen laguntzeaz gain, ikasleen ibilbide pertsonala, akademikoa eta profesionala pixkanaka garatu ahal izateko beharrezkoak diren hezkuntza-ekintzen multzoa da, garapen unearren eta dagoen hezkuntza-etaparen arabera¹.

Lanbide Heziketan tutoretzaren helburua da ikasleei laguntza ematea eta jarraipena egitea, bai banaka bai taldean, ikasleek euren proiektu profesionala eta pertsonala eraiki dezaten².

Hezkuntza-orientazioa: Oinarrizko Hezkuntzan eta Batxilergoan irakaskuntza-jardueran txertatutako etengabeko laguntza-prozesu sistematikoa da. Prozesu horren helburua da ikasleek euren proiektu pertsonalaren eta profesionalaren jabe izateko eta herritartasuna gauzatzeko gaitzen dituzten funtsezko konpetentziak garatzen eta eskuratzen laguntzea³.

Lanbide-orientazioa: Lanbide Heziketako Sistemaren esparruan prestakuntza- eta lanbide-ibilbidearen plangintza pertsonalean informatzeko eta laguntzeko prozesua da. Gutxienez, honako eremu hauek biltzen ditu: lanbide heziketako aukerak, lanbide bat hautatzea, hobekuntza, lanbidea aldatzea, lan-merkatuaren bilakaera eta ekintzailtza-aukerak eta lanbide-karrera kudeatzeko trebetasunak garatzea⁴.

Orientazio eta Tutoretza Plana: Oinarrizko Hezkuntzan eta Batxilergoan ikasleen garapen integrala bermatuko duten jarduera programatuen, sistematizatuen eta ebaluagarrien multzoa biltzen duen egitura da, baita laguntza pertsonalizatua ere, autoezagutza eta autonomiaren garapena erraztuz eta erabakiak hartzeko prozesuan gidatuz. Gainera, irakasle-taldeek ikasleen ikaskuntza eta autonomia erraztuko duten estrategia didaktikoak eta pedagogikoak txertatuko dituzte⁵.

Lanbide Informazio eta Orientazio Plana: Lanbide Heziketan lanbide-informazio eta orientazio ekintzen multzoa biltzen duen egitura antolatzailea da, bertan laguntzako eta jarraipeneko jarduerak ere jasoko dira. Banakako zein taldeko ekintzak dira eta hasierako lanbide-heziketa egiten duten pertsonen, enplegurako prestakuntza jasotzen duten pertsonen edo lan-esperientziaren edo ikaskuntza ez-formalen bidez eskuratutako gaitasunak ebaluatu nahi dituzten pertsonen zein kualifikazioa hobetzeko interesa duen edonori zuzenduta daude⁶.

1 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma ezarri eta EAEn ezartzeari buruzkoa (art. 21.9) eta 76/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Batxilergoko curriculuma ezarri eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeari buruzkoa (art. 25.10).

2 Ebazpena, Lanbide Heziketako sailburuordearena, 2022-2023 ikasturtea Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako ikastetxe publiko bateratuetan antolatzeari buruzkoa.

3 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma ezarri eta EAEn ezartzeari buruzkoa (art. 21.1) eta 76/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Batxilergoko curriculuma ezarri eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeari buruzkoa (art. 25.1).

4 3/2022 Lege Organikoa, martxoaren 31koa, Lanbide Heziketaren antolamenduari eta integrazioari buruzkoa. 2. artikulua. Definizioak.

5 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma ezarri eta EAEn ezartzeari buruzkoa (art. 21.6) eta 76/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Batxilergoko curriculuma ezarri eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeari buruzkoa (art. 25.6).

6 Ebazpena, Lanbide Heziketako sailburuordearena, 2022-2023 ikasturtea Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako ikastetxe publiko bateratuetan antolatzeari buruzkoa.

1

Sarrera

Hezkuntza-politiken diseinuan eta ezarpenean, hezkuntza- eta lanbide-orientazioaren garrantzia indar handiz agertzen da. Prozesu hori funtsezko osagaia da, ez bakarrik ikasleen lorpen akademikoan, baizik eta pertsona guztien garapen integralerako osagai gisa ere. Orientazio eraginkorretik datozen onurak ugariak dira; errendimendu akademikoa, trebetasun sozio emozionalak eraikitzea eta erabakiak hartzeko prozesuak, besteak beste.

EAEko Hezkuntza sistemaren Orientazio Plana, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren, Batxilergoaren eta Lanbide Heziketaren esparruan, ibilbide-orri gisa aurkezten da ikasleek jasotzen duten orientazioa indartzeko eta hezkuntza-premiei hobeto erantzuteko estrategiak bultzatzeko, garapen pertsonala, akademikoa eta profesionala muga ditzaketen oztopoak ezabatuz. Gainera, esparru egituratu bat ezartzen du, praktika orientatzaileak antolatzeaz gain, jarraibide argiak ematen dituena eta ikasleen garapen integralean eta hezkuntza- eta lanbide-arrakastan inplikaturako profesionalentzako esku-hartze orientatzaile koherente eta eraginkorra bermatzen duena.

Tresna estrategiko horrek funtsezko bi ekimen biltzen ditu modu koherentean: Hezkuntza Orientazio Plana, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko etapetan zentratua, eta Lanbide Orientazio Plana, Lanbide Heziketako etapan zentratua. Bi ekimen horiek diagnostiko batean oinarritzen dira. Diagnostiko horretan, DBHko, Batxilergoko, Oinarrizko LHko eta Erdi Mailako LHko ikasleek parte hartu dute, baita 150 ikastetxetako zuzendariak eta orientatzaileak ere. Hezkuntza arloko adituk zein profesional ugarik parte hartu du plana egiten, eta Elkarrizketa Sozialeko Mahaian ordezkariak duten enpresaburuak elkarrekin eta sindikatuek kontrastatu eta aberastu dute.

Lehen aipaturako etapetara operatiboki mugatzen bada ere, uste sendoa da hezkuntza- eta lanbide-orientazioa adin goiztiarrenetatik hasi behar dela, eta bizitza osoan zehar prozesu jarraitu eta ebolutibo gisa eratu behar

dela. Horregatik, tresna honek orientazioa etapa goiztiaragoetan jorratuko duten etorkizuneko planetarako aurrekaria izan nahi du. Horrela, hasierako hezkuntza-uneetatik garapen integralerako oinarriak ezarriz.

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Hezkuntza Orientazioko Planaren helburua da EAEko ikastetxe publiko zein itunpeko ikastetxe pribatu irakasle orientatzaileen lana sendotzea, lerrokatzea eta koherentzia ematea. Era berean, esku-hartze orientatzailearen inpaktua areagotu nahi du, ikasleak ikastetxean kokatuz hezkuntza-profesionalekin lankidetzan estuan. Funtsezko helburu bat ikasle guztien garapena ahalik eta handiena bermatzea da, bakoitzaren ezaugarriak eta testuinguru pertsonala kontuan hartuta.

Lanbide Orientazio Planaren helburua da EAEko Lanbide Heziketako ikastetxeetan orientazioaren eraginkortasuna eta zabaltasuna indartzea, Lanbide Informazio eta Orientazio Departamentuen lana nabarmen indartuz, ikasle guztiei orientabide integrala eskaintzeko. Horrez gain, lanbide-orientazioaren inpaktua handitzean nagusitzen da, prozesu horren erdigunean pertsona jarriz, inguruko zentroekin eta gizarte- eta ekonomia-eragileekin lankidetzan aktiboan arituz.

Hala eta guztiz ere, bi planen helburua da **hezkuntza-sistemak aldaketaren eragile gisa funtzionatzen duela bermatzea, genero arrakala saihestuz eta edozein diskriminazio-motarik gabeko ibilbide profesionalak aukera daitezen ahalbidetuz, edozein pertsonak izan ditzakeen baldintza pertsonalak eta sozialak alde batera utzita.**

2

Arau esparrua

Espainian, hezkuntzaren arloko orientazioa lehen aldiz aitortu zen **Hezkuntzako eta Hezkuntza Berrikuntza Finantzatzeko Lege Orokorrean (abuztuaren 4ko 14/1970 Lege Orokorra)**. Xedapen horrek ezartzen duenez, ikastetxe batean sartzen direnean, ikasle guztiek dute hezkuntza-orientazio zerbitzuak jasotzeko eskubidea (127. art.), eta Lege Orokor horrek tutoretzetan jartzen du arreta, Ikasketa Plana ikasle bakoitzaren gaitasunari, trebetasunari eta bokazioari egokitzeko aukera emango duen esku-hartze pribilegiaturako espazioa den heinean.

Ondoren, **Hezkuntza Sistemaren Antolamendu Orokorri buruzko Lege Organikoak (urriaren 3ko 1/1990 Lege Organikoak)** hezkuntza-orientazioaren integrazioa sustatzen du, betiere curriculumaren ikuspegitik eta orientazio- eta psikopedagogia-zerbitzu espezializatuak eta zerbitzu profesional espezializatuak sortzearen bidetik (3e. art.). Harrezkero, Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetan hezkuntza-orientazio zerbitzuak finkatu dira, eta, bereziki, Oinarrizko Hezkuntzaren azken mailetan dauden ikasleei hezkuntza-laguntza emateko.

Ondorio horretarako, **Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen Lege Organikoak (abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoak)** ezartzen duenez, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan arreta berezia jarriko zaio ikasleen hezkuntza- eta lanbide-orientazioari, eta bereziki kontuan hartuko dira desgaitasuna duten ikasleen hezkuntza-premia berezi espezifikokoak (21. art.). Gainera, lege horren hitzaurrean aditzera ematen da ikuspegi inklusiboa eta ez-sexista sartu behar dela hezkuntza-orientazioan, eta garrantzi handikoa dela genero-berdintasunaren ikuspegia sustatzea hezkuntza-etapa guztietan, emakumeen aurkako indarkeria matxistari aurrea har dakion eta aniztasun afektibo-sexuala errespetatu dadin.

Lege Organikoak irakasleei esleitzen dizkien funtzioen artean dago ikasleen hezkuntza-orientazioa eta orientazio akademiko-profesionala (91. artikulua), betiere hezkuntza-, psikopedagogia- eta lanbide-orientazioan espezializatutako zerbitzu edo profesionalen laguntzarekin (157. art.). Gainera, ñabardura garrantzitsu bat sartu du orientazio akademiko eta profesionalaren prozesuan familiek parte hartzearen garrantziari dagokionez, eta agerian utzi du entzunak izateko eskubidea dutela seme-alaben orientazio akademiko eta profesionalari eragiten dioten erabakietan (azken xedapenetatik lehenena).

Era berean, hezkuntza-laguntzako berariazko premiak (HLBP) dituzten ikasleei arreta berezia jartzen die, eta, bereziki, **hezkuntza inklusiboa bermatzeari** —oinarrizko printzipio gisa—, betiere ikasle guztien askotariko premiei erantzun dakien, bai ikasteko berariazko zailtasunak dituztenen premiei, bai ikasteko gaitasun eta motibazio handiena dutenen premiei (4.3. art.).

Legean, halaber, tutoretza eta bizikidetzako ekintza-planetan **gizonen eta emakumeen arteko benetako berdintasuna** sustatzen duten neurri zehatzak garatzeko garaian ikastetxeek duten garrantzia onartzen da. Ildo horretatik, ikastetxeek hezkuntza-proiektuan barne hartu eta justifikatu beharko dituzte zer neurri garatzen dituzten **hezkuntza-etapa guztietan berdintasunean prestatzeko** eta berdintasun hori bultzatzeko, honako hauek barne: genero-indarkeria ezabatzeko hezkuntza; nortasun, kultura, sexualitate eta aniztasunekiko errespetua; eta berdintasuna gauzatzeko parte-hartze aktiboa (hogeita bosgarren xedapen gehigarria).

Azkenik, lege berak aditzera ematen du hezkuntza-administrazioei⁷ dagokiela beharrezko neurriak sustatzea, etapa hori antolatzeke funtsezkoak izan daitezen ikasleen tutoretza pertsonala eta **hezkuntza-orientazioa eta orientazio psikopedagogikoa eta profesionala** (25. Art.). Gainera, araudi horren esparruan, eta Bigarren Hezkuntzako curriculumaren barruan, DBHko 4. mailako aukerako irakasgai gisa sartzen da prestakuntza eta orientazio pertsonala eta profesionala.

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituen Errege Dekretuak (martxoaren 29ko 217/2022 Errege Dekretua) zehazten duenez, bigarren maila amaitzean orientazio-aholku bat emango zaie ikasle bakoitzaren gurasoei eta legezko tutoreei. Orientazio-aholku horrek helburuen lortze-mailari eta kasuan kasuko konpetentzien eskuratzeko-mailari buruzko txostena barne hartuko du, eta gurasoei, legezko tutoreei edo, hala badagokio, ikasleari prestakuntzarekin jarraitzeko aukerarik egokiena zein den proposatuko zaie. Proposamen horrek curriculum aniztasuneko programa batean edo, salbuespen gisa, oinarritzko mailako heziketa-ziklo batean sartzea aintzat har dezake (18.3. art.).

Era berean, adierazten du etapa amaitzean edo, hala badagokio, derrigorrezko eskolatzea amaitzean, ikasleek banakako orientazio-aholku bat jasoko dutela, eta, bertan, komenigarritzat jotzen diren aukera akademikoei, prestakuntzako edo profesionali buruzko proposamen bat jasoko dutela. Orientazio-aholku horren helburua izango da ikasle guztiek beren prestakuntza-etorkizunerako aukera egokia aurkitzea (18.4. art.).

Batxilergoaren kasuan, **Batxilergoaren antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituen Errege Dekretuak (apirilaren 5eko 243/2022 Errege Dekretua)** ezartzen du ikastetxeek ikasleei informazioa eta orientazioa eman beharko dietela, ikasleek hautatutako modalitateak, bideak eta irakasgaiak beren interesetarako eta ondorengo

prestakuntza-orientaziorako egokienak izan daitezen (24.4. art.).

Horri dagokionez, **tratu-berdintasunerako eta diskriminazio ezerako Lege integralak (uztailaren 12ko 15/2022 Lege integrala)** bultzatzen du ikasleei ikasketak hautatzen laguntzeko orientazio-plana bideratzea, beti ere emakumeen presentzia handitze aldera. Esate baterako, Lanbide Heziketaren zenbait sektore estrategikotan eta industrian, zientzian eta teknologian. Baita zenbait arlotan gizonen presentzia handitze aldera ere, hala nola humanitateetan, hezkuntzan edo osasunean (13. art.).

Euskadin, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezkuntzari buruzko abenduaren 21eko 17/2023 Legearen 14. artikulua (derrigorrezko bigarren hezkuntzari buruzkoa) dioenez, premiazkoa da **arreta berezia ematea ikasleen hezkuntza- eta lanbide-orientazioari**.

Oinarritzko hezkuntzan eta batxilergoan, ildo berekoak dira bai maiatzaren 30eko 77/2023 DEKRETUA, Oinarritzko Hezkuntzaren curriculum zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeari buruzkoa, bai maiatzaren 30eko 76/2023 DEKRETUA, Batxilergoko curriculum zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeari buruzkoa.

77/2023 DEKRETUAREN 5. artikulua adierazten duenez, hezkuntzaren arloko eskumena duen sailak behar diren neurriak sustatuko ditu ikasleen tutoretza pertsonala eta hezkuntza-orientazioa eta orientazio psikopedagogikoa eta profesionala funtsezko elementuak izan daitezen Oinarritzko Hezkuntzaren antolamenduan.

Era berean, bi dekretu horiek hezkuntza-orientazioa definitzen dute, eta, bestek beste, honako alderdi hauek ezartzen dituzte:

- Hezkuntza-orientazioa hezkuntza-komunitate osoaren ardura da; berariaz, irakasle-taldeari dagokio, eta, bereziki, tutoreei; izan ere, tutorea da bere taldeko ikasleen hezkuntza-orientazioaren ardura-dun nagusia, eta hark du, halaber, ikasle

⁷ 1978ko Espainiako Konstituzioak estatu-eredu deszentralizatu eta simetrikoa ezarri zuen, hezkuntza-eskumenak administrazio-maila guztien artean banatzen dituena.

horiei eskolak ematen dizkieten irakasleak koordinatzeko eta ikasleen gurasoekin edo legezko tutoreekin komunikazio arina ezartzeko ardura nagusia. Hori guztia ikastetxeko irakasle orientatzaileen edo aholkularien laguntzarekin egingo da.

- Ikastetxearen hezkuntza-proiektuak hezkuntza-orientazioa arautzen duten printzipioak ezarriko ditu, eta tutoretzaren eredia zehaztuko, printzipio horien arabera.
- Hezkuntza-orientazioak, ikastetxearen Urteko Planean eta Tutoretzako Ekintza Planean txertatuta, ikasleen garapen integrala bermatzen duten jardura programatuak, sistematizatuak eta ebaluagarriak jaso behar ditu, baita eskolaldiko laguntza pertsonalizatua ere, eta nork bere burua ezagutzera eta autonomia garatzera bultzatu, erabakiak hartzeko orduan gida ditzan irakasleak. Irakasle-taldeek, gainera, ikasleen ikaskuntzaren eta autonomiaren aldeko estrategia didaktikoak eta pedagogikoak sartu behar dituzte.
- Tutoretza hezkuntza-ekintzen multzo bat da, zeinek funtsezko kompetentziak lortzen laguntzen baitute eta, aldi berean, beharrezkoak baitira ikasleen ibilbide pertsonala, akademikoa eta profesionala – bilakaera-unearen eta hezkuntza-etaparen arabera– modu progresiboan garatzeko.
- Hezkuntzarako tutoretzak jarraipen indibiduala eta irakasle guztiek egindako jarraipen pertsonalizatua eta taldeko jarraipena konbinatzen ditu, eta ikasleen gizarte-kohezioan laguntzen duten proposamen pedagogikoak aplikatzen ditu. Halaber, ikasleek ikaste-prozesuan eta garapen pertsonalean eta sozialean inplikazio aktiboa izan dezaten sustatzen du.
- Hezkuntzarako taldeko tutoretza-saioen edukiak lau gai multzoren inguruan antolatuta behar dira: garapen pertsonala, pertsonen arteko harremanak, ikasteko prozesuak eta ikasketa-orientazio profesionala.
- Ikasleen tutoretza irakaskuntza-funtzioaren parte da. Ikasle guztiek izan behar dute tutore bat, eta tutore hori arduratuko da dagozkion ikasleen hezkuntza-prozesua

orientatzeaz, banaka zein taldean. Tutoreak ikasleen garapen pertsonalaz, haien ongizateaz eta funtsezko konpetentzien lorpen progresiboaz arduratu behar du bereziki.

- Oinarrizko Hezkuntzan, ikasleen tutorearen ardura da irakasle-taldeak jarduketa-plan pertsonalizatua beharrezkoa denean prestatzeko lana koordinatzea, lankidetzan arituz ikastetxeko aholkulariekin edo orientatzaileekin eta, hala badagokio, kanpoko hezkuntza-zerbitzuen aholkularitzarekin. Gainera, plan horren jarraipena egin behar du, eta gurasoen, legezko tutoreen eta ikaslearen solaskide nagusia izango da.
- Ikastetxeko irakasle orientatzaileek laguntza eman behar diete tutoreari eta irakasle-taldeei orientazio- eta tutoretza-ekintzen plangintzan eta jarraipenean, eta ikasteko zailtasun espezifikoak hautematen eta aztertzen, eta aholkuak eman behar dituzte ikasle guztiek eskola-arrakasta izateko erantzun inklusiboen gainean. Halaber, ikastetxez kanpoko gizarte- eta hezkuntza-arloko eta komunitate-arloko eragile eta babesleekiko elkarlana koordinatuko dute, eta ikasleei eta, ikasle adingabeen kasuan, guraso eta legezko tutoreei lagunduko diete eskola-ibilbidean zehar, eta orientabidea emango diete erabakiak hartzeko orduan, beren gaitasunak eta interesak ahalik eta hobekien gara ditzaten.

Zehaztasun handiagoz, Hezkuntzako sailburuordeak Bigarren Hezkuntzako institutueta ikasturtearen antolamendua arautzeko urtero ematen duen Ebazpenak atal bat eskaintzen dio Orientazio Departamentuari, eta departamentu horren eraketa, orientatzaileen funtzioak eta lanaldiaren banaketa zehazten ditu.

Lanbide Heziketan (aurrerantzean, LH), **lanbide-heziketako ikastetxe integratuen oinarrizko baldintzak arautzen dituen abenduaren 23ko 1558/2005 Errege Dekretuak adierazten du** inguruko produkzio-sistemarekin (sektoriala, eskualdekoa edo tokikoa) loturak garatzeko ardura dutela, lanbide-orientazioaren eremuan (6b. art.).

Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoa adierazten du LHko irakaskuntzetan hezkuntza-administrazioei dagokiela lanbide-orientazioko sistema doitu eta eraginkor bat garatzea, prestakuntza- eta lanbide aukera guztiak kontuan hartzen lagunduko duena eta emakumeen eta gizonen berdintasun eraginkorra sustatuko duena (42.9. art.). Oinarrizko LHri⁸ dagokionez, lege horrek ezartzen du tutoretzak eta hezkuntza- eta lanbide-orientazioak arreta berezia izango dutela, gizarte- eta hezkuntza-laguntza pertsonalizatua emanez eta inguruko gizarte-eragileekin lankidetzan arituz (30. art.).

143/2021 Errege Dekretuak, martxoaren 9koak, lan-esperientziaren bidez eskuratu-tako lanbide-gaitasunak onartzeari buruzko uztailaren 17ko 1224/2009 Errege Dekretua aldatzen duenak, ezartzen du administrazio eskudunek, gizarte-solaskideekin lankidetzan, ahalik eta informazio eta orientazio gehien zabaltzea sustatuko dutela LHko irakaskuntzak ematen dituzten ikastetxeetan, enplegurako lanbide heziketa irakasteko baimena duten zentroetan eta enplegu-bulegoetan (3. art.).

Uztailaren 18ko 659/2023 Errege Dekretuak, Lanbide Heziketako Sistemaren antolamendua garatzen duenak, Lanbide Heziketako Sistemako lanbide-orientazioari buruzko guztia garatzen du VII. tituluan. Zehazki, aipatutako dekretuaren 189. artikulua lanbide-orientazioaren helburuak zehazten ditu:

a. Pertsonen garapen pertsonala eta profesionala, haien adina, sexua, jatorria, egoera pertsonala edo lanekoa, maila sozioekonomikoa edo kulturala, gaitasun desberdinak, desgaitasuna eta hezkuntza-premia bereziak kontuan hartu gabe, Lanbide Heziketako Eskaintzen Katalogo Nazionalan jasotako eskaintzen arabera prestakuntza-ibilbide malguak eratzeko eta goi-mailako hezkuntzako beste eskaintza batzuekin lotzeko aukera emango diotenak.

b. LH eta lan-merkatuarekin duen harremana hobetzea, bai eta enpresen produktibitatea ere, prestakuntzaren bidez.

c. Konpetentzia Profesionalen Estandarren Katalogo Nazionalaren arabera, pertsona, enpresa eta erakundeei informazioa eskaintzea, modu proaktiboan, konpetentziak egiaztatzearen abantailei buruz eta kualifikazio eta birkualifikazio iraukorrei buruz.

Helburu horiek gauzatzeko ardura duten organismoek dagokienez, **Lanbide Heziketaren Antolamendu eta Integrazioari buruzko martxoaren 31ko 3/2022 Lege Organikoa** ezartzen du administrazioak direla, nor bere eskumenen esparruan, prestakuntza- eta lanbide-karrerari laguntza integrala emateko arduradunak, lanbide-orientazio doitu eta eraginkor baten bidez. Erabiltzaileei informazioa eta gidak emango dizkie prestakuntza, kualifikazio eta lanbidean jarduteko ibilbideak aukeratzeko edo birdefinitzeko era guztietako prestakuntza- eta lanbide-aukerak kontuan har ditzaten, lanbide-estereotipoak eta genero arrakala ezabatuz lanbide prestakuntzako aukeretan. Era berean, administrazioek koordinazioa eta lankidetzaren sustatu behar dituzte, Lanbide Heziketako Sistemak eta Enplegu Sistema Nazionalak ematen duten lanbide-orientazioko zerbitzuaren kalitatea eta osagarritasuna bermatzeko (94. art.).

Legearen mugari garrantzitsuenetako bat orientazio profesionalerako Estrategia Orokorra ezartzean oinarritzen da (97. art.), eta 659/2023 Dekretuan zabaltzen dena (194. art). Lanbide-orientazioa Lanbide Heziketako Sistemaren esparruan garatzea du helburu, beste egitura, zerbitzu, baliabide eta eskaintza batzuekiko osagarritasuna bilatuz, orientazio-erantzunaren estaldura, kalitatea, efizientzia eta ekitatea bermatzeko.

Lanbide Heziketaren Antolamendu eta Integrazioari buruzko martxoaren 31ko 3/2022 Lege Organikoa ezarritako Lanbide Heziketako Sistema ezartzeko egutegia ezartzen duen apirilaren 11ko 278/2023

8 2 urteko iraupena duten heziketa-zikloak, DBH amaitu ez duten eta beren prestakuntza LHra bideratu nahi duten ikasleentzat.

Errege Dekretuaren arabera, estrategia horren ezarpena 2024ko urtarrilaren 31 baino lehen argitaratuko da (16.art.).

Lehen aipatutako 659/2023 Dekretuak lanbide-orientazioaren edukiak zehazten ditu LHko sistemari (190.art.):

- a. Lanbide-heziketako eskaintzei buruzko informazio eta aholkularitza indibidualizatua, baldin eta, dagokion profilari eta enplegu-aukerei egokituta, kualifikazioa eta birkualifikazioa ahalbidetzen badute, motibaziotik eta norberaren helburuak argi identifikatzetik abiatuta.
- b. Lanbideen profilei, lan-merkatuaren bilakaeraren joerei, enplegua lortzeko aukerei eta horiekin lotutako prestakuntza-aukerei buruzko informazioa, laneratzea eta birlaneratzea, enpleguaren hobekuntza eta lan-mugikortasuna errazteko.
- c. Oinarrizko eta zeharkako trebetasunak eta gaitasunak eskuratzea garapen pertsonal eta sozialerako, erabakiak hartzeko, ekintzailatzarako, ikaskuntza eta aukera profesional berrietara eta heldutasun profesionalera bideratutako prestakuntza- eta lanbide-ibilbideen aukera.
- d. Gazteek STEM lanbide-familiekiko dituzten itxaropenak zabaldu, baita gazteek lanbide-familia feminizatueta duten ikuspegia zabaltea.
- e. Lanbide-gaitasunak egiaztatzeko prozesuetan laguntzea, arau honen VI. tituluko III. kapituluan ezarritakoaren arabera.
- f. Lanbide Heziketako Sistemak enpresak eta erakundeak garatzeko eskaintzen dituen aukerak zabaltea.

EAEEn, **1/2013 Legeak, urriaren 10ekoak, Bizialdi Osoko Ikaskuntzari** buruzkoak, sarrerako atalean adierazten du beharrezkoa dela etengabeko orientazio-sistema bat izatea, pertsonen beren ibilbidean zehar laguntzeko eta beren bizi-proiektua definitzen eta gauzatzen laguntzeko. Ildo horretan, Legeak garrantzi berezia ematen dio bizialdi osoko ikaskuntzaren esparruan orientatzeari, jakitun baita herritarren bizimoduaren ezaugarria gero eta gehiago dela prestakuntzaren eta

lan-munduaren arteko trantsizioak biderkatzea, bai eta langabeziaren eta enpleguaren artekoak ere, prestakuntzaren bidez.

Era berean, arauak adierazten du orientazioak zeregin erabakigarria izan behar duela pertsonen bizitzan zehar hartu beharreko erabakietan, eta lagundu egin behar duela norberaren trebakuntzan eta lanbide-proiektua modu seguruagoan kudeatzen eta bizitza pertsonalaren eta profesionalaren arteko oreka hobea lortzen.

Helburu horrekin, legeak bizialdi osoko orientazio-sistema bat bultzatzen du, erakundeen eskumenak errespetatuz, erakundeek garatutako orientazio-jarduerak integratuz, eta azpimarratuz LHko ikastetxe bateratuak direla ikasleei lanbide-informazioko eta -orientazioko zerbitzuak emateko arduradunak (33.3.art.).

Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako ikastetxe integratuak arautzen dituen apirilaren 1eko 46/2014 Dekretuak azpimarratzen du garrantzitsua dela pertsonen lanbide-informazioko eta -orientazioko zerbitzuak ematea, lanbide-heziketako aukerei eta premiei dagokienez erabaki egokienak har ditzaten (5b art.). Zerbitzu horien funtzioen artean, informazio- eta orientazio-zerbitzuen sarean laguntzea nabarmentzen da, erabiltzaileei informazioa eta orientazioa emanez, banaka zein taldeka, prestakuntza- eta lanbide-ibilbideetarako sarbidea, mugikortasuna eta aurrerapena errazteko, enplegu-zerbitzu publikoekin lankidetzan (6d. art.).

Otsailaren 2ko 14/2016 Dekretuak, Hezkuntza Sistemako Lanbide Heziketaren antolamendu orokorra ezartzen duen otsailaren 26ko 32/2008 Dekretua aldatzen duenak, EAEko hezkuntza-etapa honetako orientazioaren helburuak zehazten ditu: irakaskuntza horien eskaintzei, ezarritako baldintza akademikoei eta horietara iristeko aukerei, ikasteko aukerei eta laneratzea eta birlaneratzea errazteko prestakuntza-ibilbide posibleei, enpleguaren hobekuntzari eta lan-merkatuko lanbide-mugikortasunari buruzko informazioa eta orientazioa ematea, besteak beste (31. Art., 32/2008 Dekretuak aldatu ez duena).

Gainera, dekretu horrek ezartzen duenez, pertsona baten bizi-ibilbidean zehar, hasierako eta etengabeko prestakuntzan, lanbide-informazio eta -orientaziora bideratutako zerbitzuak eta baliabideak eraginkorragoak izan daitezten, sail eskudunek lankidetzaprotokoloak ezarriko dituzte zerbitzuak definitzeko, eta horietako bakoitzaren eta beste erakunde publiko eta pribatu batzuen zeregina zehazteko, bereziki gizarte-eragileena (32/2008 Dekretuak aldatu ez duen 32. artikulua). Azkenik, generoak alboratu gabeko orientazio akademiko eta profesionala bermatzen du (2. art.).

Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketari buruzko ekainaren 28ko 4/2018 Legeak Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuen Lanbide Informazio eta Orientazioko departamentuari esleitzen dio garatu beharreko lanbide-orientazioko eredia eta bizialdi osoko orientaziorako ezarritako funtzioak garatzen laguntzeko beharrezko neurriak, tresnak eta baliabideak ezartzeko helburua (Bizialdi Osoko Ikaskuntzari buruzko Legearen 40. artikulua aldatzeko azken xedapenetako laugarrena).

Lanbide Heziketako Sailburuordearen ikasturte hasierako ebazpenak sail horien eginkizunak zehazten ditu, eta Lanbide Informazio eta Orientazioko Departamentua zeharkako koordinazio-organo gisa sailkatzen du, nahitaezkoa ikastetxe publiko guztietan, eta haren eginkizunak bat etorri behar dira LHko ikastetxe bateratuen proiektu estrategikoarekin.

Maiatzaren 17ko 62/2022 Dekretuak, Lanbide Heziketako Etorkizuneko Ikaskuntzen Euskal Institutua (EIEI) sortu eta haren lanpostuen zerrenda onartzen duenak, 3. artikuluko 2. puntuan ezartzen duenez, institutu horri dagokio, besteak beste, “prestakuntza-zentroetako eta baimendutako erakundeetako pertsonen gaitasunen eta talentuaren aholkularitza- eta ebaluazio-lanak egin ahal izateko beharrezko prestakuntza diseinatzea eta ematea”.

Azkenik, berdintasuna sustatzeari dagokionez, **Lanbide Heziketako VI. Euskal Planaren** helburu orokorra da genero-berdintasuna sustatzea LHko lanbide-familietan sartzen diren ikasleen artean, **Euskadin soldata-arrakala murrizteko estrategiarekin eta ekintza-plan operatiboarekin eta STEAM Euskadi estrategiarekin** bat etorritz.

3

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Orientazio Plana

Hezkuntza-paradigma berriak irakaskuntza-eta ikaskuntza-prozesua diziplina anitzean eta modu integralean garatzearen alde egiten du, eta ikasleak prozesuaren protagonista nagusi bihurtzearen alde ere bai.

77/2023 Dekretuak, maiatzaren 30ekoak, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma zehaztu eta EA Enezartzen duenak (21.1.art.), eta 76/2023 Dekretuak, maiatzaren 30ekoak, Batxilergoko curriculuma zehaztu eta EA En ezartzen duenak (25.1.art) , hezkuntza-orientazioa irakaskuntza-jardueran txertatutako laguntza-prozesu jarraitua eta sistematikoa dela diote. Horren helburua da ikasleek beren proiektu pertsonalaren eta profesionalaren jabe izateko eta herritartasuna gauzatzeko behar dituzten funtsezko gaitasunak garatzen eta eskuratzen laguntzea.

Esparru horretan, Hezkuntza-Orientazioak honako oinarri nagusiak ditu: **orientazio akademiko eta profesionala, bizikidetzaren positiboaren garapena eta aniztasunari eta hezkuntza-inklusioari arreta ematea.**

Hezkuntza-orientazioa komunitate osoari dagokio, irakasle taldekoari bereziki eta batez ere tutoreei. Izan ere, hezkuntza-komunitateko tutoreak du aukera gehien ikaslearen akonpainamenduan, premien detekzioan, inklusioaren sustapenean eta aniztasunari erantzuteko garaian.

Hezkuntza-orientazioa ezin da tutoretza-ekintzatik bereizi, eta horrek berezko ezaugarriak ditu; izan ere, irakasle tutoreen figurak garrantzi handia hartzen du, eta eskola-curriculuma ikasleei zuzendutako jarduera guztiak garatzen diren esparrua da, haien garapen integrala lortzeko. Gainera, irakasle tutorearen eta familien arteko lankidetzaren jarraitutasunak izan behar da eta ikaslea maila guztietan hobeto ezagutzea ahalbidetu behar du. Hori guztia ikastetxeko irakasle orientatzaileen edo aholkularien laguntzarekin.

Beti ere, Hezkuntza-orientazioaren ikuspuntua galdu gabe, ikasleak igarotzen diren etapa guztietan garatu beharreko prozesu gisa, Plan hau Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan eta Batxilergoan kokatzen da.

Bi etapetarako **Hezkuntza Orientazioko Plana**, hezkuntza-orientazioa indartzeko eta ikasleen hezkuntza-premiei eman beharreko erantzuna hobetuko duten estrategiak bultzatzeko tresna da, eta, zeregin horretan, ikasleen garapen pertsonala, akademikoa eta profesionala muga dezaketena oinarriak ezabatuko dira. 2022aren amaieran egindako *hezkuntza-orientazioa hobetzeko diagnostikotik* sortu da plana; izatez, diagnostiko horretatik abiatuta identifikatu dira Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan (DBH) eta Batxilergoan hezkuntza-orientazioa hobetzeko erronka eta proposamen nagusiak.

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko Hezkuntza Aniztasun eta Inklusiorako Zuzendaritzak bultzatzen du plan hori, eta, horregatik, plan hori bultzatzen duen zuzendaritzaren eskumen-esparrura mugatzen da.

Plan horrek oinarriak ezarri eta ondorengo beste plan batzuk ekar ditzake, orientazio eta gidalerro zehatzak zabal daitezkeen beste hezkuntza-etapa batzuetan, eta, hartara, ikasleen bizitzan zehar hezkuntza-orientazio etengabeko arreta ziurta dadin.

Plan hori koherentea da Nazio Batuen 2030 Agendako Garapen Jasangarrirako laugarren Helburuarekin (GJH), “kalitatezko hezkuntza inklusiboa eta bidezkoa bermatzea, eta pertsona guztientzat bizitza osoan zehar ikasteko aukerak sustatzea”, eta, zehazki, helburu hauek lortzen laguntzen du:

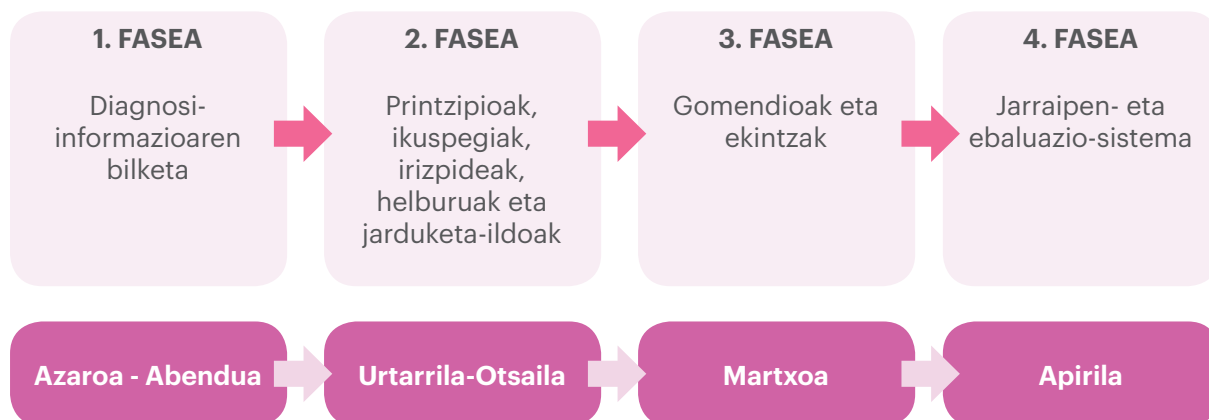
- Enplegua, lan duina eta ekintzaitasuna eskuratzeko behar diren konpetentziak, bereziki teknikoak eta profesionalak, dituzten gazteen kopurua nabarmen handitzea.
- Hezkuntzan dauden genero-desberdintasunak ezabatzea eta pertsona zaurgarriek —desgaitasuna duten pertsonak, herri indigenak eta egoera zaurgarrian dauden haurrak, esate baterako— irakaskuntzako eta lanbide-heziketako maila guztietan berdintasunez sartzeko aukera izan dezaten bermatzea.
- Ikasle guztiek garapen jasangarria sustatzeko beharrezkoak diren ezagutza teorikoak eta praktikoak lortzen dituztela ziurtatzea. Honako alderdi hauen bidez: garapen jasangarria eta bizimodu jasangarriaren bidez, giza eskubideen bidez, genero berdintasunaren bidez, bakearen eta indarkeria ezaren bidez, munduko herritartasuna eta kultura aniztasunaren bidez eta kulturak garapen jasangarriari egiten dion ekarpenaren bidez.

Plan horren esparruan **lau helburu estrategiko** formulatzen dira:

1. Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxe publikoetan eta pribatuetan/ itunpekoetan irakasle orientatzaileek egiten duten lana indartu eta bateratzea eta lan horri koherentzia ematea.
2. Orientaziorako esku-hartzearen inpaktua handitzea eta, horretarako, ikaslea erdigunean kokatzea, hezkuntzako profesionalekin batera elkarlanean.
3. Ikasle guztien ahalik eta garapen handiena ziurtatzea, haien ezaugarriak eta testuinguru pertsonala kontuan izanik.
4. Hezkuntza-sistema aldaketa-motor gisa bermatzea, ibilbide akademiko eta profesionalak aukera daitezen inolako genero-arrakalarik gabe eta beste edozein motatako edo baldintzetako diskriminaziorik gabe.

3.1 Plana egiteko prozesua

Plana egiteko lan-prozesuan, hezkuntza-orientazioaren arloko **14 adituk** hartu dute parte, eta **4 fasetan** garatu da. Fase horietan lan-saio presentzialak⁹, elkarrizketa sakonak¹⁰ eta on-lineko kontrasteak¹¹ egin dira:

- **Lehen fasean**, hezkuntza-orientazioari buruzko diagnosi-azterketa berrikuspenaren bidez (2022), hezkuntza-orientazioko sistemaren dimentsio guztietako (aniztasunari erantzutea, orientazio akademikoa eta profesionala, bizikidetza, eta abar) **indarguneak eta ahuleziak** identifikatu dira. Azterketa hori balio handikoa da, 6.730 pertsona ingururi egin baitzitzaien inkesta (150 ikastetxetako ikasleak, zuzendariak eta orientatzaileak), eta aditu-talde eragile batekin lan egin baitzen. Talde horrek erronkak aztertu eta identifikatzeko lanean lagundu zuen.
- **Bigarren fasean**, Hezkuntza Orientazioko Plana gidatu behar duten **printzipioak, ikuspegiak eta irizpideak** identifikatu dira, eta **helburuak eta jarduketa-ildoak** gehitu dira, bi lan-saio presentzialen bidez eta adituekin on-line egindako kontrastearen bidez, diagnostikoa identifikatutako erronken arabera.
- **Hirugarren fasean**, aurreikusitako helburuak lortzeko kontuan hartu beharreko **gomendio orokorrak** egin dira, eta, bereziki, **Planeko ekintzak** identifikatu dira, lan-saio presentzial baten bidez eta adituekin on-line egindako kontrastearen bidez. Zeregin horretan, arreta berezia jarri zaie ekintzak gauzatzeaz arduratzen diren pertsoneri eta eragileei, jarraipena egiteko adierazleei eta gauzatzeke epeari.
- **Laugarren fasean**, Planaren **jarraipen- eta ebaluazio-sistema** diseinatu da, lan-saio presentzial batean eta adituekin on-line egindako kontrasteen bidez.

9 Lan-saio presentzialetan, Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzako, Berritzegune Nagusiko edo Euskadiko Psikopedagogia Elkarteko erreferenteek hartu dute parte.

10 Elkarrizketa sakonetan parte hartu dute Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzak eta Berritzegune Nagusia.

11 Lan-saio presentzialetan egin diren kontrasteak indartu dira plana hobetzeko on-line egin diren ekarpenekin, ideekin eta iradokizunekin.

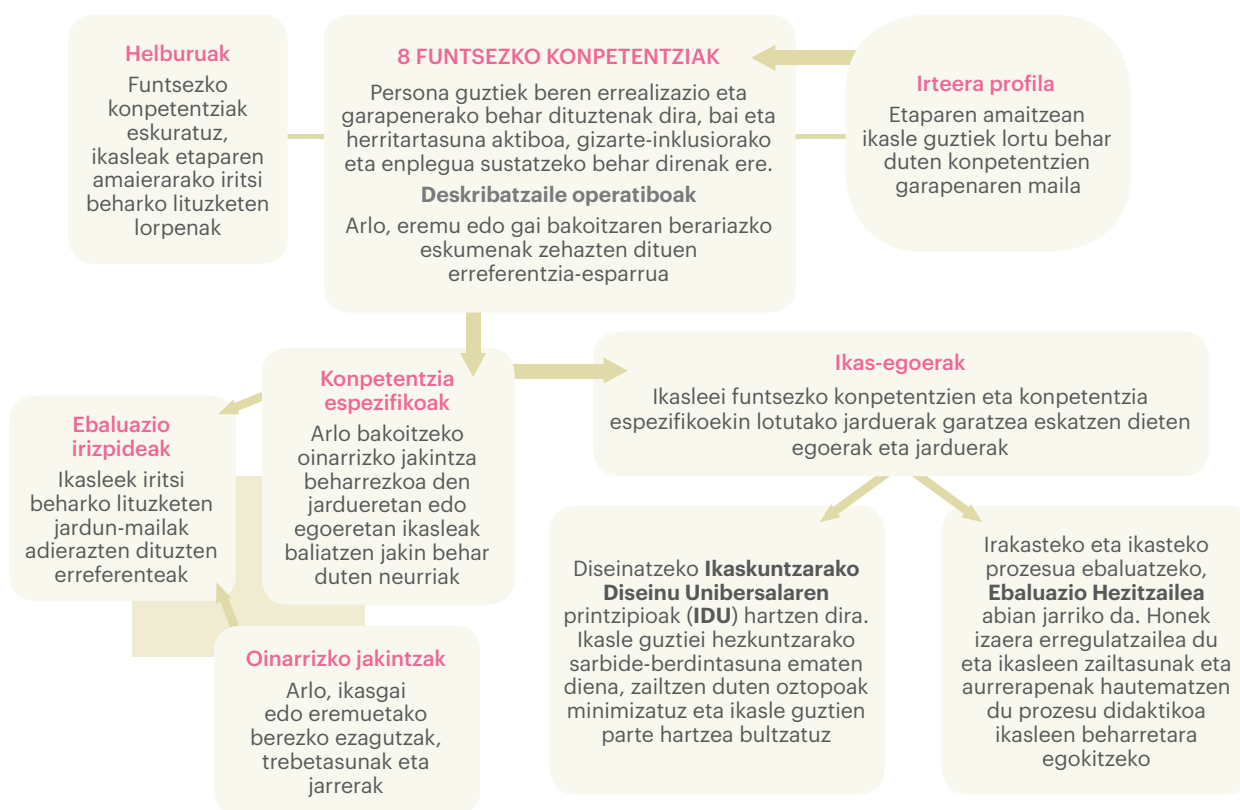
3.2 Orientazioa Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan eta Batxilergoan

3.2.1 Zer da Hezkuntza Orientazioa? Nori dagokio?

Hezkuntza Orientazioa **irakaskuntza-jardueran txertatutako etengabeko laguntzarako prozesu sistematikoa da, eta prozesu horren helburua da lagungarria izatea ikasleek beharrezkoak diren funtsezko kompetentziak¹² gara eta eskura ditzaten, beren proiektu pertsonalaren eta profesionalaren jabe izateko eta herritartasuna egikaritzeko¹³. Zehazki, hauek dira kompetentziak:**

1. Hizkuntza-komunikaziorako kompetentzia.
2. Kompetentzia eleaniztuna.
3. Matematikarako kompetentzia eta zientzia, teknologia eta ingeniartzarako kompetentzia.
4. Kompetentzia digitala.
5. Kompetentzia pertsonala, soziala eta ikasten ikastekoa.
6. Herritartasunerako kompetentzia.
7. Ekintzailtza-kompetentzia.
8. Kontzientzia eta adierazpide kulturaletarako kompetentzia.

FUNTSEZKO KOMPETENTZIAK CURRÍCULUM-DISEINUAN

Iturria: bertan egina, abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoaren esparrutik abiatuta (3/2020 Lege Organikoa, abenduaren 29koa, Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duena).

12 Maiatzaren 30eko 77/2023 Dekretu berriak (Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko Dekretua) ikasleen irteera-profilaren kontzeptua birformulatzen du eta ikasleek oinarrizko hezkuntza amaitzean lortu beharreko funtsezko kompetentziak ezartzen ditu. Funtsezko eta berariazko kompetentziekiko orientazioarekin gaintuta geratzen da aurreko dekretuan jasotako zeharkako kompetentzien eta diziplina-kompetentzien arteko bereizketa, Europar Batasuneko Kontseiluaren gomendioarekin bat etorritik (2018).

13 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko (21.1. artikulua).

Hezkuntza formalean orientazio-funtzioa definitzen duten kontzeptualizazioetan arreta jarriz gero, identifika daitezke **hezkuntza-orientazioko prozesu guztietan komunak diren ezaugarriak**¹⁴:

- Zenbait diziplina-iturri dituen esku-hartze psikopedagogikoaren zientzia bat da.
- Orientaziorako esku-hartzea laguntza-prozesu bat da eta pertsona guztiari iritsi behar zaie bizitzan zehar.
- Xede komuna dute: gizabanakoaren garapen pertsonala, soziala eta profesionala, bere testuinguruan.
- Orientazioa ez da esku-hartze isolatua, gizabanakoaren hezkuntza, lanbide eta bizitzako prozesuaren barruan eta harekin batera garatzen den prozesu bat da.
- Orientazioa irakasle orientatzailearen lana ezezik, inplikaturik egon behar duten hezkuntza- eta gizarte-eragile guztien lana ere bada.
- Esku-hartze psikopedagogikoko eredu sistemikoa da nagusi, hau da, curriculumean edo, hala badagokio, garapen komunitarioko programan integratu eta barne hartutako programa bidezko esku-hartzea.
- Prebentzio, garapen eta esku-hartze sozialeko printzipioek ezaugarritzen dute orientazio-prozesua.

Euskal Autonomia Erkidegoan, hezkuntza-komunitate osoa, oro har, eta irakaskuntza-taldea, bereziki, dira ikasleekin egin beharreko orientaziorako esku-hartzeaz **arduratzaren diren hezkuntza-eragileak**. Horri dagokionez, irakasle-taldeko figura garrantzitsua da; izan ere, hezkuntza-komunitateko pertsona horrek du aukera gehien ikaslearen akonpainamenduan, premien detekzioan, inklusioaren sustapenean eta aniztasunari

erantzuteko garaian¹⁵. Gainera, tutorearekin batera, **irakasle orientatzaileak** garrantzi handiko funtzioak bere gain hartzen dituzte; adibidez, irakasleak laguntzea eta aholkuak ematea, ikastetxeko orientazio lana koordinatuz.

Era berean, ikasleen hezkuntza-orientazio arloan zeregin garrantzitsua izan dezaketen beste figura batzuk ere aintzat hartu behar dira: ikastetxe publikoetan hezkuntza-berrikuntzako arduraduna (BeA), ikasleen ongizaterako eta babeserako koordinatzailea, eta ikasleen hezkuntza-inklusioarekin eta aniztasunari erantzutearekin lotura zuzenagoa duten irakasleak eta hezkuntza-langileak.

Hezkuntza-berrikuntzako arduradunaren (BeA) eginkizun nagusia ikastetxeko Hezkuntza Proiektuarekin eta horien dokumentu estrategikoekin bat datozen berritatzeko prozesuak eta proiektuak sustatzea, dinamizatzea eta koordinatzea. Hori guztia, zuzendaritza-taldearekin lankidetzan estuan eta koordinatuta egingo da, ikastetxeko hezkuntzaren kalitatea hobetu dadin eta ikasleen aniztasunari ikuspuntu inklusibotik erantzun dakion, berrikuntzaren kultura sustatzearen eta hezkuntza-teknologiak eta -tresnak ezartzearen bidetik¹⁶.

Ikasleak ikastetxean bertan zein beren ingurunean indarkeriaren eta jazarpenaren aurrean babestea eta kasu horiek saihestea eta detektatzea antzematea helburu duen beste figura bat sortu da: **ikasleen ongizatea eta babesa koordinatzen duen pertsona**¹⁷. Halaber, **ikasleen hezkuntza-inklusioarekin eta aniztasunari erantzutearekin zerikusia duten irakasleak** (pedagogia terapeutikoko irakasleak, entzumen eta hizkuntzako irakasleak, hezkuntzako langileak, eta abar) funtsezkoak diren orientazio, aholkularitza eta laguntzako funtzioak betetzen dituzte.

14 Grañeras Pastrana, M. eta Parras Laguna, A. (Koord.): Orientación educativa: fundamentos teóricos, modelos institucionales y nuevas perspectivas. Madrid: Catálogo de publicaciones del Ministerio de Educación, Política Social y Deporte. 2008, 34. or.

15 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculum zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzekoa (21.7 artikulua) eta 76/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Batxilergoaren curriculum zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzekoa (25.8 artikulua).

16 Hezkuntzako sailburuordearen jarraibideak, 2023-2024 ikasturterako ikastetxe publikoetako hezkuntza-berrikuntzako irakasle arduraduneri (BeA) buruzkoak.

17 Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoen arabera, gehitu da 124. artikuluko 5. atala. Hezkuntza-administrazioek eskola-jazarpenaren, ziberjazarpenaren, sexu-jazarpenaren, emakumeen aurkako indarkeria matxistaren eta beste edozein indarkeria-adierazpenen zantzen aurrean jarduteko protokoloak arautuko dituzte, baita ikastetxe guztietan —haien titulatasuna edozein izanik ere— izendatu beharreko ongizate eta babeserako koordinatzaileak bete behar dituzten betekizun eta funtzio guztiak ere.

3.2.2 Nola sustatzen da Orientazioa Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetan?

Euskal Autonomia Erkidegoan, Hezkuntza Sailak du unibertsitateaz kanpoko irakaskuntzen hezkuntza-curriculuma ezartzeko eskumena. **Oinarrizko Hezkuntzan, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko Dekretuak (maiatzaren 30eko 77/2023 Dekretua)**, 21. artikuluan, garatzen ditu hezkuntzarako tutoretza eta orientazioa osatzen duten hogeitun puntuak. **Batxilergoaren curriculuma zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko Dekretuak (maiatzaren 30eko 76/2023 Dekretua)**, 25. artikuluan, ezartzen du Batxilergoko hezkuntza-etaparako arlo hori.

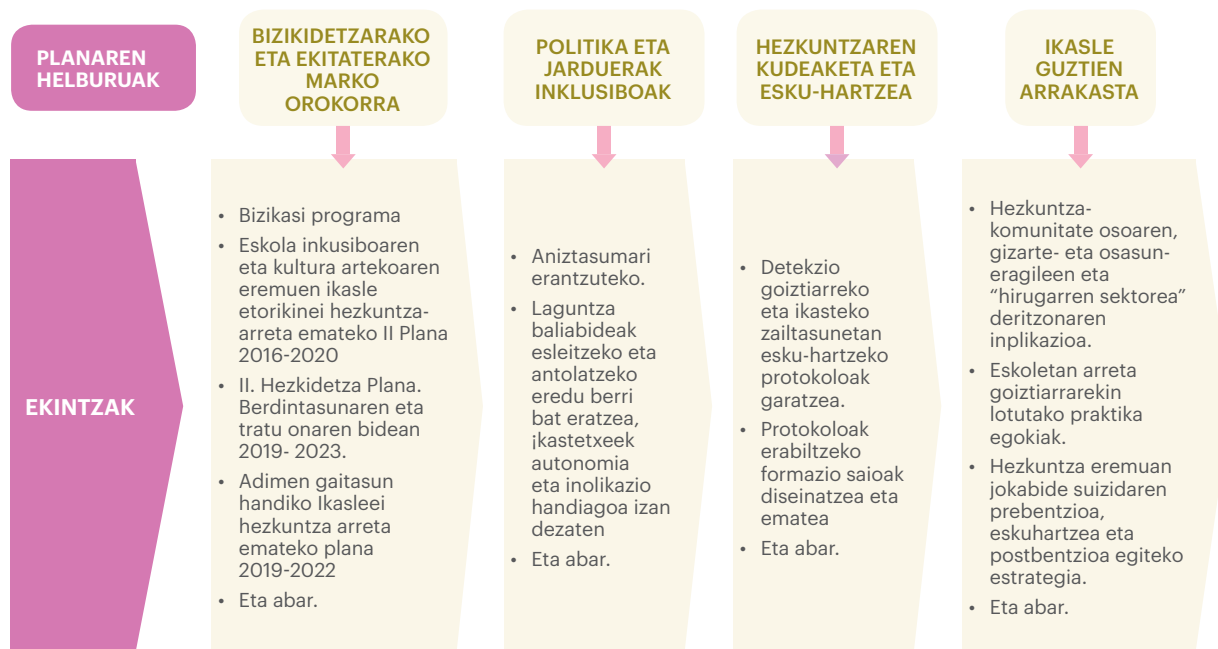
- Bi etapetarako zehaztutako arau-esparruarekin bat etorriz, **Eskola Inklusiboa Garatzeko Esparru Planaren**¹⁸ helburua da ikasle guztien garapen integralean eta eskola-arrakastan laguntzea eta inklusioaren, ekitatearen eta bikaintasunaren printzipioak gauzatzen laguntzea, bi bidetatik¹⁹:
- Hala, aukera eman nahi die ikastetxe guztiei beren giza baliabideak eta baliabide materialak eraginkortasunez erabil ditzaten ikasleen garapen integralerako estrategia eraginkorrak garatzeko, eskola inklusiboa, bizikidetza positiboa eta bikaintasuna sustatuko dituen esparruan.
- Horretarako, hezkuntza-prozesuan parte hartzen duten eragile guztiak inplikatzeko, lan kolaboratibo eta koordinatuaren bidez.

¹⁸ 2024ra arte luzatu da inplementazioa.

¹⁹ Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saila. Eskola Inklusiboa Garatzeko Esparru Plana, 2019-2022

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN ESKOLA INKLUSIBOA GARATZEKO ESPARRU-PLANAREN HELBURU OROKORRAK ETA EKINTZAK (2019-2022)

Iturria: bertan landua, Eskola Inklusiboa Garatzeko Esparru-Planetik (2019-2022) abiatuta.

Planak ikasleen hezkuntza-orientazioan eragina duten 4 helburu orokor, 13 berariazko helburu eta 37 ekintza ezartzen ditu, eta horien artean hauek nabarmentzen dira:

- **Bizikasi ekimenak**, hezkuntza-komunitateari estrategiak, tresnak eta ikuspegiak eman, orientatu eta hornitu nahi dizkio, eskola-jazarpenera saihesten eta ezabatzen lagunduko duten neurriak susta daitezken, baita bizikidetza positiboa garatzen lagunduko duten neurriak ere, ekimenaren esku-hartze mailen arabera.

Horretarako, funtsezkoa da bizikidetzan heztea eta giro positiboa sortzea, ingurune seguru eta giro atseginen bidez, non pertsona guztiek parte hartuko duten eta beren gaitasun guztiak ahalik eta gehien garatzearen bidetik ikas dezaketen. Era berean, funtsezkoa da egiturazko indarkeria deuseztatzea. Gainera, bizikidetzarako hezi behar da, gaitasun emozionala landu behar da, elkarrizketa bidezko ikaskuntza sustatu behar da, zaintzaren pedagogia eta tratua sustatu behar dira eta autoestimua, entzute aktiboa, asertibitatea, erresilientzia eta empatia garatu behar dira.

Era berean, adin txikikoek denbora gehiena ikastetxeetan ematen dute, helburu nagusia ikasleen garapen integrala bermatzea izanik, irakaskuntza eta ikaskuntza ingurune bideratzaileen bidez. Horregatik, Bizikasi ekimenaren esparruan, ikasgelak ingurune ezin hobea dira osasuna eta ongizate emozionala sustatzeko, eta, besteak beste, jokabide suizidak prebenituko dituzten estrategiak ikasteko: arrisku-faktoreez jabetzea, ohiko alarma-seinaleak antzematen jakitea eta laguntza bilatzea.

Bizikasi ekimena ezarri aurretik, ikastetxearen errealitatea aztertu behar da eta ekimena ikastetxeko dokumentu estrategikoetan txertatu: Hezkuntza Proiektua, Antolakuntza eta Jarduera Araudia(AJA) edo Barne Araubideko Araudia, Bizikidetza Plana, Hezkidetza Plana eta Orientazio eta Tutoretza Plana, batez ere.

- **Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-sistamarako II. Hezkidetza Plana, berdintasunaren eta tratu onaren bidean**²⁰: 2013-2017 aldiaren garatutako planaren jarraipena da, eta hiru helburu estrategiko ditu:

- Hezkuntza Saila eta hezkuntza-sistema hornitzea hezkidetza-eskola ereduaren sustatuko duten egituraz eta pertsonaz.
- Bultzada ematea ikastetxeek generatutako ikuspegiaren beren kulturaren, politikaren eta jardunbideetan txertatzeari.
- Emakumeen aurkako indarkeriaren aurrean prebentzioa, detekzio goiztiarra eta erantzun eraginkorra lortzeko mekanismoak martxan jartzea.

Planak honako ekintza hauek garatzeko beharra planteatzen du, helburu estrategiko horiek garatze aldera:

- Ikastetxeko egituren egonkortzea.
 - Komunitate hezitzailearen prestakuntza.
 - Ikastetxeetan hezkidetza-planak garatzea.
 - Emakumeen aurkako indarkeriaren prebentzioari heldzea, indarrean dagoen Erakundearen arteko Akordioan ezartzen denarekin bat etorritik.
 - Ebaluazio sistematikoa eta zorrotza egitea eta planean jasotako neurrien ezarpenari buruzko datuak eta eragina jasotzea.
- **Aniztasunari erantzuteko dekretu berriaren eguneratzea**: dekretuaren xedea euskal hezkuntza-sistemak ikasle guztien aniztasunari eman beharreko erantzuna arautzea da, eskola inklusibo baten esparruan haien garapen pertsonala eta soziala indartze aldera. Hartzailak honako hauek dira: unibertsitatez kanpoko irakaskuntzak eta horien baliokide diren araubide orokorreko edo bereziko

irakaskuntzak ematen dituzten eta funts publikoen bidez ordaintzen diren Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeetako ikasle guztiak.

Marko estrategiko horrek Helduen Hezkuntzan (HHE) diharduten irakasle orientatzaileen zereginetara bideratuta dago, bereziki, ikasle horien prestakuntza eta ikasketa- eta lan-jardueran integratzeko aukerak aintzat hartuz²¹.

Ikastetxeak pedagogia- eta antolakuntza-esparruetako gune autonomoak direla kontuan hartuta, Hezkuntzaren Lege Organikoak, hezkuntza-dekretu autonomikoekin²² eta Eskola Inklusiboa Garatzeko Esparru-Planak garatzen dituen ekintza estrategikoekin batera, erantzukizunak ematen dizkie hezkuntza-komunitateei, irakasle-taldeei eta irakasle orientatzaileei.

Horien artean, nabarmentzen da ikastetxeko aniztasunari erantzuteko planaren, bizikidetzaren eta hezkidetza-planaren prestaketa²³, plan horiek ere irakasle orientatzaileek eta gainerako irakasle-taldeen ikastetxearen barruan parte hartzen duten jarduketak hedatzen baitituzte:

- **Aniztasunari erantzuteko plana**: egindako diagnostikoaren arabera, ikasle aniztasunari erantzuteko aurreikusitako neurri eta laguntzak, helburuak, ekintzak, adierazleak eta plan horretarako ezarritako aldirako jarraipena eta ebaluazioa biltzen dituen dokumentu orokorra da.

20 2024ra arte luzatu da inplementazioa.

21 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30eko, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculum zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko (seigarren xedapen gehigarria).

22 Oinarrizko Haur Hezkuntzarako eta Batxilergorako curriculum-dekretuak; 118/1998 Dekretua, ekainaren 23koa, hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleei eman beharreko hezkuntza-erantzuna eskola muintzako eta integratzailearen esparruan antolatzen duena; 201/2008 Dekretua, abenduaren 2koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasle esku bide eta betebeharre buruzkoa; eta 2016ko urtarrilaren 18ko Ebazpena, Hezkuntzako Sailburu Ordearena, EAEko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetan eskola-jazarpen egoeretan jarduteko protokoloaren aplikazioa arautzen duten jarraibideei buruzkoa.

23 Plan horien prestaketan parte hartu ohi dute ikasketaburuek, irakasle orientatzaileek, saileko buru batek edo bik eta Bigarren Hezkuntzako proiektuetako arduradunek.

- **Bizikidetza-plana:** bizikidetza positiboarekin lotutako ikastetxearen helburuak eta balioak eta hezkuntza-legeetan jasotzen diren arlo horretako printzipioak eta balioak zehazten eta garatzen dituen dokumentu estrategikoa da.
- **Hezkidetza-plana:** dokumentu estrategiko horretan zehazten dira ikasleen berdintasunaren arloko garapen integrala bermatuko duten helburuak, ekintzak, arduradunak eta jarraipen- eta ebaluazio-sistema. Bide horretan, genero-rolak eta genero-estereotipoak gaindituko dira, eta, ikastetxean eta ikasgelan erabakiak hartzeko garaian, hezkidetza izango da zeharkako ardatzetako bat. Hezkidetza alderdi bereizgarria da curriculumeko erabakiak hartzeko garaian, eta horien parte da; ildo horretatik, ikastetxean hezkidetzako kultura, politikak eta praktikak sortzen dira, eta horiek Ikastetxearen Hezkuntza Proiektuaren ezaugarria dira.

Plan estrategiko horiek bat etorri beharko dute **Ikastetxearen Hezkuntza Proiektuarekin (IHP)**. IHP ikastetxearen erabaki esanguratsuenak eta proiektuak artikulatu, koherentzia eman eta bideratzen dituen proposamen integralaren inguruko dokumentua da, ikastetxearen autonomiatik egina, eta jarraibide orientatzaile nagusiak jasoz. Hezkuntza-komunitateak ikastetxe horretan duen esku-hartze prozesua koherentziaz zuzentzeko erreferentzia gisa balio dutenak. Ondorioz, IHP proposamen integrala eta globala da, eta ikastetxearen berarenezaugarrien azterketa kontuan hartuta, haren ezaugarriak, balioak, printzipioak eta helburuak identifikatzen ditu, eta horiek nola lortu adierazten du. Gainera, ikasleek beren ezaugarrien arabera lortu behar dituzten funtsezko gaitasunak, oinarritzko irizpideak, ildo estrategiko nagusiak eta jarduteko lehenetsunak jasoko ditu, hizkuntzaren, curriculumaren eta antolamenduaren esparruan garatuko direnak, hori guztia ikastetxearen testuinguruaren arabera²⁴.

Halaber, Ikastetxearen Hezkuntza Proiektuarekin bat, DBHn zein Batxilergoan, **Orientazio eta Tutoretza Ekintza Plana** (aurrerantzean OTEP) egiten da. Plan horrek bi atal nagusi ditu:

- a. **Tutoretza Ekintza Plana:** dokumentu horrek tutoretza-saioetan garatu beharreko orientazioko curriculum-edukiak antolatzen ditu eta tutorearen esku-hartzea sistematzatzen du ikasleen banakako eta taldeko jarraipenerako arloetan, familiekiko harremanetan eta irakasleekiko eta kanpoko beste eragileekiko koordinazioan. Plan hori prestatzea ikastetxeko tutoreen taldeari dagokio eta haien ardura da, betiere orientazio-mintegia eta zuzendaritza-taldearen laguntzarekin eta koordinazioarekin.
- b. **Orientazio Plana:** dokumentu horretan, irakasle orientatzaileek ikasturte bakoitzean esku hartzen duten esparruetako beren jardura planifikatzen dute (aniztasunari erantzutea, bizikidetza sustatzea, orientazio akademikoa eta profesionala garatzea, eta abar). Arreta berezia jartzen diote: ikasleen beharrak identifikatzeari; nor bere burua ezagutzen laguntzeari; banakako eta taldeko arreta sustatzeari, erabakiak behar bezala har daitezen eta beren bizi-proiektua behar bezala gara dadin; prestakuntza- eta lanbide-ibilbideei buruzko eta informazioa bilatzeko estrategiari buruzko informazioa emateari; lan-merkatuaren eta lan-eremuaren ulermena bultzatzeari; eta familiekin eta beste interes-talde batzuekin elkarlanean aritzeari, hala nola enpresekin eta elkarteekin, ikasleek erabakiak errazago har ditzaten²⁵.

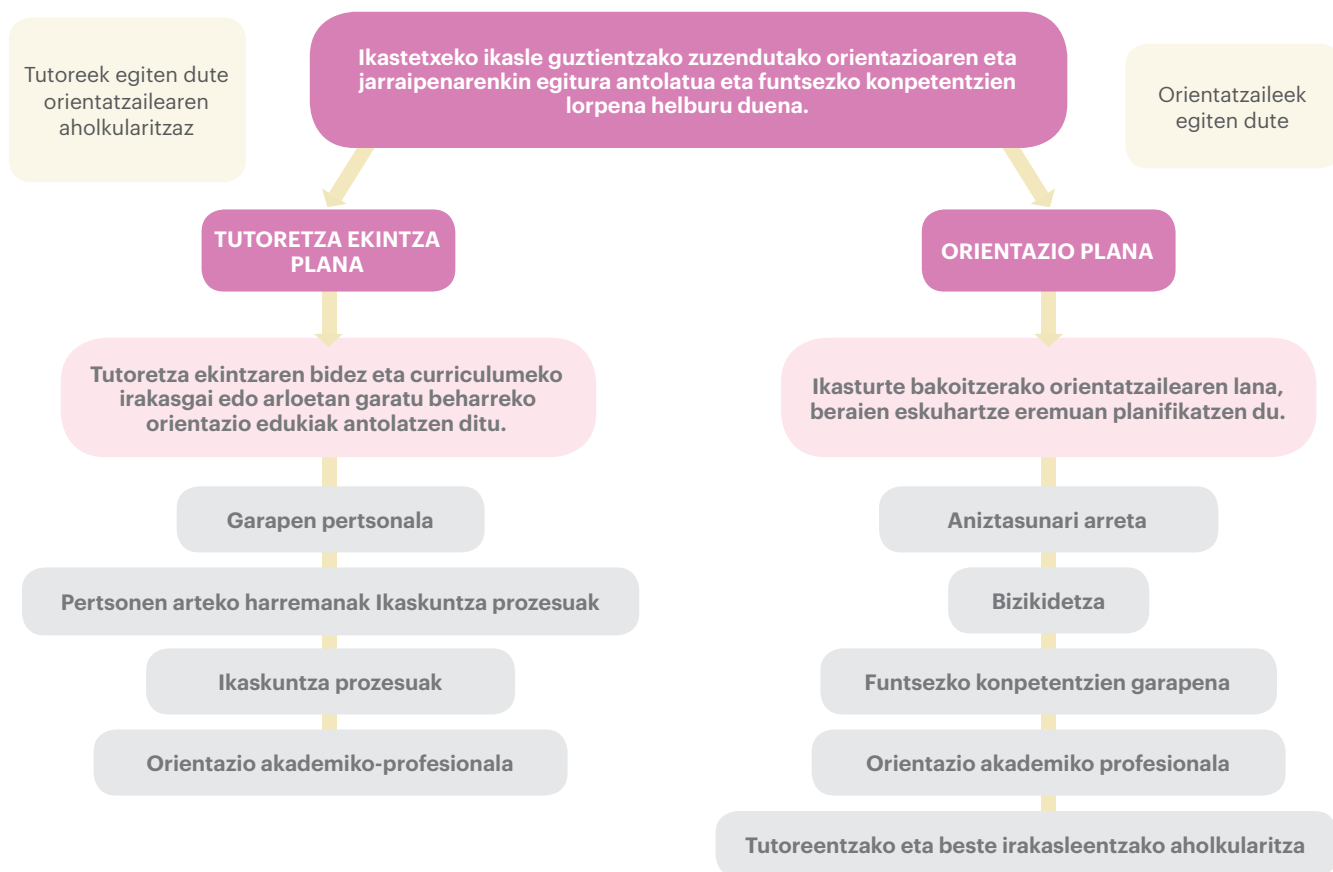
24 Decreto 77/2023, de 30 de mayo, de establecimiento del currículo de Educación Básica e implantación del mismo en la CAE.

25 Álvarez Rojo, V. *Orientación educativa y acción orientadora. Relaciones entre la teoría y la práctica*. Barcelona: CEDESC. 1994.

Hala, Orientazio eta Tutoretza Ekintza Planak (OTEP) ikasleei zuzendutako orientazio-eta jarraipen-ekintzen multzoa antolatzen du. Ekintza horien helburua da oinarrizko gaitasunak lortzea —arestian aipatutako estrategien arabera—, hau da, aniztasunari erantzutea eta ikasleen arteko berdintasuna eta tratua onartzea. Era berean, DBHn nahiz Batxilergoan, hezkuntza-ekintzei erantzuteko orientazio-funtzioa barne hartzen duen dokumentua da. Hezkuntza-ekintza horiek, aldi berean, ikasleen ibilbide pertsonala, akademikoa eta profesionala pixkanaka garatzeko funtsezko kompetentziak lortzen laguntzen dute, une ebolutiboaren eta hezkuntza-etaparen arabera²⁶.

Orientazio eta Tutoretza Ekintza Planean garrantzi berezia dute tutoretza-saioek. Saio horiek irakasle tutoreek prestatzen dituzte irakasle orientatzaileen laguntzarekin, eta haien talde-edukiak lau gai-multzoren inguruan antolatzen dira: **garapen pertsonala, pertsonen arteko harremanak, ikaskuntza-prozesuak eta orientazio akademiko-profesionala**.²⁷

ORIENTAZIO ETA TUTORETZA EKINTZA PLANA

Iturria: bertan landua

26 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculumak zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzekoa (19.8 artikulua) eta 76/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Batxilergoaren curriculumak zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzekoa (24.9 artikulua).

27 77/2023 Dekretua, maiatzaren 30ekoa, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculumak zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzekoa (21.10. artikulua).

3.2.3 Zer funtzio ditu irakasle orientatzaileak?

Oinarrizko Hezkuntzako eta Batxilergoko curriculum-dekretuek irakasle orientatzaileen funtzio orokorren esparrua ezartzen dute. Hauek dira:

- Tutorearekin eta irakasle-taldeekin lankidetzan aritzea orientazio- eta tutoretza-ekintzen planifikazioan eta jarraipenean.
- Ikasle guztien eskola-arrakasta bermatuko duten hezkuntza-erantzun inklusiboetarako buruzko ikaskuntza eta aholkularitzako zailtasun espezifikoak detektatzea eta aztertzea.
- Ikastetxeaz kanpoko gizarte, hezkuntza eta komunitate-eragileekin elkarlana koordinatzea.

- Familiei eta ikasleei eskola-ibilbide berruko igarotzeetan laguntzea eta erabakiak hartzen laguntzea, haien gaitasunak eta interesak ahalik eta hobe gara ditzaten.

Irakasle orientatzaileak departamentuko buru²⁸ izango dira, eta haien helburua izango da bilerak planifikatzea eta zuzentzea eta departamentua osatzen duten pertsonen lana koordinatzea, hala nola: irakasle orientatzaileak eta, ikastetxean curriculum-aniztasuneko taldeen eta hezkuntza berariaz indartzeko proiektuen ardura duten irakasleak daudenean, pedagogia terapeutikoko irakasle espezialistak, besteak beste.

Irakasle orientatzaileen funtzioak **esku hartzeko 3 esparru bereizitan** garatzen dira:

FUNCIONES DEL PROFESORADO ORIENTADOR

Iturria: bertan landua, Bigarren Hezkuntzako institutuaren 2023-2024 ikasturtea antolatzeko sailburuordearen Ebazpenetik abiatuta.

28 2023/2024 ikasturtearen hasiera antolatzeko Hezkuntzako sailburuordeak emandako ebazpenak aurreikusten du ikastetxeetan gutxienez hiru kidek osatutako orientazio-sail bat egotea.

Gainera, irakasle orientatzaileek aholkularitzarekin, koordinazioarekin, jarraipenarekin eta beste profesional batzuei laguntzarekin lotzen diren zenbait **zeharkako funtzio** hartzen dituzte beren gain:

- **Zuzendaritza-taldea:** Zuzendaritza taldeari aholkuak eta lankidetzak ematea aniztasunari, bizikidetzari, orientazio akademiko eta profesionalari eta abarri erantzuteko proiektu eta programa berritzaileak prestatzeko eta abian jartzeko.
- **Tutorea:** Orientazio eta Tutoretza Ekintza Plana egiten laguntzea, HLPBak dituzten ikasleei hezkuntza-arloko esku-hartzean aholkularitza ematea, Bizikasi ekimeneko ekintzak gauzatzeko koordinazio-bilerak

egitea, eskola-jazarpeneko balizko kasuak detektatzeko aholkularitza ematea, eskola-jazarpeneko kasuen jarraipena egitea, etab.

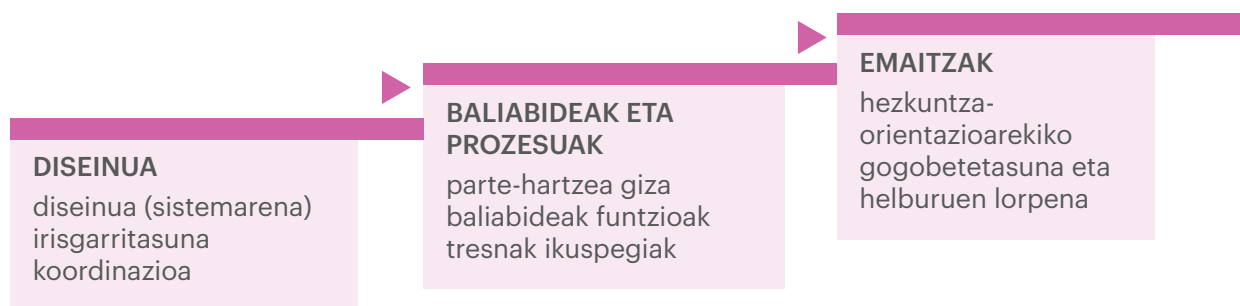
- **Irakasleak:** irakasleei aholkuak ematea, aniztasunari erantzuteko berriazko programak, estrategia metodologiko integratzaileak eta abar garatzeari dagokionez.
- **Talde espezializatuak:** BAT taldean (Bullyngaren Aurkako Taldea), EUSLE taldean (hizkuntza murgiltzeko programa, eskola-hizkuntza eskuratzeko prozesua errazteko), ikastetxeko batzorde pedagogikoan eta abarretan parte hartzea.

3.3 Diagnostikoa: Hezkuntza-Orientazioa hobetzeko erronkak

Aurrez aditzera eman denez, plan hau Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-orientazioaren egoerari buruzko diagnostikoan oinarritzen da. Diagnostiko horretan, 6.730 pertsonak baino gehiagok parte hartu dute (150 ikastetxetako ikasleak, zuzendaritza-taldeak eta orientatzaileak), baita orientazioaren arloan adituak diren hainbat pertsonak ere, elkarrizketa sakonen eta ad hoc lan-saioen bidez.

Ondoren, diagnostikoaren ondoriozko **indarguneak, ahuleziak eta erronkak** aurkezten dira, hezkuntza-orientazioko sistemarekin koherenteak diren **3 dimentsioren eta 9 azpimentsioren** arabera:

- **DISEINUA.** Egungo hezkuntza-orientazioko sistemaren zer diseinu-elementu nabarmendu behar dira modu positiboan? Eta diseinuaren zer alderdi komeni da birpentsatzea? Edozein sistemaren diseinuak zenbait analisi-azpimentsio ditu, hala nola helburuak, orientaziorako irisgarritasuna eta koordinazioa.
- **BALIABIDEAK ETA PROZESUAK.** Sistemak zer baliabide eta prozedura ditu orientazio-ekintza egiteko? Zer alderdi baloratzen dira modu positiboagoan? Eta zein ez hain modu positiboan? Sistemaren inputei buruz ari da, eta barne hartzen ditu zenbait eragileren parte-hartzea, eskura dauden giza baliabideak, horien funtzioak, baliabide materialak edo tresnak, eta prozeduretan ikuspegi jakin batzuk integratzea.
- **EMAITZAK.** Zer emaitza lortzen ari da hezkuntza-orientazioarekin? Sistemaren outputei buruz ari da, hau da, eskura ditugun baliabideak eta prozesuak aplikatu ostean lortzen dugunaz. Barnean hartzen ditu gogobetetasuna, espektatiben eta premien estaldura, erabilgarritasuna eta helburuen lorpena.

3.3.1 Indarguneak, ahuleziak eta erronkak, sistemaren diseinuari dagokionez

Diseinua

Indarguneak

- Oinarrizko Hezkuntzaren eta Batxilergoaren Curriculum Dekretuak adierazten du funts publikoekin lagundutako ikastetxe guztietan irakaskuntza-talde izan behar dutela erantzukizuna hezkuntza-orientazioan.
- Hezkuntza Sailburuordetzak ikastetxe publikoetan ikasturtea antolatzeari buruz urtero egiten dituen ebazpenetan ezartzen dira irakasle orientatzaileen funtzioak.
- Euskal Autonomia Erkidegoan badira planak eta programak, hala nola ikastetxeen hezkuntza-orientazioaren garrantzia azpimarratzen duen Eskola Inklusiboa Garatzeko Esparru-Plana.
- Ikastetxeek dokumentu estrategikoak dituzte, hala nola Aniztasunari Arreta Emateko Planak, Bizikidetzak Planak, Tutoretza Ekintza Planak edo Orientazio Planak. Plan horiek Ikastetxearen Urteko Planean diseinatu, planifikatu, ezarri eta zehazten dira.

Ahuleziak

- Arlo honetako arau-esparrua ez da oso zehatza hezkuntza-orientazioa gidatu behar duten irizpideei dagokienez (egitura, funtzioak, giza baliabideak, estrategiak, jarduketak, hezkuntza-etapetan esku hartzeko esparruak, eta abar).
- Hezkuntza-orientazioa ez da gai nagusitzat hartzen, ez da hezkuntza-ibilbidean arreta jartzeko gaitzat jotzen, eta ikastetxe askok ez dute hezkuntza-prozesuan duen garrantzia kontuan hartzen.

- Hezkuntza-orientazioak —dimentsio guztietan— ez du curriculumarekin behar besteko hibridaziorik ikasgelako programazioaren barruan. Hala ere, hezkuntza-orientazioa programazioan aintzat hartzea hezkuntza-kalitatearen funtsezko faktorea da, eta aniztasunari erantzuteko eta eskola inklusiboa garatzeko oinarrizko elementua.
- Orientazio-funtzioaren esku-hartze arlo batzuetan, adibidez akademikoan eta profesionalean, ez dago muga adierazten duen plangintza estrategikorik, eta adostasunez ezarriko da zer lan-eremu diren lehentasunezkoak eta zer hezkuntza eta gizarte-premia bete behar diren.
- Orientazio eta Tutoretza Ekintza Planak egitean, ikastetxe bakoitzak ezartzen du eta jarraitzen du bere ibilbidea.
- Orientazio Planak askotan urte bateko programazioari dagozkio, baina ez daude denbora-ikuspegi handiagoko plangintza estrategikoko tresna gisa pentsatuta.
- Hezkuntza-orientazioaren arloan ez da kalitate-irizpide eta -estandar komunik ezarri.
- Ikastetxeetan hezkuntza-orientazioaren garrantzia eta premia nabarmendu behar dira, une bakoitzean ezarritako helburuei eta lehentasunei behar bezala erantzungo dien kalitatezko orientazioa berma dadin.
- Batzuetan, ikastetxeetan irakasle orientatzailearekiko babes eta laguntzarik ezak baldintzatzen du irakasle orientatzailearen funtzioak behar bezala betetzea.

ERRONKAK DISEINUA

- Ikastetxeetako hezkuntza-orientazioa arautu eta gidatuko duen ARAU-ESPARRUA ematea euskal hezkuntza-sistemari, Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-curriculumean garatutako 8 funtsezko gaitasunen esparru orokorraren arabera.
- Epe labur eta ertainerako hezkuntza-orientazioaren helburuak eta lehentasunak zehaztuko dituen PLANGINTZA ESTRATEGIKOA sustatzea (Euskal Autonomia Erkidego osorako eta ikastetxeetako mikromailan), aurreko arau-esparruarekin lotuta. Helburu eta lehentasun horiek ebaluagarriak izango dira eta une bakoitzean lehentasunezkoztat jotzen diren hezkuntza- eta gizarte-premiekin koherenteak. Ikastetxeentzat lagungarria izango da beren jarduerara bat etor dadin hezkuntza-arloko estrategiarekin.

Irisgarritasuna

Indarguneak

- Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeek, oro har, hezkuntza-orientazioaren zenbait esparru lehenesten dituzte, hezkuntza-etaparen eta ikastetxearen premien arabera.
- Materialak trukatzeko eta sareko lana errazteko Orientasare gunea dago.
- Berritzegune Nagusiak hileru antolatzen ditu mintegiak ikastetxeetako irakasle orientatzaileentzat.
- Hezkuntza Sailak lau orientatzaileko talde espezifikoak osatu du Berritzegune Nagusian, hezkuntzan eskumena duen sailaren hezkuntza-orientazioko estrategia diseina eta bultzatzen.
- Oinarriko Hezkuntzaren curriculumak zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko Dekretuaren (maiatzaren 30eko 77/2023 Dekretua) hezkuntza-trantsizioei buruzko 22. artikulua adierazten du ikastetxeek hezkuntza-sistemaren beharrezko informazioa helarazteko eta koordinatzeko mekanismoak aurreikusi behar dituztela, etapen arteko igarotzeetan ikasleen hezkuntza-prozesuak jarraipena duela berma dadin, ikasleak ikastetxez aldatzea eragin dezakeen aintzat hartu gabe.
- Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen Lege Organikoa (abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoa) eta Batxilergoaren curriculumak zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko Dekretuaren (maiatzaren 30eko 76/2023 Dekretua) 25.3 artikulua ezartzen dute 2023/2024 ikasturteetik aurrera nahitaezkoa izango dela Batxilergoko eskola-egutegian tutoretza-saio bat jasotzea.

Ahuleziak

- Hezkuntza-orientazioa ez da beti etapa goiztiarrenetan hasten, eta, askotan, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren Ondoko hezkuntzan eteten da edo intentsitatea galtzen du. Orientazio akademikoak eta profesionalak presentzia urria du etaparik goiztiarrenetan, aniztasunari erantzutearekin lotura handiagoa duen orientazioak ez bezala. Azken horrek, berriz, intentsitatea galtzen du Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren ondoko hezkuntzan.
- Ez dago ikastetxe batetik bestera edo hezkuntza-etapa batetik bestera igarotzen diren ikasleen jarraipen eraginkorra egiteko orientatzaileen arteko informazio-trukea bermatuko duen jardun-protokolorik, batez ere udalerrri ertaina edo handia denean.
- Ikastetxe batzuetan, zuzendaritza-taldeak orientazioaz arduratzen diren pertsonen eta, beraz, ikastetxe batetik bestera edo hezkuntza-etapa batetik bestera igarotzeko prozesua errazteaz eta kudeatzeaz arduratzen diren pertsonen laguntzarik ematen ez badie, oztopo argia da haien zereginak garatzeko eta betetzeko.
- Irakasle orientatzaileen % 65,8k soilik baloratzen dute modu positiboan beste ikastetxe batzuekin duten erlazioa eta komunikazioa.

ERRONKAK IRISGARritasuna

- Hezkuntza-orientazioaz baliatzeko aukera bermatzea ikasleek egin ditzaketen HEZKUNTZA-ETAPA GUZTIETAN, eta, horretarako, edukiak egokitzea eta pertsona guztien bizitzan zehar etengabeko ikaskuntza-prozesua izan dadin bultzatzea.
- IGAROTZE-prozesu egokiak ziurtatzea, informazioa trukatzeko kanalen bidez, batik bat ikasleak hezkuntza-etapa batetik bestera igarotzen direnean eta, bereziki, ikastetxez aldatzen dutenean, ikasleen orientazioak eta laguntzak jarraipena izan dezan.

Koordinazioa

Indarguneak

- Orientatzaileen iritziz, beren ikastetxeetako barne-koordinazioa, oro har, nahiko egokia edo oso egokia da. % 85ek oso modu positiboan baloratzen dute zuzendaritzarekin duten harremana; % 90ek tutoreekin duten harremana; eta % 73k gainerako irakasleekin duten harremana.
- Tutoreen lanak, irakasle orientatzaileen aholkuarekin, eragin handia izan dezake hezkuntza-orientazioaren emaitzetan. Izan ere, profesional horiek dira hoberen ezagutzen dituzten ikasleak eta egunero daude horiekin harremanetan.
- Erakundeen arteko eta sailen arteko koordinazioaren adibideak daude; esaterako, Euskadin STEAM Estrategia abian jartzea.

Ahuleziak

- Batzuetan, hezkuntza-orientazioa Orientazio Departamentuaren eta irakasle orientatzaileen berezko eta berariazkoa dela pentsatzen da. Horrek zaildu egiten du gainerako irakasleei orientazioaren prozesuan parte hartzea, emaitzak lortzeko funtsezko alderdia izanik, orientazioak hezkuntza-jarduera osoa busti beharko lukeelako.
- Askotan, irakasle orientatzaileengana premiazko askotariko gaiekin joaten da, ikasleei zein irakasleei dagozkien gaiekin, eta horrek zaildu egiten du jarduera planifikatzea, ez baitaude argi norberak hartu beharreko erantzukizunak eta jarduteko protokoloak.
- Batzuetan, ikastetxeetako irakasleek ez dakite zein diren hezkuntza-orientazioaren helburuak.
- Hezkuntza-orientazioaren zati bat tutoretza-orduetan soilik metatzen denez gero, zaila da gainerako irakasleen erantzukidetasuna sustatzea.
- Hezkuntza Sailaren eta Eusko Jaurlaritzako beste Sail batzuen arteko koordinazioa hobetu daiteke, komeni baita horiekin estrategia bateratuak adostea.

ERRONKAK KOORDINAZIOA

- ERAKUNDEEN ARTEKO ETA SAILEN ARTEKO KOORDINAZIOA indartzea, baita ikastetxeen barruko koordinazioa ere, orientazioari modu integralagoan ekiteko.
- Hezkuntza-orientazioko prozesuan IRAKASLE guztien ERANTZUNKIDETASUNA sustatzea, eta, horretarako, orientazioaren alderdi guztietan dituzten funtzioak argi eta garbi zehaztea, esku-hartze integralagoak eta eraginkorragoak lor daitezen.

3.3.2 Indarguneak, ahuleziak eta erronkak, baliabideei eta prozesuei dagokienez

Parte-hartzea

Indarguneak

- Orientatzaileek gogobetetasun handia dute familiekiko koordinazioarekin: % 80k oso modu positiboan baloratzen dute familiekiko koordinazioa.
- Gizarte-eragileek orientazio-prozesuetan parte hartzea ohikoagoa da ikastetxe itunduetan, batez ere eragile sozioekonomikoen parte-hartzeari dagokionez (enpresak, elkarteak, eta abar).
- Zehazki, 3 itunpeko ikastetxetatik 1ek hitzaldiak antolatzen ditu lan-arloko profesionalekin, eta 4 itunpeko 9. ikastetxetatik 1ek eskaintzen ditu enpresetarako bisitak.

Ahuleziak

- Familiei egindako kontsultak agerian uzten du, oro har, familiei gustatuko litzaiekela ikastetxean gertatzen denari buruzko informazio zabalagoa eta aldizkakoagoa izatea.
- Nabarmendu behar da familiak direla ikasleen erabakietan eragin handiena duen taldeetako bat. Gainera, eta batez ere etapa goiztiarretan, familiei dagokie zenbait erabaki adierazgarri hartzea —edo familiekin adostu beharko dira erabaki horiek—, eta horrek agerian uzten du familiekin komunikazio arina izan behar dela.

- Kontsulta egitean, familiek diote ez dutela nahi adina parte hartzen beren seme-alaben orientazio akademikoan eta profesionalean. Hartara, familien % 57,1 ez daude batere gogobeteta, edo oso gutxi, orientazio-prozesuan duten parte-hartzearekin. Horrez gain, familien erdiek, gutxi gorabehera, ez dute ezagutzen beren seme-alaben ikastetxean garatzen den Orientazio Akademiko eta Profesionaleko Plana.
- Oro har, ikasleek uste dute orientazio akademikoko eta profesionaleko prozesua hobe daitekeela. Izan ere, gaur egun aintzat hartzen ez diren baina sakondu nahiko luketen edukiak eta metodologiak daude.
- Komunitatearen parte diren eragile sozialen (enpresak, elkarteak eta abar) parte hartzeko marjina ere hobe daiteke.
- Inguruko enpresen eta/edo elkarten parte-hartzea desberdina da ikastetxe batetik bestera; normalean, parte-hartze hori ekintza puntualetara mugatzen da, hala nola bisitetara edo hitzaldietara.
- Ez da behar adina itunik ezartzen kasu konplexuetan irtenbideak aurkitzeko lagungarriak izan daitezkeen beste profesional batzuekin (gizarte-zerbitzuak, osasun mentalean adituak diren elkarteak...).

RETOS PARTICIPACIÓN

- Hezkuntza-orientazioko prozesuan IKASLEEK ETA HAIEN FAMILIEK duten parte-hartzea indartzea, bai haien beharretara egokitzeko, bai ikastetxeen, ikasleen eta familien arteko informazio- eta komunikazio-bide egonkor bat mantentzeko, hezkuntza-orientazioaren dimentsioei dagokienez.
- Komunitateko askotariko GIZARTE-ERAGILEEN parte-hartzea indartzea, hezkuntza-orientazioko prozesua indartu dadin eta kalitatezko orientazio integrala susta dadin.

Giza baliabideak

Indarguneak

- Euskal Autonomia Erkidegoko bigarren hezkuntzako ikastetxe guztietan irakasle orientatzaileak egotea kalitate-elementua da, hezkuntza-orientazio egokia eskaintze aldera.
- Sartu berri diren irakasle orientatzaileek prestakuntza espezifiko jasotzen dute Berritzegune Nagusiaren eskutik, eta, gainera, orientazio-mintegietan parte hartzen dute.
- Irakasle orientatzailearen profilak prestakuntza espezifiko du (lizentziatura edo gradua Psikologian, Pedagogian edo Psikopedagogian). Kualifikazio eta espezializazio hori funtsezkoa da ikastetxearen ikuspegi osoa izateko eta ikastetxeko erakunde osoari aholkularitza ematea ahalbidetuko duen zeharkako gaitasuna izateko.

Ahuleziak

- Irakasle orientatzaileei etengabeko prestakuntza eta ikuspegi komuna eskaintzea helburu duten prestakuntza-mintegien sustapenean hobetzeko tartea hauteman da.
- Faltan sumatzen dira ikastetxeetako jardunbidetik abiatuta sortutako esperientziak eta ezagutza partekatzea ahalbidetuko duten topaguneak.
- Irakasle orientatzaileek gizarte-zerbitzuetako, Osakidetzako eta beste arlo batzuetako protokoloen ezagutzari buruz jasotzen duten urteko prestakuntza hobetu daiteke.

ERRONKA GIZA BALIABIDEAK

- Orientazioaren profesionalen KUALIFIKAZIO, ETENGABEKO PRESTAKUNTZA ETA ESPEZIALIZAZIO EGOKIA bermatzea, kalitatezko hezkuntza-orientazioa eskain dadin.

Funtzioak

Indarguneak

- Bigarren Hezkuntzako irakasle orientatzaileek hezkuntza-orientazioko berriazko funtzioak dituzte, dekretuz esleituak, eta inbertsio handia egiten dute aniztasunari erantzun dakion.
- Orientazioaren 10 profesioetatik 9k baliabide dezente edo asko bideratzen dituzte garapen pertsonalaren eta akademikoaren arlora.

Ahuleziak

- Batzuetan, tutoreek ez dituzte beren gain hartzen dagozkien lan batzuk, eta irakasle orientatzaileen esku uzten dituzte, eta horien lan-agenda gainkargatu.

- Ikastetxe batzuetan, tutoretza-ordua asteko azken orduan programatzen da, edo ikasleekin esku-hartze orientatzailea egiteko une desegokietan.
- Irakasle orientatzaileen eta tutoreen eta gainerako irakasleen arteko koordinaziorako denbora-tarte jakin bat ezarri beharko litzateke, ikasgelako harremanekin eta abarrekin zerikusia duten alderdi sentikorrek lantze aldera.
- Egin beharreko zereginak ugariak eta askotarikoak dira, eta batzuetan hezkuntza-orientazioko funtzio espezifikoak nolabait desegin daitezke.
- Oso funtzio zehatzak eta espezifikoak definitzeak oztopa dezake funtzio horiek egokitzea Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeetako bakoitzean dauden askotariko errealitateetara.
- Irakasle orientatzaileek babesa behar dute eta ikastetxeko zuzendaritza-taldearen laguntza behar dute, bere funtzioak eta zereginak behar bezala beteko badituzte.

ERRONKA FUNTZIOAK

- Irakasle orientatzaileek zein tutoreek beren FUNTZIOAK argi eta garbi zehaztuta eta bereizita dituztela bermatzea, haien zereginak modu errealistan DIMENSIONATUTA egon daitezen, etapa bakoitzean lehenetsitako jarduketara-ildoen eta ikastetxe bakoitzean identifikatutako premien arabera, eta ZUZENDARITZA-TALDEEN LAGUNTZA izan dezaten.

Tresnak

Indarguneak

- Materialak trukatu eta gainerako profesionalen esku jartzeko eta sareko lana errazteko *Orientasare* gunea dago.
- Berritzeguneak ematen dituen orientazio-mintegiak finkatuta daude.
- Orientazioaren 10 profesionaletik 8k baino gehiagok bilera indibidualak egiten dituzte ikasleekin eta informazio-hitzaldiak ikasle-taldeekin.

Ahuleziak

- Hezkuntza-orientazioaren arloko jardun-bide onak, esperientziak eta ekimen berritzaileak, besteak beste, dituzten materialen, tresnen, eskuliburuaren eta giden eskuragarritasuna ez dago sistematizatuta.
- Orientazio-mintegietan ez dira behar beste jorratzen ikasleen ebaluazio psikopedagogikorako tresnak, ezta txostenak egiteko lana ere.

ERRONKA TRESNAK

- Orientazio-jardun eraginkorra gidatuko duten ORIENTAZIO-MATERIALAK prestatzea eta irakasleen, tutoreen eta irakasle orientatzaileen eskura jartzea.

Ikuspegiak

Indarguneak

- Euskal Autonomia Erkidegoan, aniztasunari erantzuteko inbertsioa handia da (programak, giza baliabideak eta abar), beste autonomia-erkidego batzuekin alderatuta.
- Orientatzaileen % 80k uste dute hezkuntza-orientazioak behar bezala erantzuten diela hezkuntza-laguntzako berariazko premiak (HLBP) dituzten ikasleen premiei eta espektatibei.
- Orientatzaileen % 67,2k uste dute orientazio akademikoak eta profesionalak aniztasun funtzionalaren ikuspegia barne hartzen duela.

Ahuleziak

- Generoak asko baldintzatzen du, oraindik ere, prestakuntza-ibilbideen eta ibilbide profesionalen aukeraketa.
- Irakasle orientatzaileen % 55,2k uste dute ikastetxean genero-ikuspegia ez dagoela batere integratuta, edo oso gutxi.
- Zenbait baliabide eskuragarri badaude ere, tresna gehiago behar dira ibilbideak aukeratzekoan berdintasuna bultzatzeko eta sektore maskulinizatuei eta feminizatuei lotutako genero-estereotipoei aurre egiteko.
- Irakasle orientatzaileak prestakuntza gehiago behar du portaera disruptiboak dituzten eta gizarte-desabantailako egoeran dauden ikasleak orientatzeko.

ERRONKA IKUSPEGIAK

- AUKERA-BERDINTASUNAREN ETA ANIZTASUNAREN PRINTZIBIOAK eraginkortasunez integratuko dituen hezkuntza-orientazioa sustatzea, orientatzaileentzako baliabideen, tresnen eta prestakuntzaren bidez, eta arreta berezia jartzea genero-ikuspeirik gabeko prestakuntza- eta lanbide-ibilbideak hautatzean eta hezkuntza-laguntzako berariazko premiak (HLBP) dituzten ikasleen orientazioan.

3.3.3 Indarguneak, ahuleziak eta erronkak, emaitzei dagokienez

Premiak betetzea eta helburuak lortzea

Indarguneak

- Irakasle orientatzaileen eta zuzendaritzataldeen % 80 baino gehiago nahiko gogobeteta edo oso gogobeteta daude ikastetxean egindako orientazioarekin.
- 10 orientatzailetik ia 8k uste dute eskainitako orientazioak ikasleen eta familien premiei eta espektatibei erantzuten diela.
- Irakasle orientatzaileek orientazio akademikoaren eta profesionalaren arloan egiten duten lanarekin baino gogobetete handiagoa dute ikasleen ikasketa-prozesuen edo orientazio pertsonal eta sozialaren inguruan egiten duten lanarekin.
- 3 ikasletik 1ek uste du orientazio akademiko eta profesionala nahiko edo oso baliagarria izan zaiola erabakiak hartzeko garaian.

Ahuleziak

- Ikastetxeen % 40k, gutxi gorabehera, ez dute inolako ebaluaziorik aplikatzen jarduerak egitearekin edo ez egitearekin lotzen diren lorpenen eta beste alderdien inguruan.
- Ez da oso ohikoa orientazioa ebaluatzea eta orientazioaren arrakasta neurtzea. Ikastetxeek egiten dituzten urteko memorietan, egindako jardueraren berri ematen da eta, maiz, ondo atera ez den horretan jartzen da arreta. Hala ere, memoria horiek informazio gutxi dute, edo garrantzi txikikoa, eta ez dituzte beti sartzen ikasleei emandako orientazio akademikoa eta profesionala hobetzeko elementuak.
- Ez dago hezkuntza-orientazioaren prozesuan parte hartzen duten interes-taldeen gogobetetasuna neurtuko duen ebaluazio-tresna estandarizaturik.
- Hezkuntza-orientazioan biltzen dira helburuak, bete beharreko gizarte-premiak eta interes-talde desberdinen espektatibak, eta ez da beti erraza izaten denak neurri berean betetzeko oreka aurkitzea.
- Familien % 40,4 inguru eta ikasleen % 28,7 inguru ez dago batere gogobeteta, edo oso gutxi, orientazio akademiko eta profesionalarekin (neskek mutilek baino gogobetete-maila askoz txikiagoa dute).

ERRONKA GOGOBETETASUNA ETA LORPENA

- Hezkuntza-orientazioko prozesuaren EBALUAZIOA ETA ETENGABEKO HOBEKUNTZA sustatzea, plangintzan aurrez ezarritako helburuak betetzeari buruz jasotako informaziotik abiatuta —azken batean, zenbait gizarte-premia asetzeari egingo diote erreferentzia—.

3.4 Printzipioak, ikuspegiak eta irizpideak

Atal honetan biltzen dira Plan honen inplementazioa gidatu behar duten printzipioak, ikuspegiak eta irizpideak.

Hauek dira hezkuntza-orientazioko planaren oinarri diren **fundsezko printzipioak**:

1. Indarrean dagoen araudian ezarritako haurren eta nerabeen ESKUBIDEEN BABESA.
2. IKASLE GUZTIEN HEZKUNTZA-ORIENTAZIORAKO ESKUBIDEA aitortzea, baita hezkuntza-komunitateko beste kide batzuek (familiak, irakasleak, eta abar) behar duten aholkularitza ere, horretarako behar diren baliabide materialen eta giza baliabideen bidez.
3. PREBENTZIO INTEGRALAREN printzipioa, ikasleen eskola-bizitzan sor daitezkeen zailtasunen aurrean, eta PROBENTZIOAREN printzipioa, ikasleei beharrezko baliabideak, estrategiak eta tresnak ematen diena eta gizartean herritar aktibo eta arduratsu gisa parte hartzeko aukera ematen diena.
4. PARTE-HARTZEAREN ETA ERANTZUKIDETASUNAREN printzipioa. Hezkuntza-sistemak hezkuntza-prozesuan parte hartzen duten hezkuntza-eragile eta erakunde guztien inplikazioa eta erantzukizuna sustatuko du.
5. Ikasleen AHALMEN GUZTIAK AHALIK ETA GEHIEN GARATZEA, ikasteko oztipoak identifikatuko dituen esku-hartze orientatzaile baten bidez —esku-hartze orientatzaile horrek hezkuntzako esku-hartzea aberastuko du eta norberaren eta taldearen ongizatea eta etorkizun profesionala lortzeko beharrezkoak diren gaitasunak lortzen lagunduko du.

Hauek dira Planaren ekintzak gidatu behar dituzten zeharkako **ikuspegiak** edo begiradak:

1. Ekintzen garapenak GENERO IKUSPEGIA txertatuko du hezkuntza-orientazioaren dimentsio guztietan, emakumeen eta gizonen arteko benetako berdintasuna sustatzeko asmoz.
2. Ekintzak inplementatzean, ANIZTASUNAREN IKUSPEGIA hartuko da kontuan, baita ikasleek beren adierazpen guztietan desberdina izateko duten eskubidea ere, ikasteko iturri baliotsu gisa.
3. Une oro sustatuko da ekintzen garapenean BARNE HARTZEA, eta, horretarako, kolektibo zaurgarrietako ikasleen premiak bereziki kontuan hartzea, haien sustapen pertsonala erraztea eta hezkuntza, gizarte, komunitate eta laneko ingurunean modu aktiboan parte har dezaten erraztea.
4. Ekintzek kontuan hartuko dute interes-taldeek diseinuan, jardunean eta ebaluazioan PARTE-HARTZEAREN IKUSPEGIA.
5. Ekintzek bultzatuko dute guztion artean bizikidetza positiboa eta tratu ona sustatuko duen IKASTETXE SEGURU bat eraikitzea. Ikastetxe seguru horrek bizikidetza positiboa eta tratu ona sustatuko ditu, betiere lehengoratzeko soluzioak bilatzen dituen eta erantzukizun partekatutik sortutako hezkuntza-neurriak aplikatzen diren paradigma birsortzaile batetik abiatuta.

Orientazioko esku-hartzea gidatu behar duten **irizpideak** dira:

1. Esku-hartze orientatzaile orok KOHERENTZIA ETIKOA izan behar du ardatz, eta saihestu behar du hezkuntza-orientazioa ez dadila erabili ikaslearen premietatik kanpoko beste helburu batzuetarako (pertsonekin oinarritako eskubideak errespetatzea, konfidentzialtasuna, zehaztasuna, gardentasuna, eta abar).
2. Esku-hartze orientatzaileak —gizartearen eta komunitatearen ikuspegitik— ahalik eta modurik PERTSONALIZATUENEAN erantzungo die ikasleen premiei, eta zeregin horretan tutoreek modu adierazgarrian parte-hartuko dute eta sarean lan egingo da hezkuntzako gainerako eragileekin, ikastetxe barrukoekin zein kanpokoekin.
3. Esku-hartze orientatzailea MODU SISTEMATIKOAN, NAHITA eta MODU KOHERENTEAN eta PROGRAMATUAN artikulatu behar da, eta esku-hartze puntual hutsa gainditu behar da aholkularitza-eskaera jakin baten aurrean.
4. Esku-hartze orientatzaileak EBALUAGARRIA izan behar du eta KALITATE-IRIZPIDEAK izan behar ditu (berrikuntza, ikerketa eta bikaintasuna, eta abar), unibertsitateekin, enprekin eta gizarte-erakundeekin elkarlanean, betiere ikasleekin egin beharreko esku-hartze orientatzailea etengabe hobetzen eta eguneratzen dela berma dadin.
5. Esku-hartze orientatzaileak HEZKUNTZA-ORIENTAZIOAREN JARRAIPENA bermatu behar du hezkuntza-etapen arteko eta hezkuntza-testuinguruen arteko igarotzeetan, bizitzan zeharreko orientazioaren esparruan.

3.5 Helburu estrategikoak, jarduketa-ildoak eta ekintzak

Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-orientazioaren egoerari buruzko diagnostikotik abiatuta, Plan honek lau **helburu estrategiko** ezartzen ditu, datozen lau ikasturteetan lortu beharreko horizonte edo helburuekin bat datozenak, hortik eratorritako erronkei erantzuteko. Helburu bakoitzerako **justifikazio** labur bat eskaintzen da, hura testuinguruan kokatzea errazteko.

Helburu estrategiko bakoitzaren barruan, jarduketa-ildo batzuk identifikatu dira (guztira, **hamahiru jarduketa-ildo**). Inplikaturako hezkuntza-eragileek ildo horiei jarraitu beharko liekete helburu hori lortzeko. Jarduketa-ildo horietako bakoitzarekin batera, **gomendio orokor batzuk** ematen dira, jarduteko moduari eta kontuan hartu beharreko gakoei buruzko **jarraibideak eskaintzeko**.

Gainera, Planak proposatu diren helburuak lortzeko hogeita bost ekintza biltzen ditu guztira, eta horien garapenez arduratzen diren eragileei eta balizko laguntzaile edo aliatuei buruzko informazioa ematen da, baita horien jarraipena, eta ebaluazioa eta denboralizazioa ahalbidetuko duten adierazleei buruzkoa ere.

Taula honetan, eskematikoki aurkezten dira lau helburuak, dagozkien jarduketa-ildoekin eta ekintza kopuruarekin batera:

HELBURUAK	JARDUKETA-ILDOAK	EKINTZA KOPURUA
1. helburua. Funtsezko konpetentziak garatzen, hezkuntza-kalitatea hobetzen eta sistematizatzen laguntzeko Hezkuntza-orientazioak duen garrantzia aitortzea.	1.1 Hainbat mailatako arau-egitura eta estrategia definitzea, ikuspegi integral batetik hezkuntza-orientazioan inplikaturako profesional guztiei gidalerro egonkorrak emateko.	2
	1.2 Emaizten ebaluazioa eta hezkuntza-orientazioaren etengabeko hobekuntza sustatzea.	1
2. helburua. Irakasle orientatzaileak ahalduntzea eta haien lidergoa sustatzea hezkuntza-orientazioaren arloan.	2.1 Irakasle orientatzaileen artean etengabeko prestakuntza espezializatua eta ezagutza-trukea sustatzea.	5
	2.2 Hezkuntza-orientazioan inplikaturako profesionalen eskura jartzea beren lana garatzen lagunduko duten material eta tresna eguneratuak.	3
	2.3 Orientazio-lanari laguntzeko egitura bat bermatzea, irakasle orientatzaileen lankidetzaren eta sare-lana erraztuko duena.	3

HELBURUAK	JARDUKETA-ILDOAK	EKINTZA KOPURUA
3. helburua. Irakasle tutoreen eta hezkuntza-sistemako gainerako profesionalen erantzunkidetasuna lortzea hezkuntza-orientazioko zereginetan.	3.1 Ikastetxe osoaren inplikazioa indartzea orientazioko eta tutoretza-ekintzako planen (OTEPen) diseinuan, garapenean eta ebaluazioan.	1
	3.2 Irakasle orientatzaileen eta ikastetxeetako zuzendaritza-taldearen lanaren arteko lotura indartzea.	1
	3.3 Tutoreei laguntzea ikasleen autoezagutzan, autonomian eta garapen integralean.	1
	3.4 Bigarren Hezkuntzako programazio didaktikoetan hezkuntza-orientazioaren zeharkakotasuna bultzatzea, irakasle guztiak inplikaturik.	2
4. helburua. Hezkuntza-orientazioko prozesuak hobetzea, ikasle bakoitza ekintza orientatzailearen erdigunean jarrita eta hezkuntza-komunitate osoarekin lankidetzan.	4.1 Hezkuntzaren arloko prebentzioa, detekzioa eta esku-hartzea indartzea, ikasleen konpetentzien ikaskuntzan eta garapenean eragina izan dezakeen edozein zailtasunen aurrean, oztupoak identifikatuta eta erantzun egokia emateko planak ezarrita.	1
	4.2 Irakasle orientatzaileen lana babestea eta gidatzea, ikasleen eta hezkuntza-sistema osoaren bizikidetzaren positiboa eta ongizate emozionala sustatzeko.	1
	4.3 Inguruko familiekin eta gizarte-eragileekin aliantzak egitea, ikasleen orientazio akademikoak eta profesionalak hobetzeko ibilbide akademikoak eta profesionalak aukeratzean.	3
	4.4 Hezkuntza-orientazioaren jarraipena sustatzea ikasleak igarotzen diren etapa guztietan.	1
GUZTIRA		25

1. helburua.

Funtsezko kompetentziak garatzen, hezkuntza-kalitatea hobetzen eta sistematizatzen laguntzeko hezkuntza-orientazioak duen garrantzia aitortzea.

JARDUKETA-ILDOAK

- 1.1 Hainbat mailatako arau-egitura eta estrategia definitzea, ikuspegi integral batetik hezkuntza-orientazioan inplikaturik dauden profesional guztiei gidalerro egonkorrak emateko.
- 1.2 Emaitzen ebaluazioa eta hezkuntza-orientazioaren etengabeko hobekuntza sustatzea.

JUSTIFIKAZIOA: Zergatik? Zertarako?

Euskal Autonomia Erkidegoan, maiatzaren 30eko 77/2023 Dekretuak, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzekoak, eta maiatzaren 30eko 76/2023 Dekretuak, Batxilergoaren curriculuma zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzekoak, oro har, 19. artikuluan eta 25. artikuluan jasotzen dituzte, hurrenez hurren, hezkuntza-orientazioaren helburuak, horiek gauzatzeko ardura duten eragileak eta orientazio-prozesuak zer jarduketa barne hartzen dituen.

Halaber, Eskola Inklusiboaren Garapenerako Esparru Planak ikasleentzako hezkuntza-orientazioan inplikazioak dituzten jarduketak planteatzen ditu (Bizikasi ekimena, II. Hezkidetzeta Plana, aniztasunari erantzuteko Dekretuaren eguneraketa, etab.), eta Bigarren Hezkuntzako institutuetan ikasturtea antolatzeko Hezkuntzako sailburuordeak urtero argitaratzen duen ebazpenak irakasle orientatzaileen funtzioak eta Orientazio Sailaren osaera ezartzen ditu.

Hala ere, praktikan, hezkuntza-orientazioari ez zaio ematen hezkuntza-ibilbidean desiragarria litzatekeen garrantzia, eta ikastetxe askok oraindik ez dute estrategikotzat hartzen. Etorkizuna adieraziko duen eta adostasunez ezarriko duen plangintza bat edukitzeak

hezkuntza-orientazioa estrategikoagoa izan dadin lagundu dezake, baita zer lan-esparru diren lehentasunezkoak eta zer hezkuntza- eta gizarte-premia bete behar diren ere.

Era berean, ez dago ebaluazio-sistema estandarizaturik, ikastetxe guztiek ikasleek jasotzen duten hezkuntza-orientazioaren kalitatea eta emaitzak neurtu ahal izan ditzaten. Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxe guztietarako erreferentziazko ebaluazio-adierazleen sistema bat izateak lagunduko luke hezkuntza-orientazioko prozesuaren jarraipena egiten eta edonoiz une bakoitzean ezarritako helburu eta lehentasunei modu egokian erantzuten ari zaiela bermatzen.

Beste gabezia batzuk ere badaude, Hezkuntza Sailaren eta erakunde arteko beste eragile batzuen arteko koordinaziorako bide arautu eta sistematizatuak izateari dagokionez, hezkuntza-orientazioaren arloan estrategia bateratuak bideratzea komeniko bailitzateke.

HELBURUA BETETZEKO GOMENDIOAK: Nola jardun behar dugu? Nola lor dezakegu helburua?

- 1.1 Hainbat mailatako arau-egitura eta estrategia definitzea, ikuspegi integral batetik hezkuntza-orientazioan inplikatur dauden profesional guztiei gidalerro egonkorak emateko.**
- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko hezkuntza-orientazio arautuko duen etorkizuneko dekretua bat etorriko da hezkuntzaren arloan indarrean dagoen gainerako araudiarekin, eta gaur egun hainbat erreferentzia arauemaileetan jasota dauden xedapenak bateratu eta garatu beharko ditu, arreta berezia jarrita honako hauei:
 - Hitzaurrean, hezkuntza-orientazio ereduaren oinarriak jasotzea.
 - Hezkuntza-orientazioa zer den definitzea; haren helburuak eta lehentasunak zehaztea.
 - Ikasleentzako hezkuntza-orientazioan parte hartzen duten irakasle orientatzaileen eta gainerako profesionalen eginkizunak ezartzea. Bereziki, arreta berezia jarriko zaio tutoreek ikasleen orientazioan betetzen duten zereginari. Izan ere, hezkuntza-komunitateko pertsonak dira aukera gehien dituztenak laguntzeko, indarguneak eta zailtasunak identifikatzeko, ikasgelan inklusioa sustatzeko eta aniztasunari erantzuna eskaintzeko.
 - Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan eta Batxilergoan hezkuntza-orientazioan esku hartzen duten mailen koordinazio-egitura finkatzea, Berritzegune Nagusiaren eginkizun nagusia identifikatuta.
 - Adieraztea Hezkuntza Orientazioko Departamentuak zer esparru eta ekintza gidatu behar dituen gainerako hezkuntza-eragileengandik berezita.
 - Ikasleei arreta individualizatua bermatuko dien orientazio-eredu bat ezartzea.
 - Orientazioaren curriculum-ikuspegi integratua sustatzea irakasgai edo curriculum-esparru guztietan.
 - Orientazio Plana eta OTEPa diseinatzen eta garatzen orientatzea hezkuntza-etapa guztietan.
 - Hezkuntza-etapen arteko igarotzea errazteko hedatu behar diren prozesuak (protokoloak, jarduketak, etab.) identifikatzea.
- Garrantzitsua da etorkizuneko dekretua Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeen autonomia-mailarekin koherente izatea, hezkuntza-orientazioaren arloko lana zehaztea, irakasle orientatzaileei babesa eta segurtasuna ematea, eta irakasle orientatzaileen eta ikastetxeko gainerako profesionalen eta sailen arteko harremana ezartzea.

1.2 Emaitzen ebaluazioa eta hezkuntza-orientazioaren etengabeko hobekuntza sustatzea.

- Garrantzitsua da ikastetxe guztietan jasotako hezkuntza-orientazioarekiko gogobetetze-maila neurtuko duen ebaluazio-kultura sustatzea, European komunak diren kalitate-adierazle estandarizatuak erabilia.
- Bikoiztasunak saihesteko eta ikasleentzako hezkuntza-orientazioaren kudeaketa hobetzeko, komenigarria da erakundeen artean (tokikoa, forala eta autonomikoa) orientazioa sustatzen duten jarduera, baliabide eta zerbitzu guztiak identifikatzea eta antolatzea, baita lan hori egiteko ardura duen erakundea identifikatzea eta antolatzea ere.
- Beharrezkoa da Eusko Jaurlaritzako Sailen arteko komunikazioa ezartzea edo indartzea, haien jarduketek lotura izan dezaten ikasleen hezkuntza-orientazioarekin, funtsezko konpetentziak

garatzen eta hezkuntza-kalitatea hobetzen lagunduko duen plangintza koherentea egon dadin. Arlo horien artean, honako hauek nabarmentzen dira: Hezkuntza Saileko sailburuordetzak, Osasun Sailarekin, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailarekin edo Hezkuntza-Orientazioarekin lotura handiagoa duten beste sailburuordetza edo zuzendaritza batzuk, eta orientazio profesionalari dagokionez, Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila eta Lan eta Enplegu Saila.

- Planaren jarraipena eta ebaluazioa egin ahal izateko, ezinbestekoa da informazioa biltzeko sistema bat ezartzea, honako hauek jasoko dituen:
 - Planearen ekintzekin lotutako adierazleak.
 - Datua eskuratzeko aukera ematen duten egiaztapen-iturriak.
 - Hasieran aurreikusi gabeko ekintza berriak, adierazle bati eta egiaztapen-eta denboralizazio-iturri bati lotuta.

Helburuaren ekintzen zerrenda

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
1.1	1.1.1 Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-orientazioa erregulatuko duen araudi bat egitea.	Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza Berritzegune Nagusia Adituek osatutako aholku-batzordea	Hezkuntza-orientazioari buruzko araudia egin da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea). Araudia indarrean jarri da (Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkaria).	2024-2025 ikasturtea ²⁹ 2026-2027 ikasturtea ³⁰

29 2024-2025 ikasturtea: Araudia egitea.

30 2026-2027 ikasturtea: Araudia onartzea.

3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Orientazio Plana

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
1.1	<p>1.1.2</p> <p>Hezkuntza-orientazioaren arloko jardunbide egokien eta ekimen inspiratzaileen mapa egitea.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p> <p>Unibertsitateak Lanbide Heziketa Foru-aldundiak Enpresak</p>	<p>Hezkuntza-orientazioaren arloko jardunbide egokien eta ekimen inspiratzaileen mapa sortu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Mapa hezkuntza-komunitatearen barruan zabaldu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude maparen erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	<p>2023-2024 ikasturtea³¹</p> <p>2024-2025 ikasturtea³²</p>
1.2	<p>1.2.1</p> <p>Ikastetxeetan hezkuntza-orientazioaren arloan garatutako jarduketari buruzko jarraipen- eta ebaluazio-adierazleen sistema bat eta adierazle horiek ikastetxeetan ezartzeko laguntza-gida bat ezartzea.</p>	<p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza</p> <p>Berritzegune Nagusia</p> <p>ISEI-IVEI</p> <p>Hezkuntza Ikuskaritza</p>	<p>Hezkuntza-orientazioaren arloan garatutako jarduketari buruzko jarraipen- eta ebaluazio-adierazleen sistema sortu da (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Adierazle horiek ikastetxeetan ezartzeko laguntza-gida bat sortu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Adierazle-sistema eta gida orientazioko profesionalentzako Orientagunea webgunera igo dira (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen (irakasleen) gutxienez % 50ek erabiltzen dute sistema hori Planaren indarraldia amaitzean (ikastetxeei egindako inkesta: irakasleak).</p>	<p>2025-2026 ikasturtea eta hurrengoak</p>

31 2023-2024 ikasturtea: Mapa sortzea.

32 2024-2025 ikasturtea: Bere erabilgarritasuna hedatzea eta ebaluatzea.

2. helburua.

Irakasle orientatzaileak ahalduntzea eta haien lidergoa sustatzea hezkuntza-orientazioaren arloan.

JARDUKETA-ILDOAK

- 2.1 Irakasle orientatzaileen artean etengabeko prestakuntza espezializatua eta ezagutza-trukea sustatzea.
- 2.2 Hezkuntza-orientazioan inplikaturako profesionalen eskura jartzea beren lana garatzen lagunduko duten material eta tresna eguneratuak.
- 2.3 Orientazio-lanari laguntzeko egitura bat bermatzea, irakasle orientatzaileen lankidetzaren eta sare-lana erraztuko duena.

JUSTIFIKAZIOA: Zergatik? Zertarako?

Euskal Autonomia Erkidegoko irakasle orientatzaileek Orientasare izeneko webgunea dute, informazioa eskura jartzeko eta profesionalen artean materialak trukatzeko, eta sareko lana errazteko erabiltzen den gunea, alegia. Era berean, Berritzegune Nagusiko aholkularitzaren laguntza dute, aholkularitzari eta prestakuntzari dagokienez, beren eginkizunak behar bezala betetzen dituztela ziurtatzeko.

Hala ere, prestakuntzari dagokionez, hobetzeko nolabaiteko tartea ikusten da prestakuntza-mintegien helburuetan eta irismenean. Izan ere, hautemandako lehentasunei erantzuneko dien eta denboran jarraipena emango dien ikuspegi komunik eza identifikatzen da.

Era berean, orientazio-lana behar bezala egiteko, oso garrantzitsua da ebidentzian oinarritutako ezagutza (edo zein testuingurutan funtzionatzen duten jarduketak) irakasle orientatzaileek denborarekin metatzen dituzten esperientzia praktikoarekin eta konpetentziekin konbinatzea. Ildo beretik, faltan sumatzen dira ikastetxeetan orientatzeko esku-hartzetik abiatuta sortutako esperientziak eta ezagutza partekatzeko aukera emango duten topaguneak.

Tresnei dagokienez, hobetu egin daiteke etapa bakoitzari egokitutako hezkuntza-orientazioko materialen antolamendua eta haietarako sarbidea. Gainera, komeni da irakasle orientatzaileek beren eginkizunen esparruan jardunbide egokiak, esperientziak, ekimen berritzaileak eta abar jasoko dituzten materialak, tresnak, eskuliburuak eta gidak sistematikoki erabiltzea.

HELBURUA BETETZEKO GOMENDIOAK: Nola jardun behar dugu? Nola lor dezakegu helburua?

2.1 Irakasle orientatzaileen artean etengabeko prestakuntza espezializatua eta ezagutza-trukea sustatzea.

- Komeni da Berritzegune Nagusiak eskaintako prestakuntza Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeetako irakasle orientatzaile guztiei zabaltzea, modalitate presentzialeko hasierako eta etengabeko prestakuntza barne, esku-hartzeen kalitatea eta ezagutza-trukea bermatzeko, ikasleekin esku-hartzean praktikak eta proposamenak trukatzeko errazteko eta orientazioko profesionalen artean esperientzia berritzaileak sustatzeko.
- Irakasle orientatzaileen ikaskuntzak hobetzen eta arlo horretako jardunbide egokiak hartzen jarraitu behar da, Berritzegune Nagusiak eskaintzen dituen prestakuntza presentzial eta birtualen bidez.
- Euskal Autonomia Erkidegoan egoitza duten unibertsitateen edo bestelako erakundeen arteko harremana sustatzea. Hezkuntza Sailak, Berritzegune Nagusiaren bidez, honako honetan lagundu dezake:
 - Unibertsitate-esparruan Hezkuntza-Orientazioaren arloan egiten diren azterlanak eta ikerketak ezagutzea eta hezkuntza-sisteman sartzea.
 - Euskal unibertsitateekin arretako eta esku-hartzeko irizpide komunak alderatzea eta partekatzea orientazioan jarduteko gaitzen duten masterrei dagokienez, batez ere ikastetxeetan egiten dituzten praktiketan.
 - Hezkuntza-sistemak irakasle guztientzat hezkuntza-orientazioaren arloan dituen kezkak eta beharrak jakinarazteko bide bat izatea (arreta emateko lehentasunezko alderdiak, esku hartzeko printzipio komunak, etab.).
- agungarria da lanpostu horretara lehen aldiz iristen diren irakasle orientatzaileentzako gida- edo eskuliburu-tresnak diseinatzea. Tresna horietan eginkizunak, zereginak, lan-plana eta abar jasoko dira, ikastetxeetan orientazio-lanak irizpide komunak izan ditzan eta haien funtzioak garatzeko oinarri izan daitezten.
- Irakasle orientatzaileentzat lagungarri izango diren materialak, protokoloak eta tresnak sortzea, biltzea eta eskaintzea sustatu behar da, esparru guztietan egiten duten lanean laguntzeko: aniztasuna, bizikidetzat, orientazio akademikoa eta profesionala, etab.

2.3 Orientazio-lanari laguntzeko egitura bat bermatzea, irakasle orientatzaileen lankidetzat eta sare-lana erraztuko duena.

- Elkarri laguntzeko sareak eta espazioak eman eta babestu behar dira, irakasle orientatzaileen ezagutza trukatzeko, hezkuntza-orientazioko prozesua hobetzeko, jardunbide egokiak partekatzeko, etab.
- Lagungarria izan daiteke eremu bereko beste profesional batzuekin modu presentzialean bil daitezkeen irakasle orientatzaileen sareetan oinarritutako ezagutza trukatzeko ereduak sartzea. Zonako sare horiek Berritzegune Nagusiaren laguntzarekin sortu beharko lirateke, eta, ahal den neurrian, funtzionamendu autonomoa izan beharko lukete.
- Komeni da, halaber, laguntza-egitura bat ezartzea, indibidualki eta taldeka, Berritzegune Nagusiko aholkularitzetatik eta inklusioari laguntzeko aholkularitzetatik, irakasle orientatzaileen ahalduntzea indartzeko eta esku-hartze orientatzailea gauzatzeko.
- Garrantzitsua da zaintzea eta ziurtatzea Berritzegune Nagusiko aholkularitzek emandako aholkularitza irakasle orientatzaile guztiei iristen zaiela, eta arreta berezia jartzea zalantzak edo bestelako gaiak argitzeari esku-hartze orientatzailean.

2.2 Hezkuntza-orientazioan inplikaturako profesionalen eskura jartzea beren lana garatzen lagunduko duten material eta tresna eguneratuak

Ekintzen zerrenda

Jarduketa-ildoa	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
2.1	<p>2.1.1</p> <p>Irakasle orientatzaileei zuzendutako etengabeko prestakuntzako urteko planak egitea, beren eginkizunak eta konpetentziak hobetzeko</p>	Berritzegune Nagusia	<p>Irakasle orientatzaileentzako etengabeko prestakuntzako urteko planak sortu dira, haien eginkizunak eta konpetentziak hobetzeko (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea eta etengabeko prestakuntzako urteko planak).</p> <p>Urteko prestakuntza-eskaintzan izena emandako irakasleen kopurua (prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea).</p> <p>Prestakuntza-ekintzen % 80tan gutxienez parte hartu duten irakasleen kopurua (prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea).</p> <p>Prestakuntza-ekintzen % 80tan gutxienez parte hartzen duten irakasle orientatzaileen ehunekoa urtero handitu da (prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea).</p>	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
2.1	<p>2.1.2</p> <p>Datu-base bat egitea prestakuntzari buruzko informazioa modu sistematizatuan biltzeko (parte-hartzea, gogobetetzea...) eta luzetarako analisiak egitea ahalbidetzeko.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p> <p>ISEI-IVEI</p>	<p>Prestakuntzari buruzko informazioa modu sistematizatuan biltzen duen eta luzetarako analisiak ahalbidetzen dituen datu-basea sortu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea eta etengabeko prestakuntzako urteko planak).</p>	2024-2025 ikasturtea

3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Orientazio Plana

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
2.1	<p>2.1.3</p> <p>Urteko prestakuntza-planak berrikusi eta eguneratzea ikasturtearen hasieran, irakasle orientatzaile hasiberriei bereziki zuzenduta, oinarrizko laguntza-material bat prestatzearekin batera.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p> <p>Hezkuntza Ikuskaritza</p>	<p>Irakasle orientatzaile hasiberrientzako urteko prestakuntza-planak berrikusi eta eguneratu dira, laguntzako oinarrizko material bat prestatzearekin batera (etengabeko prestakuntzako urteko planak).</p> <p>Ikastetxeen % 75 gutxienez (irakasle orientatzaile hasiberriak) nahiko edo oso pozik daude jasotako prestakuntzarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaile hasiberriak).</p>	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
2.1	<p>2.1.4</p> <p>Irakasle orientatzaile hasiberrientzako curriculum-dekretu berriei buruzko berariazko prestakuntza diseinatzea.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p>	<p>Irakasle orientatzaile hasiberrientzako prestakuntzak aipatutako edukia barne hartzen du (etengabeko prestakuntzako urteko planak).</p> <p>Ikastetxeen % 75 gutxienez (irakasle orientatzaile hasiberriak) nahiko edo oso pozik daude jasotako prestakuntzarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaile berriak).</p>	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
2.1	<p>2.1.5</p> <p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzaren eta unibertsitateen arteko harremana sustatzea, informazioa trukatzeko eta irakasle orientatzaileen prestakuntza eta esku-hartzea hobetzera bideratutako lankidetzak ezartzeko.</p>	<p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza</p> <p>Berritzegune Nagusia</p> <p>Unibertsitateak</p>	<p>Unibertsitateetan erreferentziazko pertsonak identifikatu dira, informazio-trukea eta lankidetzak posibleak ezartzeko (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Urtean gutxienez bi talde-bilera egin dira helburu horrekin (bileren aktak).</p> <p>Irakasle orientatzaileen prestakuntzaren eta esku-hartzearen arloko beharrak jakinarazi dira (bileren aktak).</p>	2024-2025 ikasturtea eta hurrengoak

Jarduketa- ildoa	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
2.2	<p>2.2.1</p> <p>Tutoreei tutoretzan hezkuntza-orientazioa lantzeko laguntza eta baliabideak emateko gida bat egitea.</p>	Berritzegune Nagusia	<p>Tutoreei tutoretzan hezkuntza-orientazioa lantzen laguntzeko eta baliabideak emateko gida bat sortu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Gida hezkuntza-komunitatean zabaldu da, eta profesionalak orientatzeko <i>Orientagunea</i> webgunean argitaratu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen (irakasle tutoreak) % 75, gutxienez, nahiko edo oso pozik daude gidaren erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle tutoreak).</p>	2024-2025 ikasturtea
2.2	<p>2.2.2</p> <p>Hezkuntza Sailaren webgunean hezkuntza-orientazioaren ikusgarritasuna hobetzea, araudia, baliabideak eta abar bilduko dituen atal espezifiko baten bidez.</p>	Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza	<p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzaren webgunean zuzeneko sarbidea dago hezkuntza-orientazioaren edukira, eta esteka bat dago profesionalentzako <i>Orientagunea</i> webgunera (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Orientazio-atalera egindako bisiten kopuruak gora egiten du Planaren indarraldian zehar (webgunearen estatistikak).</p>	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
2.2	<p>2.2.3</p> <p>Berrikuntza sustatzea, hezkuntza-orientazioaren arloko jardunbide egokien eta ekimen iradokitzaileen mapa erabilita.</p>	Berritzegune Nagusia Hezkuntza Ikuskaritza	<p>Urtero handitzen da jardunbide egokien mapa ezagutzen eta erabiltzen duten irakasle orientatzaileen ehunekoa (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	2025-2026 ikasturtea eta hurrengoak

3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Orientazio Plana

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
2.3	2.3.1 Irakasle orientatzaileen artean elkarri laguntzeko zonako sareak sortzea, zalantzak argitzeko, informazioa trukatzeko, jardunbide egokiak lantzeko, etab.	Berritzegune Nagusia Eraginguneak	Hiru lurralde historikoez zonako laguntza-sareak dituzte irakasle orientatzaileentzat (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).	2024-2025 ikasturtea
2.3	2.3.2 Orientazioaren webgunea (<i>Orientagunea</i>) hobetu da, irakasleek esku hartzeko hainbat esparrutako eskuliburuak, gidak eta hezkuntza-orientaziorako tresnak eskura izan ditzaten.	Berritzegune Nagusia EJIE	<i>Orientagunea</i> webgunean eduki berriak sartu dira (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea). Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude plataformaren erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak). <i>Orientagunea</i> webgunera egindako bisiten kopurua urtero handitu da Planaren indarraldian zehar (webgunearen estatistikak).	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
2.3	2.3.3 Bi urtez behin hezkuntza-orientazioaren arloko jardunaldi bat antolatzea (baliabideak, esperientziak... ikusarazteko).	Berritzegune Nagusia	Hezkuntza-orientazioaren arloko jardunaldia antolatu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea). Handitu egin da jardunaldi bakoitzean presentzia duten ikastetxeen kopurua (izen-emateen eta jardunaldira bertaratzearen erregistroa). Jardunaldi bakoitzean parte hartzen duten irakasle orientatzaileen kopurua handitu da (jardunaldira bertaratutako pertsonen erregistroa). Jardunaldira bertaratutakoen % 75, gutxienez, nahiko edo oso pozik daude haien erabilgarritasunarekin (jardunaldira bertaratutako pertsonen erregistroa).	2023-2024 ikasturtea ³³ 2025-2026 ikasturtea ³⁴

33 2023-2024 ikasturtea: Lehen jardunaldia egitea.

34 2025-2026 ikasturtea: Bigarren jardunaldia egitea.

3. helburua.

Irakasle tutoreen eta hezkuntza-sistemako gainerako profesionalen erantzunkidetasuna lortzea hezkuntza-orientazioko zereginetan.

JARDUKETA-ILDOAK

- 3.1. Ikastetxe osoaren inplikazioa indartzea orientazioko eta tutoretza-ekintzako planen (OTEPen) diseinuan, garapenean eta ebaluazioan.
- 3.2. Irakasle orientatzaileen eta ikastetxeetako zuzendaritza-taldearen lanaren arteko lotura indartzea.
- 3.3. Tutoreei laguntzea ikasleen autoezagutzan, autonomian eta garapen integralean.
- 3.4. Bigarren Hezkuntzako programazio didaktikoetan hezkuntza-orientazioaren zeharkakotasuna bultzatzea, irakasle guztiak inplikaturik.

JUSTIFIKAZIOA: Zergatik? Zertarako?

Tutoreen lanak, irakasle orientatzaileek aholkatuta, eragin handia du hezkuntza-orientazioan. Izan ere, haiek ezagutzen dituzten hoberen ikasleak eta egunero dauden horiekin harremanetan. OTEParen ardura irakasle tutoreena da. Plan hori orientabidea eta tutoretza-ekintza behar bezala garatzea bermatzeko tresna da, ikasleak beren indibidualtasunean eta aniztasunean kontuan hartuta.

OTEPaeraginkortasunez egituratzeko, irakasle-taldeek, Orientazio Departamentuarekin koordinatuta, ikasleen ikaskuntza eta autonomia garatzen lagunduko duten estrategia didaktikoak eta pedagogikoak txertatu behar dituzte. Hala ere, ez da beti erraza izaten irakasle tutoreak eta gainerako irakasleak orientazioan inplikatzeko, hezkuntza-orientazioa Orientazio Departamentuarekin eta, hortaz, irakasle orientatzaileen berezkoa eta eskusiboa delako ideia baitago.

Ondorioz, hezkuntza-orientazioa ez da beti ikastetxearen jarduketa osoan barneratzen, eta ez du behar lukeen leku estrategikoa betetzen. Era berean, ikastetxe batzuetan, hobetu egin daiteke zuzendaritza-taldeak Orientazio Departamentuarekin ematen dion

laguntza eta babesa ikastetxeko plangintzan hezkuntza-orientazioaren zeharkakotasuna bermatzeko.

Era berean, orientazio-jarduketaren arrakasta zailtzen duten hainbat alderdi edo praktika identifikatu dira, tutoretza-espazioari eta irakasleen inplikazioari dagokienez: hezkuntza-orientazioaren zati bat tutoretza-orduetan soilik kontzentratzen da, eta horrek gainerako irakasleen erantzunkidetasuna sustatzea zailtzen du; batzuetan, tutoretza-garaia asteko azken orduan programatzen da, edo ikasleekin esku-hartze orientatzailea egiteko une desegokietan; ez da beti behar adina denbora ez-formal erabiltzen lan-ordutegiaren barruan irakasle orientatzaileen eta tutoreen eta gainerako irakasleen artean gelako harremanekin zerikusia duten alderdi sentikorrek ebaluatzeko; eta Batxilergoko etapan ez dira beti tutoretza-saioak bideratzen tutoretza-ekintzarekin zuzenean lotutako gaiak lantzeko.

HELBURUA BETETZEKO GOMENDIOAK: Nola jardun behar dugu? Nola lor dezakegu helburua?

3.1 Ikastetxe osoaren inplikazioa indartzea orientazioko eta tutoretza-ekintzako planen (OTEPen) diseinuan, garapenean eta ebaluazioan

- Funtsezkoa da irakasle orientatzaileek ikasturte bakoitzean Orientazio Plana presta dezaten sustatzea (OTEParen funtsezko zatia). Plan horretan, aurreikusitako jarduketak, prozesuak, bilera eta programazio guztiak agertzen dira. Planaren etengabeko hobekuntza ziurtatzeko, irakasle orientatzaileek, tutoreek eta, oro har, irakasleek ebaluatu beharko dute, baita ikasleek eta familiek ere.
- Beharrezkoa da ikastetxe-mailan Hezkuntza Orientazioko Plana egiteko garaian ikastetxearen heziketa-proiektuarekin koherentea izatea, eta ikastetxeko zuzendaritza-taldeak irakasle guztien beharrezko inplikazioa ahalbidetzea ikasleen hezkuntza-orientazioko prozesuan. Era berean, funtsezkoa da irakasleek, ikasleek eta familiek egin den planaren berri izatea.
- Era berean, gomendagarria da, gutxienez hiru hilean behin eta koordinazio pedagogikorako batzordearen eginkizunen barruan, OTEParen jarraipena, ebaluazioa eta etengabeko hobekuntza egitea, zuzendaritza-taldeak gainbegiratuta eta orientazioan parte hartzen duten ikastetxearen barruko eta kanpoko eragileen ordezkariekin.
- Era berean, onuragarria izango litzateke irakasle orientatzaileek, hiru hilean behin, hezkuntza-komunitate osoari zuzendutako OTEParen garapen-mailari buruzko txosten bat egitea, haren zabalkundea, jarraipena eta ikastetxe osoaren inplikazioa errazteko.

3.2 Irakasle orientatzaileen eta ikastetxeetako zuzendaritza-taldearen lanaren arteko lotura indartzea

- Komenigarria da irakasle orientatzaileak astero zuzendaritza-taldearekin biltzea aniztasunari erantzuteko plana, tutoretza-planak eta bizikidetzak-plana lantzen, jarraipena egiten eta ebaluatzen parte hartzeko, batez ere ikasleekiko hezkuntza-arloko esku-hartzeari buruzko erabakiak hartzeari dagokionez.
- Gomendagarria da, halaber, Zuzendaritza-taldeei etagainerako irakasleei zuzendutako prestakuntza-planetan irakasle orientatzaileek hezkuntza-sistemari egiten dioten ekarpena balioestea.
- Egokitzat jotzen da irakasle orientatzaileek zuzendaritza-taldearekin eta urteko Orientazio Planean esku hartzen duten gainerako eragileen ordezkariekin aldi-aldi kontraste-lana egitea, ikastetxearen urteko planean sartu aurretik, proposatutako koordinazioak, planteatutako bileren maiztasuna, edukiak, esku-hartze pedagogikoak, familiekiko esku-hartzeak, Orientazio Departamentuak Sailak proposatutako prestakuntza eta abar balioztzeko.
- Komenigarria litzateke ikasturtea amaitzean irakasle orientatzaileek, zuzendaritza-taldearekin eta OTEPetan inplikatutako eragileekin batera, Orientazio Planaren ebaluazioa egitea, arreta berezia jarrita Planaren ezarpenen eta garapenean dauden indargune eta ahulezietan, baita jardunbide egokien identifikazioan eta hurrengo ikasturtekoan txertatu beharreko hobekuntza-alderdietan ere.

3.3 Tutoreei laguntzea ikasleen autoezagutzan, autonomian eta garapen integralean

- Garrantzitsua da hezkuntza-orientazioaren arloko prestakuntza-gaiak proposatzea arlo horretan zeregin protagonista nagusia duten eragileentzat: tutoreak, irakasle orientatzaileak, etab.
- Komeni da irakasle orientatzaileak tutoreekin sistematikoki biltzea, OTEParen koordinazioa eta jarraipena errazteko, ikasleen jarraipena egiteko, beharrak hautemateko eta egindako esku-hartzearen ebaluazioa egiteko.
- Ildo beretik, eta tutoreek eta gainerako irakasleek garatutako hezkuntza-orientazioa hobetze aldera, besteak beste alderdi hauei buruzko prestakuntza eskaini behar da: nerabeekiko komunikazio asertiboa, ikasgelako gatazkak konpontzea edo ikasleekin eta haien familiekin elkarrizketa pertsonalak egitea; eta gai horiek lantzeko ongizate emozionala eta bizikidetzaren positiboa sustatuko dituen curriculum sozioemozionala eman behar zaie.

3.4 Bigarren Hezkuntzako programazio didaktikoetan hezkuntza-orientazioaren zeharkakotasuna bultzatzea, irakasle guztiak inplikatuta

- Komeni da irakasle taldeei urteko Orientazio Plana azaltzea, klaustroan ikasturtea hasi baino lehen, guztiek parte har dezaten.
- Gomendagarria da irakasle orientatzaileek sail didaktikoekin eta sortu berri diren figurekin (BeA – berrikuntza-arduraduna) lankidetzan aritzea ikaskuntza-egoerak lantzeko, egoera horien osagai orientatzaileei arreta berezia jarrita.
- Komenigarria da koordinazio pedagogikoko batzordearen bidez, gutxienez hiru hilean behin, hezkuntza-orientazioaren pixkanakako zeharkakotasunari heltzea ikasgai guztietan, eta arreta berezia jartzea irakatsi eta ikasteko prozesuari (ikas egoerak). Zeregin horretan, lagungarria izan daiteke OTEParen edukien alderdiren bat sartzea programazio didaktikoren batean, hezkuntza-orientazioa ikasgaien curriculumean arian-arian murgiltzen laguntzeko. Zeregin hori gauzatzeko, Orientazio Departamentuaren, Zuzendaritza Taldearen eta Pedagogia Koordinaziorako Batzordearen aholkularitza izan beharko litzateke.
- Komeni da irakasle orientatzaileak, beharrezkoa denean eta ikastetxe bakoitzaren errealitatearen arabera, ikasgela bakoitzeko irakasleekin biltzea, ikasleen beharrak identifikatzeko eta ikastetxean hezkuntza-inklusioa eta inklusio pertsonala errazteko.

Helburuaren ekintzen zerrenda

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
3.1	<p>3.1.1</p> <p>Ikastetxeei OTEPa prestatzeko orientazioa emateko laguntza-gida eguneratzea, eta gida horretan sartzea helburuak, jarduketak, arduradunak, lorpen-adierazleak eta koordinazio-mekanismoak.</p>	Berritzegune Nagusia	<p>OTEPa prestatzen ikastetxeei orientabidea emateko laguntza-gida sortu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Gida hezkuntza-komunitatean zabaldu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Gida erabiliz OTEPa prestatzen duten ikastetxeen kopurua (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle tutoreak).</p> <p>Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude gidaren erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	<p>2024-2025 ikasturtea³⁵</p> <p>2025-2026 ikasturtea³⁶</p> <p>2026-2027 ikasturtea³⁷</p>
3.2	<p>3.2.1</p> <p>Zuzendaritza-taldeei zuzendutako prestakuntza-planetan hezkuntza-orientazioaren eta hezkuntza-helburuak lortzeko irakasle orientatzaileen garrantziaren inguruko edukiak sartzea.</p>	Berritzegune Nagusia	<p>Zuzendaritza-taldeentzako prestakuntza espezifikoko aipatutako edukia barne hartzen du (etengabeko prestakuntzako urteko planak eta prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen % 75 (zuzendaritza-taldeak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude hezkuntza-orientazioaren arloan jasotako prestakuntzarekin (ikastetxeei egindako inkesta: zuzendaritza-taldeak).</p>	2024-2025 ikasturtea eta hurrengoak

55, 36, 37

35 2024-2025 ikasturtea: Gida egitea.

36 2025-2026 ikasturtea: Ikastetxeetatik lagin bat hautatzea gida implementatzeko.

37 2026-2027 ikasturtea: Gida hedatzea eta ebaluatzea.

Jarduketa- ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
3.3	<p>3.3.1 Prestakuntza- eskaintza osagarri bat diseinatzea (Berritzeguneko hainbat arloren artean elkarlanean) irakasle orientatzaileentzat, irakasle tutoreei lagundu ahal izateko ikasleekin ikasgelan lan egiteko tresnak eta teknikak erabiltzen, familiekiko harremanetan, etab.</p>	Berritzegune Nagusia	<p>Irakasle orientatzaileentzako prestakuntzak aipatutako edukia barne hartzen du (etengabeko prestakuntzako urteko planak eta prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea).</p> <p>Prestakuntza eman da (etengabeko prestakuntzako urteko planak eta prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude jasotako prestakuntzarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	<p>2025-2026 ikasturtea³⁸</p> <p>2026-2027 ikasturtea³⁹</p>
3.4	<p>3.4.1 Irakasleen eskura orientazioak jartzea, irakasgaien konpetentzia espezifikoak ondorengo ikasketekin eta lanbide-profilekin erlazionatzeko.</p>	Berritzegune Nagusia	<p>Irakasleentzako orientabideak jasotzen dituen dokumentu bat egin da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Irakasleentzako orientabideak jasotzen dituen dokumentua zabaldu da (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude jasotako orientazioekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	<p>2025-2026 ikasturtea eta hurrengoak</p>

38 2025-2026 ikasturtea: Prestakuntza-eskaintza diseinatzea.

39 Curso 2026-2027: Impartir y evaluar la formación.

3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Orientazio Plana

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
3.4	<p>3.4.2</p> <p>Esku-hartze orientatzailea autoebaluatzekeo tresna bat diseinatzea irakasle guztientzat, arlo horretan jasotako prestakuntzekin bat etorritz.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p>	<p>Esku-hartze orientatzailea autoebaluatzekeo tresna bat sortu da irakasle guztientzat (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Tresna hezkuntza-komunitatean zabaldu da (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen % 50ek (irakasleak), gutxienez, autoebaluatzekeo-tresna erabili dute (ikastetxeei egindako inkesta: irakasleak).</p> <p>Ikastetxeen (irakasleen) % 75, gutxienez, nahiko edo oso pozik daude tresnaren erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasleak).</p>	<p>2025-2026 ikasturtea⁴⁰</p> <p>2026-2027 ikasturtea⁴¹</p>

40 2025-2026 ikasturtea: Tresna sortzea.

41 2026-2027 ikasturtea: Tresna hedatzea eta ebaluatzea.

4. helburua.

Hezkuntza orientazio prozesuak hobetzea, ikasle bakoitza ekintza orientatzailearen erdigunean jarrita eta hezkuntza-komunitate osoarekin lankidetzan.

JARDUKETA-ILDOAK

- 4.1 Hezkuntzaren arloko prebentzioa, detekzioa eta esku-hartzea indartzea, ikasleen kompetentzien ikaskuntzan eta garapenean eragina izan dezakeen edozein zailtasunen aurrean, oztopoak identifikatuta eta erantzun egokia emateko planak ezarrita.
- 4.2 Irakasle orientatzaileen lana babestea eta gidatzea, ikasleen eta hezkuntza-sistema osoaren bizikidetzaren positiboa eta ongizate emozionala sustatzeko.
- 4.3 Inguruko familiekin eta gizarte-eragileekin aliantzak egitea, ikasleen orientazio akademikoa eta profesionala hobetzeko ibilbide akademikoak eta profesionalak aukeratzean.
- 4.4 Hezkuntza Orientazioaren jarraipena sustatzea ikasleak igarotzen diren etapa guztietan.

JUSTIFIKAZIOA: Zergatik? Zertarako?

Irakasle orientatzaileek esku hartzeko esparru nagusiak honako hauek dira: orientazio akademikoa eta profesionala, bizikidetzaren eta aniztasunari erantzutea. Gainera, Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeetan, aniztasunari erantzuteko inbertsioa (programak, giza baliabideak, etab.) handia da beste autonomia-erkidego batzuekin alderatuta. Hala ere, ekin beharreko hobekuntza batzuk antzematen dira profesionalek ikasleekin duten esku-hartzean berrikuntza, kalitatea eta eraginkortasuna sustatzeko.

Aniztasunari erantzuteko erantzunari dagokionez, irakasle orientatzaileek funtsezko zeregina betetzen dute, tutoreekin batera ikasteko zailtasun-egoerak antzeman eta analizatzen baitituzte. Ebaluazio psikopedagogikoak egiten dira, tutoreari aholkua ematen zaio HLBPak dituzten ikasleekiko hezkuntza-arloko erantzunean edo esku-hartzean, eta irakasleei aholkuak ematen zaizkie programak garatzeari eta jarduketa-plan pertsonalizatuak egiteari dagokienez.

Hala ere, batzuetan denbora gehiago ematen da banakako kasuak artatzen koordinazio- eta aholkularitza-programa globalagoak garatzen baino.

Jokabide-arazoei erantzuteari dagokionez, faltan ematen da irakasle orientatzaileek prestakuntza handiagoa jasotzea portaera disruptiboak eta gizarte egoera zaurgarrian dauden ikasleak orientatzeko tresnen eta metodologiaren erabileran, arazo horiei modu eraginkorragoan heldu ahal izateko.

Esku-hartze orientatzaileari dagokionez, DBH amaituta, Batxilergoan prestakuntza-ibilbidea jarraitzea erabakitzen duten HLPBko ikasleek ez dituzte aurkitzen Oinarrizko Hezkuntzan aniztasunari erantzuteko dauden baliabide guztiak.

Orientazio akademiko eta profesionalari dagokionez, irakasle orientatzaileek aholkuak ematen dizkiete ikasle eta familiei prestakuntza-ibilbideak ematen dituzten irteera profesionali buruz. Horri dagokionez, hobetu egin daiteke familiek beren seme-alaben orientazio akademiko eta profesionaleko prozesuan parte hartzea, are gehiago ikasleen erabakietan eragin handiena duen taldeetako bat bada.

Era berean, komunitatearen parte diren gizarte-eragileak (enpresa, elkarte eta abarrek) orientazio akademiko eta profesionaleko prozesuan parte hartzeko duten tartearen hobetu daiteke. Eskola-ingurunearen enpresen eta/edo elkarrekin parte-hartzea desberdina da ikastetxe batzuen eta besteen artean, eta ohikoa da parte-hartze hori ekintza puntualetara soilik mugatzea, hala nola bisitetara edo hitzaldietara.

Halaber, nolabaiteko deskonexioa dago hezkuntza-orientazioaren eta lan-merkatuaren benetako eskariaren artean; neurri batean, zenbait ikastetxek eta, zuzenago esanda, irakasle orientatzaileek ez dituztelako ezagutzen inguruko errealitate sozioekonomikoa eta lan-merkatua.

Bestalde, Hezkuntza Orientazioa etengabeko ikaskuntza-prozesu gisa bermatzeko, irakasle orientatzaileak beste profesional batzuekin koordinatu ohi dira, hezkuntza-etapa eta, bereziki, ikastetxea aldatzen dutenean ikasleen igarotze-prozesuak bermatzeko.

Hala ere, ez dago esku hartzeko prozedurarik irakasle orientatzaileen artean informazioa trukatzeko bermatzen duenik, ikastetxe batetik bestera edo hezkuntza-etapen artean igarotzen diren ikasleen jarraipen eraginkorra egiteko, batez ere udalerritik ertaina edo handia denean.

HELBURUA BETETZEKO GOMENDIOAK:

Nola jardun behar dugu? Nola lor dezakegu helburua?

4.1 Hezkuntzaren arloko prebentzioa, detekzioa eta esku-hartzea indartzea, ikasleen konpetentzien ikaskuntzan eta garapenean eragina izan dezakeen edozein zailtasunen aurrean, oztopoak identifikatu eta erantzun egokia emateko planak ezarri.

- Komeni da Berritzegune Nagusitik prestakuntza-baliabideak eta tresnak garatzea, tutoreei erraztasunak emateko oztopoak ezabatze eta neurriak eta laguntzak identifikatzeko, baita ikasleek eska ditzaketen beste behar batzuk identifikatzeko ere. Ildo beretik, beharrezkoa denean, komeni da areagotzea irakasle orientatzaileek tutoreei ematen dieten laguntza, oro har, HLBPak dituzten ikasleekin eta, bereziki, hezkuntza-premia bereziak dituztenekin egiten duten lanean.
- Komeni da, ahal den neurrian, ikasleek izan ditzaketen zailtasunak edo beharrak identifikatzeko eta hautemateko prozesua pertsonalizatzea. Horren ildotik, beharrezkoa izango litzateke

tutoreek tutoretza indibidualak ikasleekin sistematizatzea ikasturtean zehar, eta, behar izanez gero, arreta-plan indibidualizatuak egitea irakasle orientatzaileekin lankidetzan.

- Irakasle orientatzaileek prebentzio-lana egiten dutenean eta ikasleekin edozein zailtasun-egoera goiz detektatzen dutenean, hezkuntza-sistemak berak sortzen dituen oztopo guztiak hartu behar dituzte kontuan, oztopo horiek haien potentzial osoaren garapena mugatu baitezakete.
- Beharrezkoa da irakasle orientatzaileak, irakasle tutoreak eta gainerako irakasle taldeak inplikatzeko eta koordinatze gaitasun handiko ikasleak identifikatzeko, antzemateko eta hezkuntza-erantzuna emateko protokoloa aplikatzean.
- Garrantzitsua da ebaluazio-saioretan talde inplikatuaren irakaskuntza-praktika aztertze behar den denbora bermatzea, eta gauza bera ikasleek konpetentziak eta ezagutza eskuratzeko saioretan.

- Ikasleen arretan, garrantzitsua da irakasle orientatzaileek jakitea nola antolatu behar duten beren harremana inguruko gizarte-eta osasun-zerbitzuekin, zeintzuk diren koordinazio-prozedurak eta -protokoloak, zer eginkizun hartzen duten irakasle orientatzaileek esku-hartze bakoitzean, etab.
- Beharrezkoa da, halaber, ikasleen indarguneak eta talentuak identifikatzea, horiek sustatzeko eta etorkizuneko ikaskuntzetarako eragile eta motibazio izan daitezen.

4.2 Irakasle orientatzaileen lana babestea eta gidatzea, ikasleen eta hezkuntza-sistema osoaren bizikidetzaren positiboa eta ongizate emozionala sustatzeko.

- Gomendagarria da irakasle guztiek elkarbizitza positiboari eta ongizate emozionalari buruzko prestakuntza jasotzen jarraitzea, baita eskola-jazarpeneko, berdinen arteko tratu txarreko, ondoez emozionaleko, osasun mentaleko arazoetako, arrisku suizidako eta abarreko egoerak identifikatzeko jarraibideak ere.
- Halaber, irakasle orientatzaileek parte hartzen duten lantaldeen eta ikasleen bizikidetzaren positiboa eta ongizate emozionala sustatzen inplikaturako beste figura batzuen arteko gainjartzeak saihesteko eta funtzionamendua hobetzeko, komenigarria da inplikaturako figuren zereginak eta dedikazioa definitzea.
- Orobat, ikasleen garapen emozional positiborako lagungarria izango litzateke ikastetxeko zuzendaritza-taldeak, BAT – bullyingaren aurkako taldeak eta Orientazio Sailak bizikidetzako eta tutoretza-ekintzako planetan kudeaketarako eta ongizate emozionalerako konpetentzien garapena sartzeko.

4.3 Familiekin eta inguruko gizarte-eragileekin aliantzak egitea, ikasleen orientazio akademikoa eta profesionala hobetzeko ibilbide akademikoa eta profesionalak aukeratzean.

- Ikasleei orientazio akademikoa eta profesionala hobetzeko, komeni da ikastetxeak lan- eta gizarte-mundura hurbiltzea, ikastetxeak inguruko gizarte-eta lan-errealitatearekin lotutako espazioak izan daitezen sustatuta, eta Lanbide Heziketako ikastetxeekin, enpresa berritzaileekin edo lan-bitartekaritzako erakundeekin jarduketak koordinatuta (bisitak, topaketak, jardunaldiak, etab.).
- Lan-merkatuaren beharrak kontuan hartzeaz gain, garrantzitsua da adin txikikoekin esku hartzen duten beste eragile batzuekin koordinaturako lana sustatzea, hala nola gizarte-langileekin, osasun-arloko profesionalekin, eragile komunitarioekin eta abarrekin, sarean lan egiteko, informazioa partekatzeko eta hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen hezkuntza- eta gizarte-inklusioko erraztuko duten erabakiak hartzen laguntzeko.
- Gomendagarria da irakasle orientatzaileen eta familien arteko harremana areagotzea edo indartzea, seme-alaben hezkuntza-orientazioari buruz jasotzen duten informazioa hobetzeko, eta, horrela, arlo horretan lagun egin ahal izan dezaten. Ildo horretatik, lagungarria izango litzateke Orientazio Planean sartzeko bokazio-erabakiak hartzeari buruz ikaslearekin eta haren familia-ingurunearekin gutxienez elkarriketa indibidual bat egitea, bereziki hezkuntza-etapen arteko trantsizio garaian eta ikasleek eta haien familiek hala eskatzen dutenean.
- Komenigarria da irakasle orientatzaileek STEAM-Euskadi Estrategiaren helburuak lortzen lagunduko duten jarduketak sartzeko Orientazio Planean.

4.4 Hezkuntza-orientazioaren jarraipena sustatzea ikasleak igarotzen diren etapa guztietan.

- Hezkuntza-etapen eta ikastetxeen arteko igarotzean ikasleen hezkuntza-orientazioa bermatzeko, komeni da jarduketa-protokolo bat definitzea, ikasleek eskura

duten informazioa trukatzearekin edo eskuratzearekin lotuta nola jokatu behar den argitzeko. Protokolo horretan, ikasleak orientatzeko informazio garrantzitsua eta eguneratua izango duten online tresnak heda litezke.

Ekintzen zerrenda

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
4.1	<p>4.1.1</p> <p>Hezkuntza-laguntzako berariazko premiak dituzten ikasleak goiz antzemateko prozedurak abian jartzea, jarduketa-plan pertsonalizatuak ahalbidetzeko.</p>	<p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza</p> <p>Berritzegune Nagusia</p>	<p>Hezkuntza-laguntzako berariazko premiak dituzten ikasleak goiz antzemateko prozedurak landu dira (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Funts publikoekin sostengatzen diren ikastetxe guztiek aplikatzen dute gaitasun handiko ikasleak identifikatzeko, hautemateko eta horiei hezkuntza-erantzuna emateko protokoloa (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Prozedurak hezkuntza-komunitatearen barruan zabaldu dira (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen (irakasleen) % 50ek, gutxienez, erabiltzen dituzte prozedurak (ikastetxeei egindako inkesta: irakasleak).</p> <p>Ikastetxeen % 90ek, gutxienez, gaitasun handietarako protokoloa aplikatzen dute (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p> <p>Ikastetxeen (irakasleen) % 75, gutxienez, nahiko edo oso pozik daude protokoloen eta tresnen erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasleak).</p>	<p>2023-2024 ikasturtea⁴²</p> <p>2025-2026 ikasturtea⁴³</p>

42 2023-2024 ikasturtea: Protokoloak eta tresnak sortzea.

43 2024-2025 ikasturtea: Protokoloak eta tresnak hedatzea eta ebaluatzea.

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
4.2	<p>4.2.1</p> <p>Bizikidetzaren positiboari eta ongizate emozionalari buruzko prestakuntza indartzea, irakasle orientatzaileei zuzenduta.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p>	<p>Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude arlo honetan jasotako prestakuntzarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	<p>2024-2025 ikasturtea⁴⁴</p> <p>2025-2026 ikasturtea⁴⁵</p>
4.3	<p>4.3.1</p> <p>Batetik, Hezkuntza Sailaren eta ikastetxeen arteko lankidetzaren sustatzea; eta, bestetik, ikasleen orientazio akademiko eta profesionalen parte hartzen duten beste gizarte-eragile batzuen arteko lankidetzaren sustatzea.</p>	<p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza</p> <p>Berritzegune Nagusia</p> <p>Lanbide</p> <p>Confebask</p> <p>Hirugarren sektoreko erakundeak</p> <p>Enpresa-erakundeak...</p>	<p>Orientazio akademikoan eta profesionalen parte hartzen duten ikastetxeen eta gizarte-eragileen arteko ekintza bateratuen kopurua (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p> <p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzaren eta beste Zuzendaritza, Sail, erakunde edo entitate batzuen arteko lankidetzaren ekintzen/ ekimenen kopurua (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p> <p>Handitu egin da inguruko gizarte-eragileekin ekintza bateratuak egiten dituzten ikastetxeen ehunekoa (ikastetxeei egindako inkesta: irakasleak).</p> <p>Urtero handituz joan da ikasleentzat enpresetara eta erakundeetara urtean bisita bat baino gehiago antolatzen dituzten ikastetxeen ehunekoa (ikastetxeei egindako inkesta: irakasleak).</p>	<p>2023-224 ikasturtea eta hurrengoak</p>

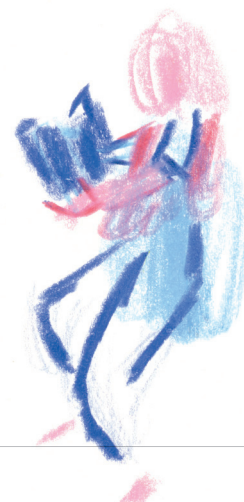
44 2024-2025 ikasturtea: Prestakuntza-beharrak identifikatzea.

45 2025-2026 ikasturtea: Jasotako prestakuntza ebaluatzea.

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
4.3	<p>4.3.2</p> <p>Irakasle orientatzaileentzako etengabeko prestakuntza- eskaintza diseinatzea, ikasleen ibilbide akademiko eta profesionalak aukeratzean familiekin lan egiteko tresnetan arreta jartzeko.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p>	<p>Irakasle orientatzaileentzako mintegiek aipatutako edukia (etengabeko prestakuntzako urteko planak eta prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea) barne hartzen dute .</p> <p>Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude ikasleen ibilbide akademikoari eta profesionalari dagokienez familiekin lan egiteko jasotako prestakuntzaren erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	<p>2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak</p>
	<p>4.3.3</p> <p>Orientazio akademiko profesionalari buruzko informazio-espazioak sortzea familientzat, Hezkuntza Sailaren webgunearen bidez.</p>	<p>Berritzegune Nagusia</p> <p>Lanbide</p> <p>Confebask</p> <p>Hirugarren sektoreko erakundeak</p> <p>Enpresa-erakundeak...</p>	<p>Las familias cuentan con un espacio de información sobre orientación académica y profesional en la web (Base de datos para registro de acciones del Plan).</p>	<p>2025-2026 ikasturtea eta hurrengoak</p>

Jarduketa-ildoak	Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak (Egiaztapen-iturria)	Denboralizazioa
4.4	<p>4.4.1</p> <p>Komunikazioa hobetzeko eta informazioa partekatzeko prozedura bat lantzea edo eguneratzea, ikasleak ikastetxeen artean mugitzen direnean eta etapen artean igarotzen direnean.</p>	<p>Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza</p> <p>Berritzegune Nagusia</p> <p>Hezkuntza Ikuskaritza</p> <p>EJIE</p>	<p>Etapen edo ikastetxeen artean igaroz gero, hezkuntza-orientazioarekin lotutako informazioa eskuratzeko prozedura sortu da (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Orientazio-mintegietan irakasle orientatzaileekin hedatu eta landu da prozedura (Planaren ekintzak erregistratzeko datu-basea).</p> <p>Ikastetxeen % 75 (irakasle orientatzaileak), gutxienez, nahiko edo oso pozik daude prozeduraren erabilgarritasunarekin (ikastetxeei egindako inkesta: irakasle orientatzaileak).</p>	<p>2025-2026 ikasturtea⁴⁶</p> <p>2026-2027 ikasturtea⁴⁷</p>

46 2025-2026 ikasturtea: Protokoloa sortzea.

47 2026-2027 ikasturtea: Protokoloa hedatzea eta ebaluatzea.

3.6 Jarraipen- eta ebaluazio-sistema

Edozein plan estrategikoren arrakasta lortzen laguntzen duten faktoreetako bat da plan horren jarraipena eta aldizkako berrikuspena planifikatzea eta garatzea. Horregatik, Hezkuntza Orientazio Planak jarraipen- eta ebaluazio-sistema bat du, aurreikusitako ekintzak inplementatzeko ardura duten eragileen monitorizazioa errazteko.

Zehazki, helburu hauek lortu nahi dira:

- Informazioa identifikatzen laguntzea, plana espero bezala garatzen ari dela ziurtatzeko.
- Identifikatutako helburuak lortzeko aurreikusitako urratsak egiten ari diren jakitea.
- Prozesua zaildu dezaketen gorabeherak analizatzea, eta prozesua bideratzeko edo hobetzeko gakoak identifikatzea.
- Aurreikusitako helburuak zein neurritan lortzen ari diren ezagutzera hurbiltzea.

Planaren ebaluazioak aurreko ataleko tauletan aurkeztutako ekintza eta helburuei lotutako adierazleen informazio kuantitatiboa jasoko du, baita abian jartzean eta ezartzean sortuko diren ikaskuntzei buruzko informazio kualitatiboa ere. Amaierako ebaluazioa, halaber, hezkuntza-orientazio sistema hobetzeko planaren emaitzak baloratzea ahalbidetuko duten txosten, azterlan eta ikerketetan oinarritu ahal izango da.

Aurreikusitako ekintzen jarraipena urtero egingo dute Planaren bi ebaluazio- eta aholkularitza-organok, **Jarraipen Batzordeak** eta **Batzorde Teknikoak**. Azken bi horiek honela egongo dira egituratuta:

	Jarraipen Batzordea	Batzorde Teknikoa
Zer helburu ditu?	Planaren Jarraipen Batzordeari dagokio plana abian jarri eta egikaritzeko delako bermatzea.	Batzorde Teknikoari dagokio planaren jarraipena eta ebaluazioa egitea.
Nork osatzen dute?⁴⁸	<ul style="list-style-type: none"> • Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritza. • Berritzegune Nagusiko Zuzendaritza. • ISEI-IVEI – Irakas Sistema Ebaluatu eta Ikertzeko Erakundeko Zuzendaritza. • Ikuskaritza nagusiaren ordezkari bat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzako teknikariak. • Berritzegune Nagusiko hezkuntza-orientazio arduraduna. • ISEI-IVEIko teknikariak. • Hezkuntzako ikuskatzailea.
Noiz biltzen dira?	Batzorde hau gutxienez urtean behin biltzen da, Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzak deituta.	Batzorde hau gutxienez urtean bitan biltzen da, Aniztasunerako eta Hezkuntza Inklusiorako Zuzendaritzak deituta.

48 Aipatutako organoetako titularrek osatzen dituzte batzordeak, eta haiek euren ordezkaritza eskuordetu ahal izango dute.

	Jarraipen Batzordea	Batzorde Teknikoa
Zer eginkizun dituzte?	<ul style="list-style-type: none"> - Plana abian jartzen eta garatzen dela bermatzea. - Batzorde Teknikoarentzat gidalerroak eta lan-ildoak ezartzea. - Amaierako ebaluazio-txostena zabaltzea. - Hezkuntza-orientazio plan berri bat egitea 2026tik aurrera, Batzorde Teknikoaren parte-hartzearekin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urtero, egin beharreko jarduketan plangintzaren zirriborroa egitea. - Jarduketan jarraipena egitea eta beharrezkoak diren mekanismo zuzentzaileak eta hobekuntzakoak proposatzea. - Planaren jarraipena eta ebaluazioa egiteko informazioa biltzea. - Jarraipenari, ebaluazioari eta hobekuntza-proposamenei buruzko txostenak egitea, Jarraipen Batzordeari zuzenduta. - Plana inplementatzean lortutako emaitzei buruzko urteko txostena egitea.

4

Lanbide Heziketako Orientazio Plana

Lanbide Heziketako Sistemaren Lanbide Orientazioko Planaren (2023-2026) bidez, lanbide-orientazioa indartu nahi da eta lanbide-heziketako ikasleen hezkuntza-premiei emandako erantzuna hobetzea helburu duten estrategiak bultzatu nahi dira, pertsona horien garapen pertsonala, akademikoa eta profesionala mugatu dezaketen oztopoak ezabatzena begira.

2022. urtearen amaieran egindako “Euskal Autonomia Erkidegoko orientazio akademiko eta profesionalerako sistema: orientazio akademiko eta profesionala hobetzeko diagnostikoa eta orientabideak” azterketa da Planaren abiapuntu. Azterketa horretatik abiatuta, identifikatu dira Lanbide Heziketako hezkuntza- eta lanbide-orientazioa hobetzeko erronka eta proposamen nagusiak.

Plan hori Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko Lanbide Heziketako Sailburuordetzak bultzatzen du eta, horregatik, Sailburuordetza horren eskumenen esparrura mugatuta dago. Nolanahi ere, Plan hori koherentea da Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko Hezkuntza Orientaziorako Planarekin eta Lanbide Heziketako VI. Euskal Planaren hedapenarekin. Plana Lanbide Heziketako ikastetxe integratuetan (LHII) hasiko da aplikatzen eta, hurrengo ikasturteetan, Lanbide Heziketa ematen duten gainerako ikastetxeetara zabalduko da.

Plana bat dator Nazio Batuen Erakundearen 2030 Agendako Garapen Jasangarrirako Helburuetako birekin eta, zehazki, honako xede hauek lortzen laguntzen du:

PLANAK GARAPEN JASANGARRIRAKO HELBURUEN HELMUGETARAKO EGITEN DUEN EKARPENA:

Guztionezko kalitatezko hezkuntza inklusiboa nahiz bidezkoa bermatzea eta etengabeko ikaskuntzarako aukerak bultzatzea

- 4.4 Enplegua, lan duina eta ekintzailtza eskuratzeko behar diren konpetentziak, bereziki teknikoak eta profesionalak, dituzten gazteen kopurua nabarmen handitzea.
- 4.5 Hezkuntzan dauden genero-desberdintasunak ezabatzea eta pertsona zaurgarrienen —desgaitasuna duten pertsonak, herri indigenak eta zaurgarritasun egoeran dauden haurrak, esate baterako— irakaskuntzako eta lanbide-heziketako maila guztietan berdintasunez sartzeko aukera izan dezaten bermatzea.
- 4.7 Ikasle guztiek garapen jasangarria sustatzeko beharrezkoak diren ezagutza teorikoak eta praktikoak lortzen dituztela ziurtatzea, honako alderdi hauen arloko, besteak beste, hezkuntzaren bidez: garapen jasangarria eta bizimodu jasangarriak; giza eskubideak; genero-berdintasuna; bakearen eta indarkeriarik ezaren kultura sustatzea; munduko herritarrak eta kultur-aniztasuna baloratzea; eta kulturak garapen jasangarriari egiten dion ekarpena.

Guztionezko hazkunde ekonomiko jarraitua, inklusiboa eta jasangarria, enplegu betea eta produktiboa nahiz lan duina sustatzea

- 8.2 Produktibitate ekonomikoko maila handiagoak lortzea, dibertsifikazioaren, modernizazio teknologikoaren eta berrikuntzaren bidez, besteak beste — balio erantsi handia duten eta eskulan asko erabiltzen duten sektoreei jarriko zaie arreta—.
- 8.5 2030. urterako, enplegu osoa eta produktiboa eta lan egokia lortzea emakume eta gizon guztientzat, gazteak eta desgaitasunen bat dutenak barne; eta balio bereko lanarengatik soldata berdina eman dadila lortzea.
- 8.6 2030. urterako, nabarmen murriztea enplegurik ez duten eta ikasten edo gaitzen ari ez diren gazteen proportzioa.
- 8.8 Lan-eskubideak babestea eta lan-ingurune segurua eta arriskurik gabea sustatzea langile guztientzat, barnean direla langile migratzaileak —bereziki, emakume migratzaileak— eta enplegu prekarioak dituzten pertsonak.

Plan horren barruan **4 helburu estrategiko** ezarri dira, Lanbide Heziketa antolatu eta integratzeari buruzko 3/2022 Lege Organikoaren arabera:

1. Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailek Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako ikastetxeetan egiten duten lana INDARTZEA, ikasle guztiei orientazio integrala eskain dakien.
2. Lanbide-orientazioaren inpaktua HANDITZEA eta pertsona erdigunean kokatzea, Lanbide Heziketako zentroarekin eta inguruneko gizarte- eta ekonomia-eragileekin elkarlanean.
3. Lanbide Heziketako ikasleen ahalik eta garapen pertsonal eta profesionalik handiena ZIURTATZEA, ikasleen ezaugarriak eta testuinguru pertsonala kontuan hartuta eta orientazio-prozesuan parte hartzen duten interes-taldean laguntzarekin.
4. Hezkuntza-sistema aldaketa-motor gisa BERMATZEA, ibilbide profesionalak aukera daitezzen inolako genero-joerarik gabe eta edozein mota edo baldintzaren ondoriozko diskriminaziorik gabe.

4.1 Plana egiteko prozesua

Plana diseinatzeko abiapuntua izan da Euskal Autonomia Erkidegoko orientazio akademikoaren eta profesionalaren indarguneak eta ahuleziak ezagutzeko 2022ko abenduan egindako azterketa diagnostikoaren berrikuspena. Azterketa hori balio handikoa da, 6.730 pertsona ingururi egin baitzitzaie inkesta (DBHko, Batxilergoko, Oinarrizko Lanbide Heziketako eta Erdi-mailako Lanbide Heziketako ikasleak eta 150 ikastetxetako zuzendariak eta orientatzaileak), eta aditu-talde eragile batekin lan egin baitzen. Talde horrek erronkak aztertu eta identifikatzeko lanean lagundu zuen.

Plana egite aldera, Lanbide Heziketako adituez osatutako beste talde eragile bat eratu da. Talde horrek diagnostikoaren erronken eta hurrengo urteetan ezarri beharreko ekintzen arteko koherentzia ziurtatu du, ikasleek jasotzen duten lanbide-orientazioaren hobekuntza ziurta dadin. Hain zuzen, talde horretan bildu dira Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko Lanbide Heziketako Sailburuordetzako Teknologiararen eta Ikaskuntza Aurreratuen Zuzendaritzako langileak, Lanbide Heziketako Etorkizuneko Ikaskuntzen Euskal Institutuko (EIEI) langileak eta Euskadiko Lanbide Heziketaren Ikerketa eta Berrikuntza Aplikatu Zentroko (Tknika) langileak.

4.2 Orientazioa Lanbide Heziketako sisteman

4.2.1 Zer da lanbide-orientazioa? Nori dagokio?

Lanbide-orientazioa **Lanbide Heziketako Sistemaren esparruan prestakuntza-eta lanbide-ibilbidearen plangintza pertsonalean informatzeko eta laguntzeko prozesua** da, eta, gutxienez, arlo hauek biltzen ditu: lanbide-prestakuntzarako aukerak, lanbidea hautatzea, trebakuntza, lanbidea aldatzea, lan-merkatuaren bilakaera eta ekintzailatza-aukerak, eta lanbide-karrera kudeatzeko trebetasunak garatzea⁴⁹.

Hau da, lanbide-orientazioaren bidez, banakako edo taldeko informazio-jarduerak, konpetentziak ebaluatzeko kontsultak, laguntzakoak eta irakaskuntzakoak sustatzen dira, erabakiak hartzea eta lanbide-karrera kudeatzera begira. Horrekin guztiarekin, ikasleen potentzialari balioa eman nahi zaio, autogogoetaren bidez, nork bere burua ezagutzearen bidez, autonomiaren bidez, estrategien plangintzaren bidez eta erabakiak hartzeko inplikazioaren bidez.

Lanbide-orientazioaren esparruan, karrera kudeatzeko konpetentzien ikuspegiak gero eta garrantzi handiagoa hartu du. Euroguidancek honela definitzen ditu konpetentzia horiek⁵⁰: pertsonari bere trebetasunak identifikatzen, lanbide-ikaskuntzako helburuak garatzen eta bere karrera pertsonala eta profesionala hobetzen laguntzen dioten konpetentziak. Konpetentzia horien artean daude nork bere burua ezagutzea, erabakiak hartzea, proiektu pertsonal eta profesionalaren plangintza, gaitasun pertsonalak, ekimen pertsonala eta espiritu ekintzailea, harremanetarako eta komunikaziorako gizarte-trebetasunak, parte-hartze aktiborako eta zuzendaritzarako trebetasunak, lan-munduaren aurkikuntza, prestakuntza-ibilbideak, lan-ohiturak eta lana lortu eta mantentzeko beharrezko jarrerak.

Lanbide-orientazioko prozesua hezkuntza-orientazioko beste elementu batzuekin osatzen da. Elementu horien helburua da ekintza hauen bidez ikasleen garapen pertsonala bultzatzea:

- Ikasteko arazoak, bokazio-heldutasunik eza eta garatzeko jarrera negatiboak dituzten ikasleekin esku hartzea.
- Ikasle guztien lanbide-arrakasta bermatuko duten hezkuntza-erantzun inklusiboei buruzko ikaskuntzako eta aholkularitzako zailtasun espezifikoak detektatzea eta aztertzea.
- Ikastetxeaz kanpoko gizarte, hezkuntza eta komunitatearen arloko eragileekin eta babesekin egin beharreko elkarlana koordinatzea.
- Ikasleei eta, hala dagokionean, haien senideei etapa artean laguntzea eta erabakiak hartzeko orientabidea ematea beren gaitasunak eta interesak ahalik eta hobe gara ditzaten.

Itsas Arrantzako BHletan, berriz, Lanbide Heziketaren lanbide-orientazioa lanbide-informazioko eta -orientazioko zerbitzuei dagokie, eta horiek printzipio hauek hartzen dituzte kontuan:

- Zerbitzu horien hartzaileei laguntzea beren ikaskuntza, prestakuntza, lan-munduratzeko eta bizitza profesional eta sozialaren eraikuntzaren protagonista izan daitezen.
- Arreta indibiduala, pertsonalizatua, genero-baldintzarik gabekoa, malgua eta erabiltzaileen premia eta interesekin konprometitua eskaintzea, eta erabiltzaileek emandako informazio pertsonalaren konfidentzialtasuna eta pribatutasuna zaintzea.
- Zerbitzuaren kalitatea ziurtatzea, eta, horretarako, zerbitzu hori ikastetxearen kalitatea kudeatzeko sistemaren irismenean sartzea.
- Beste informazio- eta orientazio-zerbitzu batzuekin —batik bat Lanbideren orientazio-zerbitzuekin— koordinatzeko eta elkarlanean aritzeko erraztasunak ematea, zerbitzua egiten duten pertsonen inguruabarrak eta premiak kontuan izanik.

49 3/2022 Lege Organikoa, martxoaren 31koa, Lanbide Heziketa antolatua eta integraztekoa. 2. artikulua. Definizioak.

50 Euroguidance. Orientación Profesional en España, Habilidades para la Gestión de la Carrera. Madril: Hezkuntza eta Lanbide Heziketako Ministerioa Hemen eskuragarri: <https://euroguidance-spain.educacionyfp.gob.es/orientacion-profesional-espana.html> (azken kontsulta: 2022/02/07)

4.2.2 Nola bultzatzen da orientazioa Lanbide Heziketako ikastetxe integratuetan?

Lanbide Heziketa **bizitza osoan garatzen diren prestakuntza- eta ikaskuntza-jardueren multzoa da. Jarduera horiek pertsonak gaitzen eta birgaitzen dituzte, askotariko lanbideak modu kualifikatuan bete ditzaten, enplegua lor dezaten eta bizitza sozial, kultural eta ekonomikoan modu aktiboan parte har dezaten.** Lanbide Heziketan barne hartzen dira lanbide batean aritzeko eta enplegua eskuratzeko prestakuntza- eta ikaskuntza-jarduera guztiak, baita landunentzat zein langabeentzat horiek eguneratu eta hobetzeko jarduerak ere⁵¹.

Martxoaren 31ko 3/2022 Lege Organikoa onartu ondoren, Lanbide Heziketako Sistema goranzko bost gradutan antolatzen da:

- A gradua: konpetentziaren akreditazio partziala.
- B gradua: konpetentziaren ziurtagiria.
- C gradua: Ziurtagiri profesionala.
- D gradua: Heziketa-zikloa (oinarrizkoa, erdi-mailakoa eta goi-mailakoa).
- E gradua: espezializazio-ikastaroa.

Gradu bakoitzean, gaitasun profesionaleko hiru maileri (1, 2 eta 3) lotutako eskaintzak daude, Konpetentzia Profesionalen Estandarren Katalogo Nazionalean xedatutakoaren arabera eta ezagutzei, ekimenari, autonomiari eta zereginen konplexutasunari buruzko irizpideen arabera. 1. maila da eskakizun txikienekoa.

Euskal Autonomia Erkidegoan, halaber, Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketari buruzko ekainaren 28ko 4/2018 Legearen 22. artikulua lanbide-heziketako sistema orokorrean ezarritako kualifikazioak zabalitzen ditu, eta, besteak beste, pertsonen enplegarritasuna eta enpresen lehiakortasuna hobetzeko lanbide-espezializazioko programak ezartzen ditu.

Lanbide Heziketaren ereduak, lanbide-heziketako eskaintzekin batera, barnean hartzen ditu berrikuntza, ekintzailtza, nazioartekotzea, lanbide-orientazioa eta lan-esperientziaren bitartez edo bestelako bide ez-formalen edo informalen bitartez eskuratutako konpetentzien egiaztapena. Horiek jotzen ditu sistema berriaren ardatz⁵².

Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuek (LHII) berrikuntzaren eta ekintzailtzaren esparruetako prestakuntza- eta ikaskuntza-eskaintza guztiak ematen dituzte, Lanbide Heziketaren eredu konbinatuari buruzkoak eta Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketari buruzko Legearen (ekainaren 28ko 4/2018 Legea) 5. artikuluan ezarritakoak eta 6., 7., 8. eta 9. artikuluetan eta Lanbide Heziketa antolatu eta integratzeko Legean (martxoaren 22ko 3/2018 Legea) zehaztutakoak.

Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuetan, **Lanbide Informazio eta Orientazioko Planaren** bidez sustatzen da **lanbide-orientazioa**. Lanbide Informazio eta Orientazioko Planak antolatzen ditu Lanbide Heziketaren edozein maila egiten ari diren pertsonari eta lan-esperientziaren bidez edo ikaskuntza ez-formalen bidez beren konpetentziak ebaluatu nahi dituzten pertsonari edo kualifikazioa hobetu nahi duen edozein pertsonari, maila indibidualean zein taldean, zuzendutako ekintzak, lanbide-informazioa eta -orientazioa eta laguntza eta jarraipena.

Hierarkikoki, Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuaren Zuzendaritzaren mende dagoen **Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailak**, sailburu bat du. Sail horren ardura da, besteak beste, Informazio eta Orientazio Profesionaleko Plana planifikatu, garatu, jarraitu eta ebaluatzea, eta arreta berezia jarriko die honako alderdi hauei:

- Hartzaileen beharren arabera landuko diren helburuei (lanbide orientaziokoak, laguntzakoak eta jarraipeneakoak).

51 4/2018 Legea, Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketari buruzkoa. 2. artikulua. Kontzeptuak eta definizioak.

52 3/2022 Lege Organikoa, martxoaren 31koa, Lanbide Heziketa antolatu eta integratzeko. Hitzaurrea.

- Dagozkien ikastetxeko arloekin, programekin eta profesionalekin lotzen diren ekintzei.
- Ekintza horiek ikasturtean zehar planifikatzeari.
- Jarraipeneko helburuei eta adierazleei eta hartzaileei.
- Aurreikusten diren jardunei eta espero den inpaktuari.

Honako hauek osatzen dute Lanbide Informazio eta Orientazioko Saila: hezkuntza-orientazioan espezializatutako irakasleek, halakorik bada; Laneko Prestakuntza eta Orientabidea Saileko irakasleek; ikastetxeko talentua ikasi eta garatzeko arduradunak; ikastetxeko enplegurako prestakuntzaren arduradunak; lan-esperientziaren eta/edo ikaskuntza ez-formalen bidez lortutako kompetentziak egiaztatzeko prozesuaz arduratzen den pertsonak; ikastetxeko sail espezifikotako irakasleek; eta ikastetxea dagoen eskualdeko ikaskuntza-bitartekariak.

Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuaren Zuzendaritzak beste irakasle batzuk ere izendatuko ditu Lanbide Informazio eta Orientazioko Saileko kide gisa, sail horrek egiten duen Lanbide Informazio eta Orientazioko Planaren arabera eta ikastetxearen premien arabera. Beste kide horien artean egon daitezke:

- a. Araubide orokorreko eta intentsiboko Lanbide Heziketa Dualaren arduraduna.
- b. Lan-esperientziaren edo ikaskuntza ez-formalen bidez lortutako lanbide-kompetentziak ebaluatu eta egiaztatzeko prozeduraren orientatzailea, halakorik badago.
- c. Hezkuntza-laguntzako berariazko premiak dituzten ikasleei arreta ematearen arduraduna, halakorik bada.

Profesional horiez gain, honako beste profesional hauek ere egin ditzakete lanbide-informazio eta -orientazioko lanak, Lanbide Informazio eta Orientazioko Saileko profesionalarekin koordinatuta eta Lanbide Informazio eta Orientazioko Planaren arabera: irakasle tutoreak, Lanbideren orientatzaileak, edo urteko deialdiaren bidez baimendutako bitartekaritza-zerbitzuak, bizitza osoko ikaskuntzari buruzko jarduerak egiteko.

Era berean, Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuaren tutore bakoitzari dagokio ikasleak orientatzeko funtzioa, tutore-lanaren barruan. **Tutoretzaren** helburua da ikasleen laguntza eta jarraipena egitea, bakarka zein taldeka, ikasleek beren proiektu profesionala eta pertsonala eraiki dezaten. Orientazio-lan hori Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailarekin koordinatuta egiten da.

- Zeharka, baina lanbide-orientazioa sustatzeko helburuan eragin zuzena izanik, Euskadiko Lanbide Heziketaren erronketan oinarritutako ikaskuntza kolaboratiboko eredu (ETHAZI) nabarmentzen da. Eredu horrek inpaktu nabarmena du ikaskuntzen eta lan-bizitzaren arloan informatu eta orientatzeko trebetasunarekin lotzen diren kompetentzien garapenean.
- Zehazki, ETHAZI ereduak sustatzen du pertsonak protagonista izan daitezen beren ikaskuntza-ibilbidearen garapenean, irakasle-taldeek kudeatzen dituzten metodologia aktiboen bitartez. Talde horiek ikaskuntzen koordinazioaren arduradunaren laguntza dute —persona horrek elkarlanean garatzen du bere jardura ebaluazioak izaera ebolutiboa duen ingurune malguetan—.

Azkenik, nabarmentzekoa da bitartekaritza-zerbitzuak egiten duen orientazio-lana. Hezkuntza Sailaren doako zerbitzu horrek:

- Euskadiko zona edo eskualde jakin batean abian jarritako ikaskuntza-jarduerei buruzko informazioa ematen du.
- Prestakuntza herritar guztiengana hurbiltzen du, eta arreta berezia eskaintzen die prestakuntzatik baztertuta eta kanpo geratu diren kolektiboek. Genero-baldintzarik gabeko aholkularitza eta orientazioa eskaintzen die bere eremu geografikoko pertsona eta erakundeei.
- Bizitza osoan zeharreko ikaskuntza sustatzen duten ekintzak bultzatzen ditu.

4.2.3 Zer funtzio ditu irakasle orientatzaileak?

Sailaren eginkizunei dagokienez, Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuetan 2023-2024 ikasturtea antolatzeari buruzko Lanbide Heziketako sailburuordearen Ebazpenak ezartzen du irakasle orientatzaileek eta zerbitzu hori osatzen duten bestelako eragileek eginkizun hauek dituztela:

- Laneko Prestakuntza eta Orientabidea Sailarekin elkarlanean aritzea, ikastetxean ekintzailatza-kulturaren garapena sustatzeko eta enpresa-ekimenari bultzatzeko, batik bat ikastetxeko ikasleen eta ikasle ohien artean, baita ikastetxeak inguruneko beste eragile batzuekin elkarlanean, beharrezkotzat jotzen diren ekimen guztietan ere.
- Irakasleen artean ere bultzatzea ekintzailatza-kultura.
- Irakasle orientatzaileek Oinarrizko Mailako Heziketa Zikloak egiten ari diren ikasleekin duten esku-hartzeak, aholkularitza areagotu egiten baita ikaskuntza-prozesua errazteko eta hezkuntza-sistematik titulaziorik gabe ateratzea saihesteko.
- Ikastetxearen Lanbide Informazio eta Orientazioko Planaren proposamena prestatzea, zuzendaritza-taldeak onar dezan.
- Zerbitzu horien hartzaileei laguntzea beren ikaskuntza, prestakuntza, lan-munduratzeko eta bizitza profesional eta sozialaren eraikuntzaren protagonista izan daitezen.
- Lanbide-konpetentzia ebaluatu eta egiaztatzeko prozeduraren informazio, orientazio, izen-emate, aholkularitza eta ebaluaziorako lanak koordinatzea.
- Ordu-tegi eta egutegi bat ezartzea, horretan interesa duten pertsonen lanbide-informazioko eta orientazioko zerbitzua egiteko.

4.3 Diagnostikoa: Lanbide Heziketako orientazioa hobetzeko erronkak

Aurrez aditzera eman denez, plan honek 2022an egindako Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-orientazioaren egoerari buruzko diagnostikoa du abiapuntu. Diagnostiko horretan, 6.730 pertsonak baino gehiagok parte hartu dute (DBHko, Batxilergoko, Oinarrizko Lanbide Heziketako eta Erdi-mailako Lanbide Heziketako ikasleak eta 150 ikastetxetako zuzendariak eta orientatzaileak), baita orientazioaren arloan adituak diren hainbat pertsonak ere, elkarrizketa sakonen eta ad hoc lan-saioen bidez.

Ondoren, diagnostikoaren ondoriozko Euskal Autonomia Erkidegoko lanbide-orientazioaren indarguneak, ahuleziak eta erronkak aurkezten dira, 3 dimentsiotan antolatuta:

1. **Diseinua** Egungo lanbide-orientazioko sistemaren zer diseinu-elementu nabarmendu behar dira modu positiboan? Diseinuaren zer alderdi komeni da birpentsatzea?
2. **Baliabideak eta Prozesuak** Sistemak zer baliabide eta prozedura ditu orientazio-ekintza egiteko? Zer alderdi baloratzen dira modu positiboan eta ez hain positiboan?
3. **Maitzak** Zer emaitza izaten ari da hezkuntza-orientazioa?

4.3.1 Indarguneak, ahuleziak eta erronkak, sistemaren diseinuari dagokionez

Indarguneak

- Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratu publikoetan ikasturtea antolatzeari buruzko Lanbide Heziketako sailburuordearen ebazpenak ezartzen ditu Informazio eta Orientazio Profesionalerako Plana egiteko jarraibideak, ikasleen lanbide-orientazioko beharrei erantzun dakien.
- Zenbait Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuk beren Lanbide Informazio eta Orientazioko Plana prestatzen dute, haien ikasleak, ikastetxearen prestakuntza-eskaintza eta plan estrategikoa eta ingurune sozioekonomikoa kontuan izanik.
- Zenbait Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuk esperientzia dute lanbide-orientazioaren arloko ekintzen garapen eraginkorrean, betiere ikastetxearen kalitatea kudeatzeko sisteman txertatutako plan sistematikoan barnean hartzen diren jardun koordinatuen bidez.

Ahuleziak

- Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuetan ikasturtea antolatzeari buruzko Lanbide Heziketako sailburuordearen ebazpenak Lanbide Informazio eta Orientazioko Plana prestatzeko jarraibideak ezartzen ditu, baina Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratu guztiek eta, bereziki, berriki sortu direnek ez dute plangintza estrategikorik, ez dute ikasleak ikaskuntza eta aukera profesional berrietara eramango dituzten prestakuntza- eta lanbide-ibilbideen arloko erabakiak hartzeko oinarrizko trebetasunak eta konpetentziak lortzea helburu duen plangintzarik.
- Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratu guztiek ez dute ikaskuntza-prozesuaren barruan ikasleen auto-orientazioa sustatzen duen eta jarraibide argiak eta langile prestatuak dituen Lanbide Orientazioko Sistema estandarizaturik.
- Ez da garatu orientazio- eta enplegu-sistemen arteko koordinazioa ahalbidetuko duen lanbide-orientazioko eta -informazioko sistema integraturik.

ERRONKAK DISEINUA

- PLANGINTZA ESTRATEGIKOA sustatzea, ikasleek eraginkortasunez gara ditzaten erabakiak hartzeko eta talentua garatzeko oinarrizko trebetasunak eta gaitasunak, norberaren premia eta ahalmenen arabera.
- ERAKUNDEEN ARTEKO ETA SAILEN ARTEKO LANKIDETZA ETA KOORDINAZIOA indartzea, lanbide-orientazioko prozesua sendotu dadin eta ikuspegi integralagoa ziurta dadin.

4.3.2 Indarguneak, ahuleziak eta erronkak, baliabideei eta prozesuei dagokienez

Indarguneak

- Gaur egun Lanbide Heziketako Ikastetxe Integral askok estrategikotzat jotzen dute enpresek ikasleen orientazio-prozesuan parte hartzea.
- Lanbide Heziketako ikastetxe gehienek erronketan oinarritutako ikaskuntza aktibo eta kolaboratiboko eredua ezarri dute, ETHAZI deiturikoa. Heziketa-zikloetan oso zabaldua dagoen eredu horrek eragina du ikasleen informazio-bilaketarekin, pentsamendu kritikoarekin, pentsamendu sortzailearekin eta pentsamendu eraikitzailearekin lotzen diren trebetasunen garapenean. Horrela, talentua sustatzen duten ikaskuntza-prozesu pertsonalen eraikuntzan erabakiak eta ekimena har dadin bultzatzen da.
- Era berean, ETHAZI eredua abian jartzeak eragina du Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuen antolamendu osoan, beste profesional batzuekin harreman zuzena duten ziklo autogestionatuetako irakasle-taldeak ere inplikatzeko baititu⁵³. Edonola ere, ETHAZI ereduak ikaskuntza-prozesu batean sartuta dauden pertsonen garapenen integrala errazten du eta tutoretza sustatzen du nahitaez.
- Urratsbat programak, halaber, ekintzailera eta enpresen sorrera sustatzen lagundu du, Lanbide Informazio eta Orientazioko Saileko arduradunarekin koordinatuta.

Ahuleziak

- Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratu guztiek ez dute irakasle orientatzailea, eta, batzuetan, ikasleen lanbide-orientazioa Laneko Prestakuntza eta Orientabideko irakasleen edo beste espezialitate batzuetako irakasleen esku uzten da.
- Irakasle orientatzaileek ikastetxeke zuzendaritza-taldearen laguntza behar dute, beren funtzioak eta zereginak behar bezala beteko badituzte. Hala ere, ikastetxe guztietan ez da laguntza hori lortzen, batez ere, zuzendaritza-taldea behar bezain egonkorra ez duten ikastetxeetan.
- Batzuetan, Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuetako irakasle batzuek ez dakite zein diren Lanbide Informazio eta Orientazioko Planaren helburuak, eta prestakuntza-programazioek ez dituzte beti kontuan hartzen lanbide-orientazioaren arloko jarduerak, eta horrek zaildu egiten du irakasleak Planaren garapenean inplikatzeko.

ERRONKAK BALIABIDEAK ETA PROZESUAK

- Ikasleek LANBIDE-ORIENTAZIOA ESKURAGARRI dutela bermatzea, eta, horretarako, pertsona guztien bizitzan zeharreko etengabeko ikaskuntza erraztea eta lanbide-orientazioko prozesuan IRAKASLEEN erantzukidetasuna sustatzea.
- LABIDE INFORMAZIO ETA ORIENTAZIOKO SAILEK ZUZENDARITZA-TALDEEN LAGUNTZA dutela bermatzea.

⁵³ Ikaskuntza-koordinazioaren arduraduna, Enplegarritasuna I eta Enplegarritasun II irakasgaietako irakasleak, prestakuntza DUALaz arduratzen diren pertsonak, lan-poltsa, enplegurako prestakuntza, lanbide-informazio eta -orientazioko zuzendaritza, lanbide-gaitasunen onarpena eta prestakuntza-zentro bakoitzak bere gain hartzen dituen beste zerbitzu batzuk.

4.3.3 Indarguneak, ahuleziak eta erronkak, emaitzei dagokienez

Indarguneak

- Euskal Autonomia Erkidegoko lan-ingurunearen idiosinkrasia berezia dela eta, Lanbide Heziketako prestakuntza duten gero eta langile tekniko gehiago behar da, lan-jarduera zehatzak egiten dituzten eta, aldi berean, enpresan garaiko lan- eta harreman-kultura txertatzen duten langile teknikoak —ziurgabetasuna, espezializazioa, eraldaketa teknologikoa eta izaera sortzailea eta berritzailea beharrezkoak diren garaiekin bat—. Ildo horretan, Lanbide Heziketako sistemak urteak daramatza bere egitura funtzionala eta ikaskuntza-eredua eraldatzen eta lan-ingurunearen beharretara egokitzen, betiere Lanbide Heziketako heziketa-zikloak egiten dituzten ikasleentzako enplegarritasun handiko testuinguru batean.
- Lanbide Heziketako sistemaren bidez, enpresetara hurbiltzea sustatzen da, bai prestakuntza DUALeko estrategien bidez, bai enplegurako espezializazio- edo prestakuntza-ikastaroen bidez. Horrela, Lanbide Heziketan ikasten duten pertsonen lan-munduratzeko laguntzeko ekosistema bat sortzen da.
- Lanbide Heziketako STEAMeko zikloetan gero eta emakume gehiago dago, hain zuzen bokazio profesional zientifiko-teknologikoa aukera-berdintasunetik bultzatzeko STEAM estrategiari esker.

- Lanbide Informazio eta Orientazioko Saileko irakasleek honako txosten eta informazio hauek dituzte, besteak beste: Lanbideren aholku-batzordeak abalaturako prestakuntza-beharren txostena; Confebaskek egin eta argitaratzen duen lanbide-profilen beharrei buruzko bi urtez behingo txostena; eta Prestakuntza Dualean dauden ikasleen jarraipena egiten duten irakasleek ikasturte bakoitzean jasotzen duten informazioa eta horiek lantokietan duten prestakuntza (enpresetako praktikak).

Ahuleziak

- Lan-merkatuak ikasleen aukeraketarekin guztiz bat ez datozen aukera-hobiak ditu. Gainera, lanbide-orientazioan biltzen dira helburuak, bete beharreko gizarte-premiak eta interes-talde desberdinen espektatibak, eta ez da beti erraza izaten denak neurri berean betetzeko oreka aurkitzea.
- Ez da beti erraza izaten Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailek enplegarritasunari buruzko datuak denbora errealean eskuratzea.
- Generoak asko baldintzatzen du, oraindik ere, Lanbide Heziketan prestakuntza- eta lanbide-ibilbideen aukeraketa.

ERRONKAK EMAITZAK

- ENPRESEN ETA ELKARTEEN ARTEKO ELKARLANA indartzea lanbide-orientazioko prozesuan.
- GENERO-JOERARIK GABEKO prestakuntza- eta lanbide-ibilbideen aukeraketa bultzatzea eta lanbide-orientazioak AUKERA-BERDINTASUNAREN ETA ANIZTASUNAREN printzipioak eraginkortasunez integratzen dituela bermatzea.

4.4 Printzipioak, Ikuspegiak eta Irizpideak

Atal honetan biltzen dira Plan honen inplementazioa gidatu behar duten printzipioak, ikuspegiak eta irizpideak.

Hauek dira planaren oinarri diren **funtsezko printzipioak**:

1. IKASLE GUZTIEN HEZKUNTZA- ETA LANBIDE-ORIENTAZIORAKO ESKUBIDEA aitortzea, baita hezkuntza- eta lanbide-komunitateko beste kide batzuek behar duten aholkularitza ere, horretarako behar diren baliabide materialen eta giza baliabideen bidez.
2. Prestakuntza-ibilbide bati ekiten dioten pertsona guztien AHALMEN GUZTIAK AHALIK ETA GEHIEN GARATZEA, ikasteko oztopoak identifikatuko dituen esku-hartze orientatzaile baten bidez —esku-hartze orientatzaile horrek hezkuntzako eta lanbideko esku-hartzea aberastuko du eta norberaren eta taldearen ongizatea eta etorkizun profesionala lortzeko beharrezkoak diren gaitasunak lortzen lagunduko du—.
3. Prestakuntza-ibilbidea hasten duten pertsona guztien TALENTUAREN GARAPENARI laguntzea, haien premia eta itxaropenekin modu koherentean, eta nork bere burua ezagutzen duela ziurtatzea, ahalik eta lanbide-ibilbiderik onena egin ahal izateko gaitasunez gehiago jabe daitezen.
4. Lanbide-prestakuntzako prozesuan esku hartzen duten interes-talde guztien PARTE-HARTZEA ETA ERANTZUKIDETASUNA.

Hauek dira Planaren ekintzak gidatu behar dituzten zeharkako **ikuspegiak** edo begiradak:

1. Ekintzen garapenak GENERO IKUSPEGIA txertatuko du hezkuntza- eta lanbide-orientazioaren dimentsio guztietan, emakumeen eta gizonen arteko benetako berdintasuna sustatzeko asmoz.
2. Ekintzak inplementatzean, ANIZTASUNAREN IKUSPEGIA hartuko da kontuan, baita pertsonak beren adierazpen guztietan desberdina izateko duten eskubidea ere, ikasteko iturri baliotsu gisa.
3. Une oro sustatuko da INKLUSIOA, eta, horretarako, kolektibo zaurgarrietako ikasleen premiak bereziki kontuan hartzea, haien sustapen pertsonala eta profesionala erraztea eta hezkuntza, gizarte, komunitate eta laneko ingurunean modu aktiboan parte har dezaten erraztea.
4. Ekintzek kontuan hartuko dute interes-taldeen diseinuan, jardunean eta ebaluazioan PARTE-HARTZEAREN IKUSPEGIA.

Orientazioko esku-hartzea gidatu behar duten **irizpideak** dira:

1. Esku-hartze orientatzaile orok KOHERENTZIA ETIKOA izan behar du ardatz, eta saihestu behar du lanbide-orientazioa ez dadila erabili pertsonaren premietatik kanpoko beste helburu batzuetarako (haren oinarritzko eskubideak errespetatzea, konfidentziasuna, zehaztasuna, gardentasuna, eta abar).
2. Esku-hartze orientatzaileak —gizartearen eta komunitatearen ikuspegitik— ahalik eta modurik PERTSONALIZATUENEAN erantzungo die pertsonen premiei, eta zeregin horretan tutoreek modu adierazgarrian parte-hartuko dute eta sarean lan egingo da hezkuntzako gainerako hezkuntza- eta lanbide-eragileekin, ikastetxe barrukoekin zein kanpokoekin.
3. Esku-hartze orientatzailea MODU SISTEMATIKOAN, NAHITA eta MODU KOHERENTEAN eta PROGRAMATUAN artikulatu behar da, eta esku-hartze puntual hutsa gainditu behar da aholkularitza-eskaera jakin baten aurrean.
4. Esku-hartze orientatzailea EBALUAGARRIA izango da eta KALITATE-IRIZPIDEAK barne hartuko ditu (berrikuntza, ikerketa eta bikaintasuna, eta abar), unibertsitateekin, enprekin eta gizarte-erakundeekin elkarlanean, betiere egin beharreko esku-hartze orientatzailea etengabe hobetzen eta eguneratzen dela berma dadin.
5. Esku-hartze orientatzaileak LANBIDE-ORIENTAZIOAREN JARRAIPENA bermatuko du hezkuntza-etapen arteko eta hezkuntza-testuinguruen arteko igarotzeetan, bizitzan zeharreko orientazioaren esparruan.

4.5 Helburu Estrategikoak eta Ekintzak

Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-orientazioaren egoerari buruzko diagnostikotik abiatuta, Plan honek **hiru helburu estrategiko edo jarduketa-ildo estrategiko** ezartzen ditu, datozen lau urteetan lortu beharreko horizonte edo helburuekin bat datozenak, hortik eratorritako erronkei erantzuteko. Helburu edo ildo estrategiko bakoitzerako justifikazio labur bat eskaintzen da, hura testuinguruan kokatzea errazte aldera.

Helburu edo ildo estrategiko bakoitzaren barruan, zenbait **gomendio orokor** identifikatu dira, inplikaturako hezkuntza-

eragileen jarduketa orientatzea eta kontuan hartu beharreko giltzarriak identifikatzea helburu duten jarraibideak ezar daitezzen.

Gainera, Planak proposatu diren helburuak edo jarduketa-ildo estrategikoak lortzeko **hamahiru ekintza** biltzen ditu guztira, eta horien garapenez arduratzen diren eragileei eta balizko laguntzaile edo aliatuei buruzko informazioa ematen da, baita horien jarraipena, eta ebaluazioa eta denboralizazioa ahalbidetuko duten adierazleei buruzkoa ere.

En la siguiente tabla se presentan de manera esquemática los objetivos o líneas estratégicas de actuación y número de acciones que se vincula a cada una de ellas:

HELBURUAK / JARDUKETA-ILDO ESTRATEGIKOAK	EKINTZA KOPURUA
1 helburua. Karrera kudeatzeko trebetasunen garapenean ikasleen protagonismoa bultzatzea, eta, horretarako, bizitza osoan zeharreko autoorientazio- eta ikaskuntza-prozesuak sustatzea.	5
2. helburua. Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailaren baliabideak eta gaitasunak indartzea, esku-hartze efizienteagoak eta integralagoak susta daitezzen.	5
3. helburua. Enpresa, administrazio eta gizarte-eragileekiko lankidetzaren indartzea lanbide-informazio eta orientazioko prozesuan, prestakuntza-eskaintzaren eta gizarteak eta lan-merkatuak dituzten beharren arteko artikulazioa indartu dadin.	3
GUZTIRA	13

1. helburua.

Karrera kudeatzeko trebetasunen garapenean pertsonaren protagonismoa bultzatzea, eta, horretarako, bizitza osoan zeharreko autoorientazioa eta ikaskuntza sustatzea.

JUSTIFIKAZIOA. Zergatik? Zertarako?

Lanbide Heziketa antolatu eta integratzeari buruzko Lege Organikoak (martxoaren 31ko 3/2022 Legeak) ezartzen du pertsonen eskura jarri behar dela prestakuntza-ibilbide indibidualak eta kolektiboak diseinatzeko aukera emango duen lanbide-orientazioko eta -laguntzako zerbitzua.

Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuek zenbat estrategia jarri dituzte abian, lanbide-informazio eta -orientazioko zerbitzu egokia eskaintzeko, lege, dekretu eta ebazpenetan ezarritakoarekin bat. Hala, orientazio psikopedagogikoan, ikaskuntzen orientazioan, lan-orientazioan, konpetentziak egiaztatzeko orientazioan eta zerbitzuetan, batez ere, oinarritutako ekintzak daude.

Pertsonaren protagonismoa bultzatzea lagungarria da 3/2022 Lege Organikoaren VII. tituluan deskribatutako eta, zehazki, lanbide-orientazioko zerbitzuaren zereginari eta xedeei buruzko 95. artikuluan deskribatutako lanbide-orientazioaren xedeetako baterako: erabakiak hartzeko oinarritzko trebetasunak eta konpetentziak eskuratzea, ikaskuntza eta aukera profesional berrietara bideratutako prestakuntza- eta lanbide-ibilbideak trazatzea, eta lan-bizitzan eta gizartean modu aktiboan parte hartzea, etengabe aldatzen ari den testuinguruan.

Jarduketa-ildoak bat egiten du Lanbide Heziketako VI. Euskal Planarekin. Plan horrek, "Esku-hartzeko 11. arloa: Giza dimentsioa Lanbide Heziketan" deituriko arloan, honako hau adierazten du: "prestakuntza, funtsean, humanizatzen eta ahalduntzen duen lana da, eta hor ikasleak dira beren bizi-proiektuaren protagonista. Horregatik du horrenbesteko garrantzia tresna eta orientazio nahikoak

emateak, beren bizi-proiektuaren buru izan daitezen, gizartean integratu eta balioa emateko, pertsona, profesional eta herritar gisa."

Helburu nagusia Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako sisteman lanbide-informazio eta -orientazioko eredu hobetzea izanik, pertsona jartzen da erdigunean —lanbide-orientazioari lotzen zaizkion konpetentziak garatzeko auto-orientazioa sustatzera bideratutako ekimenaren bidez—, eta haren talentua eta informatzeko eta orientatzeko gaitasuna entrenatzen dira. Hau da, pertsona jarri nahi da orientazioaren erantzukizunaren erdigunean.

Ekimen horrek Lanbide Heziketako ikaskuntza-prozesuetan nolabait esku hartzen duten interes-talde guztien parte-hartze ordenatua eskatzen du, eta, beraz, lanbide-informazio eta -orientazioko zerbitzua normalizatzen beharrezkoa den lankidetzakultura garatzen laguntzen du.

Bestalde, pertsonak informatzeko eta orientatzeko duen etengabeko mendekotasunaren ondorioz sortzen diren ekintza eta baliabide errepikakorrak lausotzen laguntzen du. Mendekotasun hori, askotan, lanbide-informazio eta -orientazioarekin lotzen diren konpetentzia eta trebetasunen garapen urriaren ondoriozkoa da.

Informatzeko eta orientatzeko norberaren talentua garatzen laguntzeak autonomia sustatzen du, zehazki norberaren premia eta ahalmenekin bat datozen ikaskuntza adierazgarriak bilatu, hautatu eta abian jartzeko, unean uneko gizarte- eta lanbide-premiak kontuan hartuta.

HELBURUA BETETZEKO ETA ILDO ESTRATEGIKO HORRETAN AURRERA EGITEKO GOMENDIOAK: Nola jardun behar dugu? Nola lor dezakegu?

- Ezinbestekoa da Euskadiko Lanbide Heziketaren erronketan oinarritutako ikaskuntza-eredu kolaboratiboan esperientzia duen zikloko irakasle-taldea izatea.
- Elkarrizketa egitean tutorea hartu beharko da kontuan, prestakuntza-ibilbidea hasten duen pertsona bere errealitatera hurbil dezan.
- Komeni da ikastetxearen estrategian auto-orientazioa barnean hartzea, eta, hartara, zuzendaritza taldeak horren sustapenean eta bideragarritasunean parte hartzea.
- Komeni da askotariko ekintzen —Urratsbat ekimen ekintzailea, prestakuntza DUALA, lan-poltsa, lanerako prestakuntza, Laneko Prestakuntza eta Orientabideko taldea, konpetentziak ezagutzeko taldea, eta bestelako ekintzak— gaineke arduraren duten profesionalen lankidetzan parte hartzea.
- Gomendagarria da proiektuan garatzen diren balioak ezagutzera eta horretarako ekintzen entrenamendura bideratutako prestakuntza-ekintzetan parte hartzen duten profesionalen parte hartzea.
- Gomendagarria da ikasleei auto-orientazioa pixkanaka eta 2 edo 3 urtez eskainiko den programa ezartzea, ahalik eta eraginkortasunik handiena izan dezaten.
- Komeni da lanbide-orientazioko eta enpleguko sistemen gaineke arduraren duten administrazioen arteko koordinazioa ahalbidetuko duen lanbide-informazio eta -orientazioko sistema integratu baterantz aurrera egitea.

1. helburuko ekintzen zerrenda:

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
1.1 Zuzendaritza taldeentzako prestakuntza, ikasleek beren orientazioan protagonismoa garatzeko ekintzak bultzatzearekin lotzen diren konpetentziak hobetuz.	Itlent EIEI	Zuzendaritza-taldeentzako prestakuntzak eduki hori barne hartzen du.	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
		LHIIletako zuzendaritza-taldeen % 80k gutxienez jaso dute prestakuntza.	<ul style="list-style-type: none"> • Prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea. 	

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
1.2 Lanbide Informazio eta Orientazioko Saileko arduradunentzako prestakuntza, ikasleek autoorientazio-prozesua gidatzeko behar dituzten ezagutzak eta tresnak eskura ditzaten.	Itlent EIEI	Lanbide Informazio eta Orientazioko Saileko arduradunentzako prestakuntzak eduki hori barne hartzen du.	<ul style="list-style-type: none"> Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
		Lanbide Informazio eta Orientazioko Saitetako arduradunen % 100ek prestakuntza jaso dute.	<ul style="list-style-type: none"> Prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea. 	
1.3 Heziketa-zikloetako irakasle tutoreentzako prestakuntza, orientaziorako tutoretzaren konpetentzian laguntzeko eta hura garatzeko konpetentziak indartu ditzaten.	Itlent EIEI	Irakasle tutoreentzako prestakuntzak eduki hori barne hartzen du.	<ul style="list-style-type: none"> Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
		Irakasle tutoreen % 50ek gutxienez jaso dute prestakuntza.	<ul style="list-style-type: none"> Prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea. 	
1.4 Ikaskuntzako koordinatzaileentzako eta irakasle-taldeentzako prestakuntza, orientaziorako ekintzetan laguntzeko eta horiek garatzeko konpetentziak indartu ditzaten.	Itlent EIEI	Ikaskuntzako koordinatzaileentzako eta irakasle-taldeentzako prestakuntzak eduki hori barne hartzen du.	<ul style="list-style-type: none"> Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak
		Ikaskuntzako koordinatzaileen eta irakasle-taldeen % 100ek jaso dute prestakuntza.	<ul style="list-style-type: none"> Prestakuntzaren jarraipena egiteko datu-basea. 	

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
<p>1.5</p> <p>Itlent-en bidez LHIIei laguntzeko zerbitzua abiaraztea, 'Talentuaren ibilbide pertsonala' jarduketa-ildoak ezar eta gara dadin.</p>	<p>Itlent</p> <p>EIEI</p>	<p>LHIIen % 50ek gutxienez jaso dute "talentuaren ibilbide pertsonala" ezartzeko laguntza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	<p>2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak</p>

2. helburua.

Lanbide informazio eta orientazioko sailaren baliabideak eta gaitasunak indartzea, esku-hartze efizienteagoak eta integralagoak susta daitezzen.

JUSTIFIKAZIOA. Zergatik? Zertarako?

Lanbide-orientazioko prozesuan zuzenean parte hartzen dute Lanbide Informazio eta Orientazioko Saila osatzen duten pertsonak, Lanbide Informazio eta Orientazioko Plana ezartzeko ardura duten heinean. Ikastetxeko gainerako irakasleek ere zeharka parte hartzen dute, Plana ezagutu eta haren garapenean lagundu behar baitute.

Lanbide Informazio eta Orientazioko Planaren ezarpenean koordinazio ona ziurtatuko bada, funtsezkoa da orientazioa sustatzeaz arduratzen diren pertsonen eta ikastetxeko gainerako profesionalen arteko konfiantzan oinarritutako hurbiltasun-harremanak bultzatzea.

Orientazioak ikastetxeko jardura osoa aintzat hartu beharko lukeen arren, ez da beti erraza irakasle guztiak lanbide-orientazioko prozesuan inplikatzeko. Zenbait faktorek eragin dezakete parte hartze handiagoa izatea: irakasleen artean Plana hobeto ezagutzea, Planaren helburuen hedapenean inplikazio

handiagoa izatea eta ematen dituzten prestakuntza-programazioetan lanbide-orientazioko ekintzak txertatzea.

Era berean, Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailaren funtzioen eta helburuen garapenean oztopo izan daitezkeen faktoreetako bat zuzendaritza-taldearen laguntzarik eza da. Hori gerta daiteke zuzendaritza-taldeak behar adinako hezkuntza- eta lanbide-lidergoak ez duenean, edo zuzendaritza-taldeak ez dakienean zer garrantzitsua den lanbide-orientazioa ikasleen bizi-garapenean.

Zuzendaritza-taldearen laguntzarik gabe, Sailaren funtzioak ez dira lehentasunezkoetat edo estrategikotzat jotzen ikastetxe-mailan, eta ez da bien arteko beharrezko koordinazioa sustatzen. Gainera, laguntzarik ez izatearen ondorioz, irakasle guztiak ez dute ezagutzen Sailak prestatzen duen Plana.

HELBURUA BETETZEKO ETA ILDO ESTRATEGIKO HORRETAN AURRERA EGITEKO GOMENDIOAK: Nola jardun behar dugu? Nola lor dezakegu?

- Oso lagungarria izango da Lanbide Informazio eta Orientazioko Planak izaera estrategikoa izatea, Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuan garatzen diren eta irakasle guztien inplikazioa eskatzen duten beste planen maila berean.
- Gomendagarria litzateke Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailek egiten duten Lanbide Informazio eta Orientazioko Planak aditzera ematea zer helburu lehenetsi behar diren unean uneko premien arabera eta Lanbide Heziketako Sailburuordetzaren lehentasunen arabera.
- Gomendagarria litzateke zuzendaritza-taldeari eta gainerako profesionali zuzendutako prestakuntza-planek irakasle orientatzaileek egiten duten zeharkako lanaren garrantzia nabarmentzea eta ikastetxean sor daitezkeen erronkei erantzuteko aholkularitza-izaera eta izaera estrategikoa aitortzea.
- Ikastetxeetako zuzendaritza-taldeein zuzendutako prestakuntzetan, gomendagarria da lanbide-orientazioak ikasleen bizi-garapenean duen garrantzia aztertzea, baita lortu nahi diren helburuak, prozesuak eta xedeak aztertzea ere.
- Ikasturtearen hasieran eta ikastetxeko zuzendaritza-taldearen ekimenez, batez ere irakasleen klaustroan, gomendagarria litzateke Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailek egiten dituzten zereginak eta funtzioak irakasle guztiarekin partekatzea, lanbide-orientazioa zeharkakoa izan dadin hezkuntza-jarduera osoan.
- Komeni da ETHAZI eredia sartzeko heziketa-zikloetako irakasle-taldeen artean, irakasleen eta Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailaren arteko komunikazioa eta inplikazioa hobetu dadin.

2. helburuko ekintzen zerrenda:

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
2.1 Proiektu pilotu bat abiaraztea Lanbide Informazio eta Orientazioko hiru Sailekin, ohiko zalantzei erantzungo dien foroak sortzeko bide gisa.	EIEI	Proiektu pilotua sortu da Lanbide Informazio eta Orientazioko hiru Sailekin.	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	2023-2024 ikasturtea
		Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailen % 100 nahiko pozik edo oso pozik dago foroaren erabilgarritasunarekin.	<ul style="list-style-type: none"> • LHilari inkesta egitea (Lanbide Informazio eta Orientazioko Saila). 	

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
2.2 EIEIren web-orri berriari Lanbide Orientazioari buruzko atala sortzea.	EIEI	Atal hori sortu da EIEIren web-orri berriari.	<ul style="list-style-type: none"> Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	2024-2025 ikasturtea eta hurrengoak ⁵⁴
		Lanbide-orientazioko atalera egindako bisiten kopuruak gora egiten du Planaren indarraldian.	<ul style="list-style-type: none"> Web-gunearen estatistikak. 	
2.3 LHlletan Lanbide Informazio eta Orientazioko Plana egiteko gida diseinatu eta prestatzea.	EIEI	LHlletan Lanbide Informazio eta Orientazioko Plana egiteko gida sortu da. (Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea).	<ul style="list-style-type: none"> Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	2024-2025 ikasturtea eta hurrengoak ⁵⁵
		Gida LHlletan zabaldu da.	<ul style="list-style-type: none"> Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	
		Gida erabiliz Lanbide Informazio eta Orientazioko Plana egin duten LHlletan kopurua.	<ul style="list-style-type: none"> LHlletari inkesta egitea (Lanbide Informazio eta Orientazioko Saila) 	

⁵⁴ Atala 2024-2025 ikasturtean sortuko da, eta hurrengo ikasturteetan monitorizatuko da atalera zenbat bisita egin diren.

⁵⁵ Gida 2024-2025 ikasturtean sortuko da, 2025-2026 ikasturtean LHlletara hedatuko da eta hurrengo ikasturteetan monitorizatuko da zenbat LHlletan erabiltzen den gida.

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
<p>2.4 Lanbide Informazio eta Orientazioko Saila osatzen duten pertsonen zuzendutako prestakuntza-plana diseinatu eta egitea, funtzioak eta konpetentziak hobetu ditzaten.</p>	<p>EIEI</p>	<p>Prestakuntza-plana sortu da.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	<p>2023-2024 ikasturtea (ekaina)</p>
<p>2.5 Lanbide Informazio eta Orientazioko Saila osatzen duten pertsonen zuzendutako arlo hauetako prestakuntza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lanbide Informazio eta Orientazioko Planaren prestaketa eta jarraipena. - Pertsonen kualifikazioa eta birkualifikazioa. - Lanbide arautuak. - Konpetentzien aitortpena. - Harremanak enprekin, administrazioekin eta gizarte- eta enpresa-ehuneko erakunde eta antolakundeekin. 	<p>EIEI</p>	<p>Aurreikusitako prestakuntzen % 100 eman da.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	<p>2024-2025 ikasturtea eta hurrengoak (hiru hilean behin)</p>

3. helburua

Enpresa, administrazio eta gizarte-eragileekiko lankidetzaren indartzea lanbide-informazio eta orientazioko prozesuan, prestakuntza-eskaintzaren eta gizarteak eta lan-merkatuak dituzten beharren arteko artikulazioa indartu dadin.

JUSTIFIKAZIOA. Zergatik? Zertarako?

Oraindik ere, generoak asko baldintzatzen du Lanbide Heziketako prestakuntza- eta lanbide-ibilbideen aukeraketa. Gaur egun, oraindik ere, industria- eta teknologia-zikloetan emakumeen presentzia gizonena baino askoz txikiagoa da, sektore horietan enplegu-eskaera handia dagoen testuinguruan.

Bestalde, positiboa da Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailak hurbiletik ezagutzea lan-merkatuaren eskaerak, kalitatezko esku-hartze orientatzaile eraginkorra egin dezan.

Nolanahi ere, batzuetan ez da behar adinako hibridaziorik izaten lanbide-orientazioak Lanbide Heziketako sistemari lotu nahi dituen helburuen eta lan-merkatuan benetan dagoen eskariaren artean, hein handi batean Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailek ez baitituzte beti gure produkzio-ehunaren premiak hurbiletik ezagutzen. Gainera, faltan hartzen dira Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuak eta enpresen eta eragile sozioekonomikoen arteko koordinazioa erraztuko duten espazio berriak —betiere sail horiek lantzen dituzten Lanbide Informazio eta Orientazioko Planen jarduketaren esparruan—.

HELBURUA BETETZEKO ETA ILDO ESTRATEGIKO HORRETAN AURRERA EGITEKO GOMENDIOAK: Nola jardun behar dugu? Nola lor dezakegu?

- Generorik gabeko prestakuntza- eta lanbide-ibilbideak aukera daitezkeen laguntza aldera, gomendagarria litzateke STEAM Estrategiaren arloko jarduerak Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratu guztietara zabaltzea eta Lanbide Informazio eta Orientazioko Planen plangintzan sartzea.
- Gomendagarria litzateke ikastetxeko Lanbide Informazio eta Orientazioko Planak kanpoko eragileekin (enpresak, gizarte-erakundeak, sindikatuak, eta abar) parte hartzeko eta koordinatzeko esparrua bermatu eta definitzea. Ildo horretatik, lagungarria izango litzateke, halaber, ikastetxeko Plan Estrategikoak parte hartzeko eta kanpoko eragileekin koordinatzeko esparru hori bermatu eta definitzea, zuzendaritza-taldearen laguntzarekin.
- Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuak enpresekin eta gizarte-erakundeekin konektatze aldera, Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailetako arduradunen eta enpresa-ekintzailerako aholkularitza-programen barruan lan egiten duten erakundeekin arteko koordinazioa indartu daiteke, baita kanpoko beste eragile batzuekin izan beharreko koordinazioa ere, hala nola enpresa-elkarteekin, sindikatuarekin, Lanbidearekin, eta abar.
- Horretarako, lagungarria litzateke Lanbide Heziketako Ikastetxe Integratuak arteko lankidetzarako eta informazio-trukerako sarea aprobetxatzea, eta, hala, ikastetxeen eta eragile sozioekonomikoen arteko topaguneak indartzea eta sortzea. Sarearen jardueraren barruan, ad hoc lanbide-orientazioko lantalde bat eratu liteke. Lantalde hori Lanbide Informazio eta Orientazioko Sailetako arduradunek osatuko lukete, urtero prestatzen den planaren lehentasunak zehaztean enpresekin, gizarte-erakundeekin, sindikatuarekin eta abarrekin elkarlanean jardutera begira.
- Komenigarria litzateke lanbide-orientazioa indartzea, hezkuntza-komunitateko kideek osatutako batzordeen bidez (irakasleak, ikasleak, familiak, zuzendaritza-taldea, eta abar) eta inguruneko interes-taldeen bidez (lanbide-orientazioan lan egiten duten komunitate-agentek, elkarteak, enpresak, eta abar).

3. helburuko ekintzen zerrenda:

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
<p>3.1 LHko ziklo industrial, zientifiko edo teknologiko bat egin duten emakumeekin eta DBHko eta Batxilergoko emakumezko ikasleekin lantokietan topaguneak sortzeko programa diseinatzea, ikasketak eta lanbidea aukeratzean dagoen genero-arraila murriztu dadin.</p>	<p>Lanbide Heziketako Sailburuordetza</p>	<p>Topaguneak sortzeko programa diseinatu da.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	<p>2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak⁵⁶</p>
		<p>Urtero handitzen da topaketa hauek egin dituzten EAEko eskualdeen kopurua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	
<p>3.2 Enpresentzako, administrazioentzako eta gizarte- eta enpresa-sareko erakunde eta antolakundeentzako gai hauei buruzko kontsulten eta informazioen ebazpena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - LHren sistema eta egitura. - Prestakuntza duala. - Pertsonen kualifikazioa eta birkualifikazioa. - Lanbide aratuak. - Konpetentzien aitorpena. - Prestakuntza-proposamenak. - Eta abar. 	<p>EIEI</p>	<p>Gizarte-eragile, sindikatu eta administrazioentzako prestakuntzak eduki hori barne hartzen du.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	<p>2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak</p>

56 Programa 2023-2024 ikasturtean diseinatu da eta hurrengo ikasturteetan monitorizatu da topaketa horiek zenbat eskualdetan egiten diren.

Ekintzak	Arduradunak eta eragile laguntzaileak	Adierazleak	Egiaztapen-iturria	Denboralizazioa
<p>3.3</p> <p>Prestakuntza enpresentzat, administrazioentzat, gizarte-erakunde eta -eragileentzat (patronalak eta sindikatuak), gai hauen inguruan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - LHren sistema eta egitura. - Lanbide-orientazioa. - Prestakuntza duala. - Pertsonen kualifikazioa eta birkualifikazioa. - Konpetentzien aitorpena. 	<p>EIEI</p>	<p>Gizarte-eragile, sindikatu eta administrazioentzako prestakuntzak eduki hori barne hartzen du.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planeko ekintzak erregistratzeko datu-basea. 	<p>2023-2024 ikasturtea eta hurrengoak</p>

4.6 Jarraipen- eta ebaluazio-sistema

Lanbide Orientazioko Planak jarraipen- eta ebaluazio-sistema bat du, aurreikusitako ekintzak inplementatzeko ardura duten eragileen monitorizazioa errazteko.

Zehazki, Planaren garapen egokia bermatzeko informazioa identifika dadin erraztu nahi da. Halaber, ezarritako helburuak lortzeko behar diren urratsen inplementazioa ebaluatu nahi da eta prozesua oztopa dezakeen edozein gorabehera aztertu, betiere hobetu edo birbidera daitezkeen arloak identifikatze aldera. Azkenik, ezarritako helburuen betetze-maila zehazteko hurbilketa egin nahi da.

Planaren ebaluazioak aurreko ataleko tauletan aurkeztutako ekintza eta helburuei lotutako adierazleen informazio kuantitatiboa jasoko du, baita abian jartzean eta ezartzean sortuko diren ikaskuntzei buruzko informazio kualitatiboa ere. Amaierako ebaluazioa, halaber, hezkuntza-orientazioko sistema hobetzeko planaren emaitzak baloratzea ahalbidetuko duten txosten, azterlan eta ikerketetan oinarritu ahal izango da.

Jarraipen Batzordeak urtero egingo du aurreikusitako ekintzen jarraipena, eta honela egituratuko da:

	Jarraipen Batzordea
Zer helburu ditu?	Planaren Jarraipen Batzordeari dagokio plana egikarrituko dela bermatzea, planaren jarraipena egitea eta hura ebaluatzea.
Nork osatzen dute? ⁵⁷	<ul style="list-style-type: none"> • Elkarrizketa Sozialerako Mahaia. • Lanbide Heziketako Euskal Kontseilua. • Lanbide Heziketako Sailburuordetza. • Lanbide Heziketako Sailburuordetzaren Plangintza eta Antolaketa Zuzendaritza. • Lanbide Heziketako Etorkizuneko Ikaskuntzen Euskal Institutua (EIEI). • Lanbide Heziketako Talentuaren Euskal Institutua (iTlent).
Noiz biltzen dira?	Batzorde hori urtean bitan bilduko da gutxienez, Lanbide Heziketako Sailburuordetzaren Plangintza eta Antolaketa Zuzendaritzak deituta.
Zer eginkizun dituzte?	<ul style="list-style-type: none"> - Plana abian jartzen eta garatzen dela bermatzea. - Urtero, egin beharreko jarduketaren plangintzaren zirriborroa egitea. - Jarduketaren jarraipena egitea eta beharrezkoak diren mekanismo zuzentzaileak eta hobekuntzakoak proposatzea. - Plana inplementatzean lortutako emaitzei buruzko urteko txostena egitea. - Amaierako ebaluazio-txostena zabaltzea. - Lanbide Orientazioko Plan berria egitea.

57 Aipatutako organoetako titularrek osatzen dute batzordea, eta haiek euren ordezkaritza eskuordetu ahal izango dute.

5

Bibliografia

- ALVAREZ ROJO, V. *Orientación educativa y acción orientadora. Relaciones entre la teoría y la práctica*. Barcelona: CEDESC. 1994.
- GRAÑERAS PASTRANA, M.; PARRAS LAGUNA, A. (Coords.): *Orientación educativa: fundamentos teóricos, modelos institucionales y nuevas perspectivas*. Madrid: Catálogo de publicaciones del Ministerio de Educación, Política Social y Deporte. 2008.
- MARTÍN, E.; SOLÉ, I.: *Orientación educativa. Modelos y estrategias de intervención*. Barcelona: Graó. 2011.
- MEDRANO URETA, C.V.: *Orientación e intervención psicopedagógica concepto, modelos, programas y evaluación*. Archidona (Málaga): Aljibe. 1998.
- MILLER, G.D. "ASCA role statement: The practice of guidance and counseling by school counselors", in *School Counselor* 29, 1981.
- 14/1970 LEGE OROKORRA, abuztuaren 4koa, Hezkuntzari eta Hezkuntzako Erreforma Finantzatzeari buruzkoa.
- 1/1990 LEGE ORGANIKOA, urriaren 3koa, Hezkuntza-sistemaren antolamendu orokorrari buruzkoa.
- 118/1998 DEKRETUA, ekainaren 23koa, hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleei eman beharreko hezkuntza-erantzuna eskola muinbakar eta integratzailearen esparruan antolatzen duena.
- 5/2002 LEGE ORGANIKOA, ekainaren 19koa, Kualifikazioei eta Lanbide Heziketari buruzkoa.
- 201/2008 DEKRETUA, abenduaren 2koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubide eta betebeharrei buruzkoa.
- 3/2020 LEGE ORGANIKOA, abenduaren 29koa, Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duena.
- 32/2008 DEKRETUA, otsailaren 26koa, Hezkuntza Sistemako Lanbide Heziketaren antolamendu orokorra ezartzen duena.
- 14/2016 DEKRETUA, otsailaren 2koa, Hezkuntza Sistemako Lanbide Heziketaren antolamendu orokorra ezartzen duen Dekretua aldatzen duena.
- STEAM Euskadi Hezkuntza Estrategia. 2018ko ekaina.
- Lanbide Heziketako V. Euskal Plana (2019-2021).
- 217/2022 ERREGE DEKRETUAK, martxoaren 29koak, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituenak.
- 243/2022 ERREGE DEKRETUAK, apirilaren 5ekoak, Batxilergoaren antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituenak.
- 15/2022 LEGE INTEGRALA, uztailaren 12koa, Tratu-berdintasunerako eta diskriminazio ezerakoa
- 17/2023 LEGEA, abenduaren 21ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezkuntzarena.
- 77/2023 DEKRETUAK, maiatzaren 30ekoak, Oinarrizko Hezkuntzaren curriculum zehaztu eta EAEn ezartzen duenak
- 76/2023 DEKRETUAK, maiatzaren 30ekoak, Batxilergoko curriculum zehaztu eta EAEn ezartzen duenak.

- EAEko hezkuntza-sistamarako II. Hezkidetza Plana, berdintasunaren eta tratu onaren bidean (2019- 2023).
- Eskola Inklusiboa Garatzeko Esparru-Plana (2019-2022).
- *EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO ORIENTAZIO AKADEMIKO ETA PROFESIONALERAKO SISTEMA: Orientazio Akademiko eta Profesionala hobetzeko diagnostikoa eta orientabideak.* Hezkuntza Saila Eusko Jaurlaritzak. 2022ko ekaina.
- Hezkuntza Sailburordearen JARRAIBIDEAK, 2023-2024 ikasturterako ikastetxe publikoetako hezkuntzako berrikuntza-arduradunei (BeA) buruzkoak.
- 2023-2024 ikasturtean Bigarren Hezkuntzako Institutuetan antolatzeneko Sailburordearen EBAZPENAK .
- Uztailaren 18ko 659/2023 Errege Dekretuak, Lanbide Heziketako Sistemaren antolamendua garatzen duenak.
- Lanbide Heziketaren Antolamendu eta Integrazioari buruzko martxoaren 31ko 3/2022 Lege Organikoak ezartzen du.
- Lanbide Heziketaren Antolamendu eta Integrazioari buruzko martxoaren 31ko 3/2022 Lege Organikoak ezarritako Lanbide Heziketako Sistema ezartzeko egutegia ezartzen duen apirilaren 11ko 278/2023 Errege Dekretua.
- Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako ikastetxe integratuak arautzen dituen apirilaren 1eko 46/2014 Dekretuak.
- Otsailaren 2ko 14/2016 Dekretuak, Hezkuntza Sistemako Lanbide Heziketaren antolamendu orokorra ezartzen duen otsailaren 26ko 32/2008 Dekretua aldatzen duenak.
- Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketari buruzko ekainaren 28ko 4/2018 Legeak.
- Lanbide Heziketako Sailburordearen ikasturte hasierako ebazpenak.
- Maiatzaren 17ko 62/2022 Dekretuak, Lanbide Heziketako Etorkizuneko Ikasketen Euskal Institutua (EIEI) sortzen duena.

